

NAŠE DELO

Glasi delavcev Papirnice Vevče

Številka 7-8 — Leto XXIV — Julij-avgust 1984

Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Glavni in odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Razdevšek Jožica, Zajec Ignac, Marolt Jože, Fras Franc, Razdevšek Silvo, Bogovič Ivo, Grad Andrej — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo, TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tisk tiskarne Tone Tomšič, Ljubljana — Naslov uredništva: Papirnica Vevče, Vevška cesta 52, 61260 Ljubljana-Polje. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Vevški papirničarji smo svojo gospodarsko barko uspešno prekrmarili preko prve polovice leta

Gospodarjenje v letošnjem prvem polletju je bilo pod močnim pritiskom napovedanih in izvajanih stabilizacijskih ukrepov. Korekcije v gospodarsko-ekonomski politiki so naši delovni organizaciji napovedale težje čase. Pri tem gre zlasti za spremembe na področjih zakona v plačevanju s konvertibilnimi devizami in zakona o oblikovanju cen.

Sprememba na deviznem področju nas prizadene v zmanjšanje participacije OZD na ustvarjenih devizah, saj je delež deviz, ki ostane delovni organizaciji od skupnega direktnega izvoza, le še 45,9% (lani v tem času 60%).

Pomembna sprememba pri plačevanju s konvertibilnim devizami pa je tudi v tem, da mora dolжник sam zagotavljati devize za pokrivanje inozemskih terjatev.

Opazno je tudi rahlo oživljanje deviznega trga, katerega posledice še ni mogoče ocenjevati.

Akumulacija v primerjavi s poprečno uporabljenimi sredstvi se je glede na enako lanskoletno obdobje povečala za 5,9%, torej smo z relativno enako vloženi poslovnimi sredstvi dosegli v letošnjem polletju za 5,9% večji efekt kot lani.

Bojazen pred spremembami na področju oblikovanja cen je bila upravičena. Ker preko 50% naše proizvodnje usmerjamo v izvoz, lahko le na preostalo polovico proizvodnje prevaljemo domače podražitve. Cene surovin so ne-normalno poskočile, cene papirja na konvertibilnem trgu pa so stagnirale ali ponekod celo padale, če odštejemo učinke, ki jih je prinesel gibljev tečaj dinarja.

V prvem letošnjem polletju pa je bilo še veliko drugih težav, predvsem z dinarsko in devizno likvidnostjo, pri oskrbovanju z rezervnimi deli in surovinami, vendar lahko trdimo, da so to že posledice sprememb na deviznem in cenovnem področju.

Najpomembnejša in zastrašujoča posledica takega stanja pa je neugodna dinamika dohodka vse od 1. aprila lanskega leta dalje pa do danes, čeprav v prvem polletju beležimo ugodne rezultate poslovanja.

DOSEŽEN POSLOVNI REZULTAT REALNO KOMAJ ZAGOTAVLJA ENOSTAVNO REPRODUKCIJO

Poslovni uspeh, ocenjevan s stališča njegove dinamike in z oči statistike, je na zavidljivi ravni. Drugačen pa bi bil zaključek, če bi ga ocenjevali iz stališča realne vrednosti. Potem bi morali ugotoviti nekoliko drugače in sicer, da nam tak poslovni rezultat zago-

tavlja komaj ohranjanje enostavne reprodukcije. Za zagotavljanje razširjene reprodukcije, za proizvodne investicije torej, pa bo potrebno poslovni rezultat izboljšati.

Celotni prihodek delovne organizacije ob polovici leta je 4.458.360 tisoč dinarjev in je v primerjavi z lanskim obdobjem večji za 93%. Ni pa v celoti primerljiv z enakim obdobjem lani zaradi prehoda z letošnjim letom na poslovanje na osnovah skupnega prihodka z domačimi dobavitelji celuloze in je zmanjšan za toliko, kolikor znaša vrednost celuloze, nabavljena pri »Duro Salaj« Krško in »Matroz« Sremska Mitrovica.

Vse od leta 1979 v Papirnici Vevče nismo dosegli tako visokega relativnega porasta celotnega prihodka, kar na drugi strani tudi potrjuje dejstvo, da še nismo imeli opravlja s tako visoko inflacijo. Realna rast celotnega prihodka znaša okoli 14%, medtem ko je ostala rast — 82% — posledica povišanja prodajnih cen in padca tečaja dinarja.

VISOKA POKRITOST NEPLAČANIH TERJATEV GLAVNI RAZLOG ZA UGODNO POSLOVANJE

Pomemben razlog za močan rast celotnega prihodka je tudi v dejstvu, da je bilo v enakem obdobju lani od skupnih terjatev 62,28% nepokritih, v letošnjem polletju pa je nepokritih le 18% vseh terjatev. Če bi bil letošnji odstotek nepokritih terjatev enak onemu iz lanskoletnega obdobja, bi bil rezultat poslovanja negativen; torej je visoka pokritost neplačanih terjatev glavni vzrok za tako ugoden poslovni rezultat.

Delež izvoza se je v celotnem prihodu povečal za 8% v primerjavi z enakim obdobjem lani in znaša 30,88% celotnega prihodka.

Pomembno postavko v celotnem prihodu predstavljajo tudi aktivne obresti, saj so v njem udeležene z 2,8 odstotka. Delež obresti

Proizvodnja papirja je bila letos večja kot v lanskem prvem polletju in večja, kot smo jo s planom predvidevali. Proizvodnja lesovine je bila v skladu s programom drugega papirnega stroja, poraba pare pa je bila kljub povečani proizvodnji manjša, kar pomeni, da smo delali racionalneje.

bo v celotnem prihodu še naraščal, žal pa bo do konca leta 1984 naraščal tudi delež pasivnih obresti v dohodku. V prvem polletju smo uspeli z aktivnimi obrestmi za kratkoročna in dolgoročna obratna sredstva pokriti vse pasivne obresti za obratna sredstva. Nepokrite ostajajo obresti za investicijske kredite, kar nam zmanjšuje dohodek za približno 52 milijonov dinarjev.

PORABLJENA MATERIALNA SREDSTVA NARASLA ZA 96%

Hitreje od celotnega prihodka naraščajo porabljena materialna sredstva, za kar sta odločujoča predvsem dva faktorja: povišanje

Prijetni in hitri so tile naši skladiščni delavci, pa tudi v vsakem trenutku pripravljeni priskočiti na pomoč. Milan Poljanšek se je izkazal kot super finomehanik pri popravilu mojega fleša, brez katerega bi bilo bolj žalostno s slikanjem tisto soboto. V spomin na naše srečanje v visoko regalnem skladišču tale fotografija in pristrčna hvala za pomoč, fantje!

Finančni rezultat ali finančni uspeh OZD ugotavljamo na podlagi proizvedenih, prodanih in neplačanih proizvodov. Plačila, prejeta za prodane proizvode, vključujemo v celotni prihodek. Toda, ko govorimo o celotnem prihodu, vanj vključujemo poleg že omenjenih plačil za prodane proizvode na domačem in tujem trgu še: prihodke, ustvarjene s prodajo blaga (trgovsko blago v malo-prodaji), prihodke, ustvarjene s prodajo materiala in odpadkov, prihodke od obresti, prihodke iz deleža v skupnem dohodku bank in prihodke od pozitivnih tečajnih razlik.

Seštevek vseh navedenih prihodkov znaša 4.458.360.000 din, kar predstavlja celotni prihodek Papirnice Vevče za I. polletje 1984.

cen vhodnih surovin — še posebej celuloze in naraščanje tečajnih razlik. Tačajne razlike, ki predstavljajo že 7% vseh porabljenih sredstev, postajajo tako pomemben strošek, da bodo morale biti deležne posebne pozornosti v pogledu kontrole izračunov in plačevanja le teh.

POSLEDICA POVEČANEGA CELOTNEGA PRIHODKA STA TUDI POVEČANA DOHODEK IN ČISTI DOHODEK

Dohodek je narasel bolj, kot smo pričakovali, saj je za 100% večji od doseženega v lanskoletnem primerjalnem obdobju, od planiranega pa za 29%. Osnovni razlog za takšno dinamiko dohodka je zmanjšanje nekritih terjatev.

Sorazmerno z dohodkom so narasle tudi vse obveznosti, ki jih plačujemo iz dohodka. Obresti od kreditov so večje zaradi zvišanja splošnih obrestnih mer iz 30% lani sredi leta na 42% na dan 30. 6. 1984. Povečanje obrestnih mer v enoletnem obdobju je kar 40-odstotno.

V PREMISLEK

V zaostrenem gospodarskem položaju, v kakršnem se nahajamo, postaja dejavnost nosilec finančnih opravil vse bolj zapletena, zahtevna in odgovorna. V takšnih okoliščinah je zato ta dejavnost še bolj na očeh delavcev, kot sicer v normalnih razmerah. V številnih delovnih organizacijah visi nad delavci nenehno kot Damoklejev meč nevarnost rdečih števil in ničkolikokrat je prav od znanja, iznajdljivosti in spretnosti finančnih služb odvisno, ali se gospodarska barka obdrži na vodi, ali potone. Smo se mar mi kdaj že vprašali po tem?

Urednica

nega. V celotnem prihodu, katerega povečanje je posledica zavarovanih terjatev, znižanje izmeta, povečanje prodajnih cen in drugih že navedenih razlogov, je čisti dohodek udeležen z 21% v primerjavi z 18% v enakem obdobju lani.

Bruto osebni dohodek je v celotnem prihodu udeležen s 7% in je 3% nad planiranim. Primerjava poprečnega osebnega dohodka v Papirnici Vevče s poprečnim slovenskim osebnim dohodkom, ki znaša za 5 mesecev leta 1984 23.148 din, je neprimerena, ker papirniški osebni dohodki zajemajo tudi dodatke za nočno, nedeljsko, praznično, nadurno delo. Z upoštevanjem vsega tega je poprečni neto OD v Papirnici Vevče 19,83% večji od poprečnega neto OD v republiki Sloveniji.

SKORAJ GOTOVO BO TREBA IZ REZERVNEGA SKLADA POKRIVATI IZGUBO NAŠEGA DOBAVITELJA

Višina sredstev za stanovanjski prispevek in za sklad skupne porabe je odvisna predvsem od prispevnih stopenj, dejanskih potreb in finančnih možnosti delovne organizacije, zato teh kategorij ne bomo posebej komentirali.

Rezervni sklad je oblikovan v skladu s predpisi. Poleg osnov za oblikovanje rezervnega sklada (osnova je dohodek) je narasla tudi stopnja izdvajanja. Rezervni sklad začasno vključujemo v obratna sredstva in z njim izboljšujemo likvidnost. Glede na slabo poslovanje našega dobavitelja »Matroz« Sremska Mitrovica nam grozi nevarnost, da bomo morali iz rezervnega sklada pokrivati izgubo tej delovni organizaciji po zaključnem računu 1984, če bomo seveda hoteli dobiti še kaj njihove celuloze.

POSLOVNI SKLAD — GLAVNI REGULATOR DOLGOROČNE LIKVIDNOSTI DO

Poslovni sklad je glede na kvaliteto našega poslovanja in splošno gospodarsko — ekonomsko situacijo v Jugoslaviji dober. Vendar pri tem ne smemo zanemariti razlogov, ki smo jih že navajali kot odločujoče, da je visoko porasel celotni prihodek in kot (Nadaljevanje na 4. strani)

POSLOVNI SKLAD — AKUMULACIJA

Pri oblikovanju poslovnega sklada iz razporejenega čistega dohodka je treba razlikovati:

1. Oblikovanje poslovnega sklada za kritje novo danih obveznih posojil za nerazvite (za I. polletje 1984 17.612.747 din) in združenih sredstev za infrastrukturo (za I. polletje 1984 16.826.590 din).

2. Oblikovanje poslovnega sklada za kritje povečane vrednosti fizično nespremenjenih zalog.

3. Oblikovanje poslovnega sklada za kritje vrnjenih kreditov.

4. Drugo oblikovanje poslovnega sklada, ki omogoča izboljšave in razširitve v Papirnici Vevče.

Ne glede na vse to pa je čisti dohodek po odbitku obveznosti iz dohodka in upoštevanju pasivnih obresti ter amortizacije nad predpisano stopnjo ostal kar 101% večji kot v enakem obdobju lani, oziroma 30% večji od planira-

Aktualno

Razvid del in nalog končno v javni razpravi

Zakon o delovnih razmerjih SRS iz leta 1978 obvezuje v 19. členu temeljne organizacije, da s samoupravnimi splošnimi akti določijo razvid del in nalog, ki se morajo opravljati v temeljni organizaciji. Isti zakon v 223. členu predvideva kazen za temeljno organizacijo od 5000 do 50.000 dinarjev, če ne določi razvida del in nalog.

Zahtevo, da se izdela razvid del in nalog za našo celotno delovno organizacijo, je podal tudi družbeni pravobranilec samoupravljanja ob pregledu samoupravnih splošnih aktov leta 1980.

V zvezi s tem je bilo v delovni organizaciji začetih že več akcij, pred dobrim letom pa je delo dokončno steklo. Določena je bila komisija, ki naj bi za celotno delovno organizacijo opravila to nalogo.

Komisija se je v začetku sestajala enkrat mesečno, kasneje pa tudi večkrat in letošnjega maja je delo zaključila. Da je bilo celotno gradivo pripravljeno v čistopisu, je trajalo dva meseca in končno je razvid del in nalog med delavci v javni obravnavi.

Kaj je razvid del in nalog?

Z razvidom del in nalog prikazujemo razčlenitev del in nalog, ki jih je potrebno opravljati v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb, da se zagotovi poslovanje, zastavljeno z letnimi in srednjeročnimi plani.

Vse do sprejetja Zakona o združenem delu (leta 1977) je veljalo »delovno mesto« kot temeljna organizacijska celica, predvsem pa kot osnova za delitev sredstev za osebne dohodke in za zaposlovanje. Delavec je sklenil delovno razmerje le za dela, določena v opisu in zelo težko prevzemal druge spremljajoče naloge. Ti pojavi so še danes prisotni tako drugje, kot tudi v Papirnici Vevče. Zakon o združenem delu je prinesel torej novost na tem področju. Ni več statičnega gledanja na delovno mesto. Imamo dela in naloge, ki jih narekuje proces dela. Osnova za delitev dela in sredstev za osebne dohodke so dela in naloge, ki jih delavec opravlja, delovno mesto pa lahko smatramo kot lokacijo, kjer se naloge opravljajo (npr. mesto pri papirnem stroju, pri strožnici ipd. v fizičnem pomenu).

Delavec torej ne sklepa več delovnega razmerja za delovno mesto, ampak za dela in naloge, za katere je strokovno usposobljen in je lahko v času, ko je v delovnem razmerju, razporejen brez svoje privolitve k vsaki nalogi, za katero je strokovno usposobljen, če obstoja taka potreba.

Vse delovne organizacije je Zakon o združenem delu obvezal, da do 11. decembra 1978 izdelajo razvide del in nalog v skladu z zahtevami zakona. Enaka zahteva je opredeljena še v Zakonu o delovnih razmerjih in v Družbenem dogovoru o razporejanju dohodka. Družbeni dogovor tudi konkretno opredeljuje, kaj je vsebina razvida, saj so dela in naloge vsebinsko in terminološko opredeljene in je s tem dana dejanska osnova za oblikovanje del in nalog ter za samoupravno dogovarjanje na tem področju.

Izrazi, ki se kot novi pojavljajo pri opredeljevanju del in nalog v razvidu:

Za delo in nalogo se šteje skupen opravil, ki so po svoji zahtevani strokovnosti in vsebini so-

rodna, so del delovnega procesa ne glede na čas trajanja, imajo svoj cilj ter jih je mogoče programirati, izvajati in vrednotiti.

Delovna področja delavca so dela in naloge iz razvida del in nalog, ki ustrezajo njegovi strokovni usposobljenosti (šolski izobrazbi ali z delom pridobljeni delovni zmožnosti).

Delovni program delavca so konkretna dela in naloge, ki jih delavec opravlja v okviru svojega delovnega področja.

Z delom pridobljena delovna zmožnost so tista znanja, sposobnosti in spretnosti, ki si jih je delavec pridobil ali razvil z uspešno končanim usposabljanjem z delom, ali z uspešnim opravljanjem del in nalog v neposrednem proizvodnem ali drugem procesu.

Kakšne podatke vsebuje razvid del in nalog?

V pravilniku o organizaciji in razvidu del in nalog so poleg splošnih določb opisana vsa dela in naloge z naslednjimi podatki:

1. Naziv dela in naloge.
2. Opis opravil v navedeni nalogi; to ni opis vsega, kar delavec opravlja. Opravilo je zapisano celotno in vsa spremljajoča manjša opravila so v njem zajeta.
3. Cilj naloge.
4. Odgovornosti: za lastno delo, za vodenje skupine, za usklajevanje med skupinami in za delovna sredstva.
5. Pri odgovornostih za delovna sredstva je upoštevana le neposredna odgovornost.
6. Napor, ki se pojavlja pri delu: umski in fizični.
7. Pogoji, v katerih se dela in naloge opravljajo.
 - a) Zahtevana šolska izobrazba (stopnja in smer po enotni jugoslovanski metodologiji in po usmerjenem izobraževanju).
 - b) Doseganje V. stopnje VKV ni več. Do diplomiranega inženirja je sedem stopenj strokovne izobrazbe in pri vsakem delu in nalogi je glede na zahtevnost določena samo ena stopnja izobrazbe.

Pri nekaterih delih in nalogah se namesto zahtevane izobrazbe lahko upošteva z delom pridobljena delovna zmožnost, delavec pa mora v takem primeru opraviti preizkus znanja po postopku, ki je določen v pravilniku o delovnih razmerjih.

Katera so taka dela in naloge, kjer se lahko prizna z delom pridobljena delovna zmožnost, je opredeljeno v enem od členov pravilnika.

Zahtevana strokovna izobrazba je vzeta iz nomenklature poklicev v papirniški industriji in iz nomenklature usmerjenega izobraževanja.

b) Funkcionalna znanja: to so znanja, ki so glede na specifičnost dela potrebna poleg zahtevane šolske izobrazbe.

c) Zahtevane delovne izkušnje: pri tem ni mišljena delovna do-

Drobne poslovne zanimivosti

Dobavitelji klejiv so povišali ceno nominalno za 64%, realno pa za 32% in ne zahtevajo več devizne participacije.

Oskrba z lesom je še vedno zadovoljiva in poteka brez posebnih težav. Vsaj nekaj!

Konec junija so se člani Gospodarske zbornice občine Ljubljana Moste-Polje zbrali na delovnem sestanku v prostorih ateljeja tozda Veta

ba, ampak delo na konkretnih delih in nalogah.

Podatki za posamezne naloge so izdelani na osnovi enotne metodologije za izdelavo razvida del in nalog, ki smo jo delavci v Papirnici Vevče sprejeli, preden smo pričeli izdelovati razvid del in nalog in je priloga pravilnika o organizaciji in razvidu del in nalog.

V celotni delovni organizaciji je tako opredeljeno 378 del in nalog z vsemi prej navedenimi podatki.

Tako izdelan razvid del in nalog služi za planiranje kadrov, zaposlovanje in prerazporejanje delavcev in je osnova za nagrajevanje delavcev.

Vsi podatki, opredeljeni v razvidu del in nalog, služijo za analitično oceno del in nalog. Po zahtevah v družbenem dogovoru o razporejanju dohodka in strokovnih podlagah, na osnovi katerih je potrebno izdelati nagrajevanje, je že pripravljen osnutek samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev za osebne dohodke. Sestavni del tega sporazuma je analitična metoda, po kateri se določi vrednost del in nalog. Ta metoda torej ni sestavni del razvida del in nalog, temveč

Samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev za osebne dohodke. Razvid del in nalog sprejemajo delavski sveti vseh TOZD in DSSS, medtem, ko se sporazum o delitvi sredstev za osebne dohodke sprejema z referendumom.

Ker je jasno, da delavca bolj kot naloge in podatki o njih zanima analitična ocena teh nalog, je k pravilniku o organizaciji in razvidu del in nalog priložena v javni razpravi tudi tabela za izračun števila točk in indeksna razmerja za vsa dela in naloge.

Komisija je skušala biti pri svojem delu dovolj objektivna. Pri opredeljevanju zahtev in podatkov za posamezna dela in naloge je skušala popolnoma abstrahirati (odmisli) delavce, ki to delo opravljajo, kajti bolj ali manj uspešno opravljeno delo se nagrajuje po merilih za količino in kakovost, ne pa skozi analitično oceno.

Razvid del in nalog naj bi res vseboval zahteve, ki izhajajo iz samega poslovanja in ne sme biti odraz dejanskega stanja (zahtevnost naloge naj ne bo odraz delavca, ki nalogo opravlja). Skozi ustrezno kadrovske politiko in

pravilno nagrajevanje pa bomo dosegli, da bo delavec nagrajen po svoji prizadevnosti in uspešnosti.

Menim, da je komisija svoje delo opravila uspešno. Člani komisije so se vsi brez izjeme dovolj potrudili, da so dobili objektivne podatke o delih in nalogah in na osnovi teh določili zahteve in pogoje za opravljanje nalog. Delo ni potekalo stihijsko, ampak zelo konstruktivno, včasih pri precej visoki temperaturi, vedno pa so člani na koncu razprave našli skupen jezik.

Članom komisije gre vsa pohvala, ker so poleg svojega rednega dela vztrajno in zelo prizadevno sodelovali pri izdelavi razvida del in nalog in prispevali k temu, da gradivo lahko damo v javno razpravo.

Vsi člani kolektiva naj skušajo v javni razpravi sodelovati konstruktivno. Objektivno bo mogoče zahtevnost del in nalog ugotovljati le tako, da primerjamo naloge med seboj po posameznih zahtevah. Vsaka pripomba, ki bo utemeljena, bo dobrodošla.

Ana Selan

Gost v Papirnici Vevče

Francisco Saavedra Fernández, strokovnjak oziroma predstavnik Inštituta za proučevanje derivatov sladkornega trsa in drugih celulozo vsebujočih materialov

(ICIDCA) v Havani na Kubi.

V okviru znanstveno-tehničnega sodelovanja med SFRJ in Kubo sta prišla v Jugoslavijo dva kubanska strokovnjaka, ki sta

obiskala več jugoslovanskih papirnic in Inštitut za celulozo in papir v Ljubljani. Imenovani kubanski strokovnjak je bil tudi na enodnevnem študijskem obisku v naši papirnici. Pripeljala ga je sodelavka Zavoda SR Slovenije za mednarodno znanstveno, tehnično, prosvetno in kulturno sodelovanje v Ljubljani. Francisco Saavedra Fernández je strokovnjak na področju celulozne industrije, pokazal pa je izredno zanimanje za celotno proizvodnjo — od izdelave lesovine, klasičnega premaznega in ročno izdelanega papirja do tapet. Največ sva se zadrževala ob premazanem papirju, ker na Kubi ravno sedaj postavljajo prvo tovarno za premazovanje papirja in njihov Inštitut intenzivno dela na tem.

Gost iz Havane je bil z obiskom pri nas nadvse zadovoljen; obzoral je le, ker mu je bil čas v Papirnici Vevče tako kratko odmerjen. Prosil je za možnost enomesečne specializacije enega izmed predstavnikov njihovega inštituta v naši tovarni. Vodstvo delovne organizacije je na to nalogo pristalo.

Breda Ulčakar

Francisco Saavedra Fernández na Vevčah

Izreden uspeh prodaje papirja na domačem trgu

**CELOTNI PLAN
PRODAJNEGA PRIHODKA
ŽE SKORAJ DOSEŽEN**

Prodaja papirjev na domačem trgu je bila v prvi polovici letošnjega leta glede na enako lanske obdobje fizično in vrednostno zelo uspešna. Po obsegu je bilo prodano 3471 ton ali 24,26 % več, iztržek pa je znašal 1259 mio din ali 65,75 % več kot smo načrtovali. Povedano drugače to pomeni, da smo dosegli celoletni plan prodajnega prihodka že v sredini avgusta, po obsegu pa ga bomo ob enaki dinamiki mesečne prodaje — v prvem tednu novembra ali 50 dni predčasno (28.616 ton).

Struktura prodaje v prvem polletju, gledano le po vrstah papirja ne glede na kvaliteto, je bila zadovoljiva. Glede na plan je bilo sicer prodano 5 % manj obojestransko nizkopremazanih papirjev, 3,3 % manj papirjev v malem formatu in 2 % manj kromopapirjev, vendar je bilo zato 8,5 % več visokopremazanih papirjev iz premaznega stroja in 3 % več klasičnih papirjev. Presežek visokopremazanih papirjev z visoko ceno je uspešno pokrival izpad ostalih kvalitet.

Ob tem pa ni zadovoljiva struktura glede na naročeno in nenačrtno blago. Letos smo od 17.779 ton papirjev prodali kar 4823 ton sotekov, separatov, viškov in ostankov izvoza; to je četrtnina ali točno 27,1 %. Ocenimo lahko, da bi enaka količina naročenih vrst in kvalitet doprinesla sigurno vsaj 10 % več iztržka, kar bi po skromni oceni zneslo 85 mio din več prodajnega prihodka.

Poprečna prodajna cena v I. polletju je bila 178,50 din/kg. Največji del višje cene gre na račun nominalnega povečanja cen (december 83 in april 84), pomemben del pa tudi na račun boljšega asortimana prodaje proti enakemu obdobju lani in tudi celemu letu 1983.

**IZBOLJŠANJE PRODAJNE
STRUKTURE PRI PAPIRJIH
V MALEM FORMATU**

Kot ugotavljamo, bi bila struktura v celoti kar zadovoljiva, posebno še, če bi bila dosežena načrtno. Klasičnih papirjev je še vedno preveč, čeprav gre 8 % prekoračevanja nasproti planu delno tudi na račun večje prodaje srednjefinih papirjev iz II. PS (v I. poll. jih je bilo prodano na dom. trgu preko 1500 ton), ker je bistveno manj izvoznih kulerjev. Zaradi vsakomesečne zadrege s programom za V. PS domača prodaja zaradi pritiska izvoza izgublja vse več možnosti za izdelavo kromopapirjev, ki so najbolj donosni, enako velja za obojestransko nizkopremazane papirje. Presežek visokopremazanih papirjev iz premaznega stroja je dosežen zaradi težav s kvaliteto za izvoz. Papirjev v malem formatu je skupno nasproti načrtovanim še premalo, vendar je izboljšanje precejšnje. Poletni meseci pa za mali format tržno niso uspešni, poleg tega bo ob redni ponudbi potrebno izboljšati prodajne pogoje, ki so sedaj za trgovino nestimulativni.

Ob realizirani strukturi pa je še vedno zaskrbljujoče visok delež neplanske proizvodnje, ki je v tem času obsegala skupno 27,1 % plasmana na domačem trgu, torej več kot četrtino.

Ker struktura prodaje — gledano celokupno — ni bila boljša od planske, moramo na žalost zaključiti, da znotraj delovne organizacije nismo naredili ničesar, da bi bili rezultati boljši, oziroma takšni, kot so. Iztržek od domače prodaje je ne le pokrival izgubo pri prodaji na tujih trgih, temveč omogočil tudi planiran ostanek

dohodka, kar je razvidno iz poslovnega uspeha celotne delovne organizacije za letošnje polletje.

**VEČJI DELEŽ PAPIRJA
ZA SLOVENSKI TRG**

Pri prodaji na posamezna področja domačega trga sicer ni radikalnih sprememb, če jih gledamo le v odstotkih, opazen pa je še nadaljnji padec prodaje na južna območja domačega trga in s tem večanje deleža celokupne prodaje na hrvatski in predvsem slovenski trg. Za ta premik, ki je bil opazen že konec lanskega leta, sta dva vzroka: splošno zmanjšanje prodaje na domačem trgu zaradi večjega izvoza, nelikvidnosti ter tudi nesposobnost plačila naših dolgotrajnih kupcev izven Slovenije.

**PRVIČ PO ŠTIRIH LETIH
POGODBENE OBVEZE
IZ SOVLAGANJA MANJŠE
OD PLANIRANEGA PLASMANA**

Glede izpolnjevanja naših pogodbenih obveznosti iz naslova sovlaganja je slika analogna področni prodaji. Obveze so letos manjše in prvič po letu 1980 nižje, kot je planiran plasman za domači trg. Znašajo še 19.685 ton letno, v polletju pa smo našim pogodbenim partnerjem dobavili 10.965 ton ali 12 % več. Zaradi že omenjenega razloga nelikvidnosti in nesolventnosti je bilo izpolnjevanje teh pogodb dokaj različno po področjih in do posameznih partnerjev. Zato smo na slovenski in hrvatski trg dobavili več, manj pa na srbski trg in v BiH. Do Makedonije in Črne gore nimamo pogodbenih obveznosti.

V prodajnih poteh oziroma načinu prodaje neposredno potrošnikom ali posredno trgovini, je razmerje praktično enako, kot v prvi četrtini leta in nekaj slabše nasproti letu 1983. Vzrok za 2,2 odstotka večjo prodajo preko trgovine kot lani je v pomanjkanju finančnih sredstev pri direktnih potrošnikih. Nadaljnji razlog, ki

pa je tudi posledica prvega, je, da se tiskarne težje odločajo za nakup nenaročenih vrst in kvalitet papirjev (neplanska proizvodnja, izvozni separati, viški, ostanki), za katere nimajo zagotovljenega naročila.

**Z ZAOSTRENO GOSPODARSKO
SITUACIJO SE BODO GOTOVO
ZVIŠALE TUDI NAŠE
MINIMALNE ZALOGE
ZA DOMAČI TRG**

Zaloga papirjev za domači trg je še nadalje nizka, čeprav že višja, kot konec prvega kvartala letos ali v enakem obdobju lani. Primerjava sedanje in lanske zaloge ni ravno primerljiva, saj je bila lani v tem času nenormalno nizka. Delno je letošnja višja zaloga že znak manjšega povpraševanja, predvsem pa je pogojena s ritmom proizvodnje in možnostmi odpreme zadnje dni junija.

**PRODAJO ROČNO IZDELANIH
PAPIRJEV BO TREBA
POSPEŠEVATI**

Pri prodaji ročno izdelanih papirjev evidentiramo precejšen padec povpraševanja; zaznali smo ga že konec lanskega leta in se rahlo povečuje. Vzrok je nedvomno v splošni recesiji in v pomanjkanju finančnih sredstev za propagando in kulturo. Ob manjši kupni moči gospodarstva in prebivalstva so možnosti za ekskluzivnost bistveno omejene, ročno izdelani papirji pa večinoma sodijo v to zvrst.

**PRODAJNA PREDVIDEVANJA
ZA NASLEDNJE OBDOBJE
SO SLABŠA**

Uspešnost prodaje na domačem trgu v drugi polovici leta bo ob enaki količini, asortimentu in deležu planske in neplanske proizvodnje za domači trg nedvomno slabša. Pomanjkanje kapitala, deviznega in dinarskega, bo še nadalje povečevalo recesijo, nelikvidnost in finančno nesposobnost domačega gospodarstva. Zadnji predpisi s finančnega področja, ki močno in brezkompromisno omejujejo izgubarje in finančno nezmožne, bodo zelo hitro

**DOMAČI PRODAJNIKI
ZASLUŽIJO JAVNO
POHVALO**

Za izreden poslovni rezultat letošnjega polletja ima brez dvoma največje zasluge domača prodaja z vodjem na čelu, saj je uspela s svojim poslovanjem pokriti negativno razliko pri prodaji na tujih trgih in še ustvariti lep iztržek, ki je tudi omogočil planirani ostanek dohodka delovne organizacije.

Na žalost ljudje tako neradi koga pohvalimo, nekako nam to ne gre od rok, nasprotno pa za grajo ne varčujemo z besedami.

Tudi danes v glavnem nihče ni pohvalil naše prodaje, ker je prodala vse hitro in dobro, tudi papir, ki bi sodil (ob normalnih razmerah) v razpuščevalce. Jutri pa, ko bo zaloga višja, prodaja slabša in počasnejša pa bodo takoj padale kritike kako je prodaja nesposobna ker ne uspe prodati za drag in »keš« denar tudi kvaliteta B in C. Roko na srce in priznati moramo da je res tako.

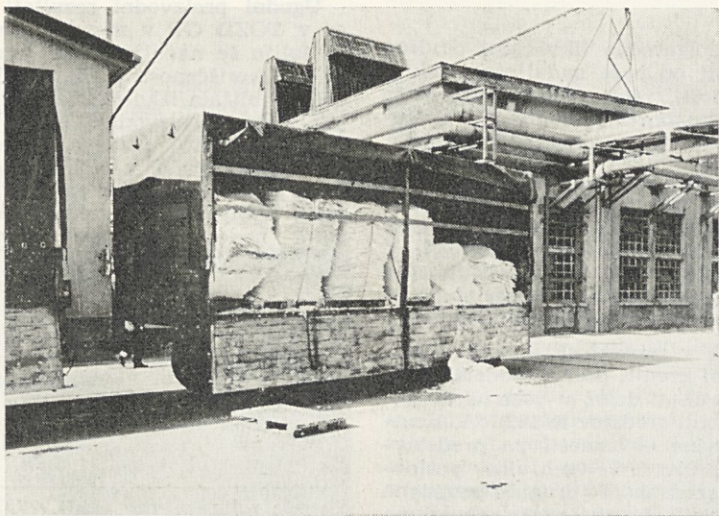
Urednica

CELULOZA NI POCENI, SAJ JE DRAŽJA OD KRUHA

Od »MATROZ« iz Sremske Mitrovice, ki je eden glavnih dobaviteljev celuloze, dobivamo precej le-te v kvaliteti »mokra«, ki vsebuje približno 2/3 vode in le 1/3 suhe snovi — vlaknin. Poleg tega, da ni sušena, je ta celuloza tudi slabo embalirana, saj so listi samo

vsega še slabo naložena (razmak med paletami), se kar prevrača ena paleta na drugo. Razkladanje take prevrnjene celuloze vzame mnogo več časa, pri tem pa se je še nekaj 100 kg zavrže v smeti (v razmislek: celuloza ni poceni, saj je enkrat dražja od kruha).

nametani na paletu in povezani s trakom. Zaradi svoje sestave, je ta celuloza zelo nestabilna in povzroča velike težave pri kamionskem transportu in razkladanju. Pri zaviranju se hitro nagne, če pa je povrh

V razgovorih z dobaviteljem in prevozniki poskušamo ta problem rešiti tako, da zahtevamo natančno nakladanje in da nam dobavljajo več sušene celuloze.

Marjan Penca

vplivali na splošno zmanjšanje reprodukcijskega povpraševanja, tudi po papirju.

Grafičarji nimajo dovolj naročil za domači trg, na tujih trgih pa uspevajo le redki. Prodajala se bo le dobra in lepa knjiga ali papirno-predelovalni izdelek. Etikete in blankete se tiskajo na slabše papirje — danes še tudi zaradi pomanjkanja vevških, jutri pa tudi zaradi cenejših.

Že od maja opažamo v prodaji, da povpraševanje upada. Razlog za to ni samo v denarju in dopustniškem času. Ti znaki se najprej pokažejo pri nenaročenih papirjih, ki nastajajo ob izvozu (slabša kvaliteta, separati, viški, ostanki v »divjih« izvoznih formatih). Do nedavno smo jih uspešno plasirali z relativno malo problemom, dokaj hitro in večinoma po polni ceni. Že danes, posebej pa še jutri, to ne bo šlo več. Naročnik za tisto malo odmerjenega denarja želi in zahteva dobro in pravo blago, saj si nepotrebnega odpadka in rizika ne more več privoščiti.

**PONOVA OPOZORILA
PRODAJE NA PLANSKO
IN NAROČENO PROIZVODNJO
PAPIRJA**

Ker pričakujemo zelo hitro reakcijo na splošna gospodarska gibanja in zmanjšanje povpraševanja tudi na papirnem trgu, opozarjamo na večjo načrtnost našega dela, predvsem na plansko in naročeno proizvodnjo papirjev. Tovrstna opozorila prodaje niso nova, toda tokrat so zelo resna in

tik pred dvanajsto. Nenaročenih, nekvadratnih papirjev ne bomo uspeli uspešno plasirati, če pa že, pa počasneje, po nižji ceni in po slabših prodajnih ter plačilnih pogojih. Opozarjamo ponovno zato, ker se do sedaj mnenje prodaje in upoštevalo, ampak smo deležni le kritike, če izražamo dvome nad le produktno in tehnično-tehnološko koncepcijo.

Opozorila prodaje so bila pravočasna, celo predčasna. Takšen razvoj smo napovedovali že ob nastanku in lansiranju sedaj že udomačene vevške miselnosti, da je za domači trg vse dobro in da je 25 do 50 % »dobrega« škarta nekaj povsem normalnega tudi v proizvodnji papirja.

Silvo Razdevšek

Drobne poslovne zanimivosti

700 obrokov dnevno je pripravljenih v papirniški restavraciji od tega 400 toplih malic, ostalo pa so hladne malice in kosila. Malica je bila doslej skoraj v celoti regresirana, vendar pa cene malic največkrat zadoščajo komaj za pokrivanje materialnih stroškov nabavljenih živil.

Kuhinja v restavraciji zaradi preobremenjenosti že dolgo časa ne ustreza predpisanim normativom. To se še posebej nanaša na opremljenost s stroji in delovnimi pripomočki ter na pretisna in neprimerna skladišča. Realno je razmišljanje o novi jedilnici, ki bi bila idealna, če bi bila za tovarniškim obzidjem.

Poleg cen večja pozornost tudi stroškom za izvoz

Značilnosti našega polletnega izvoza papirja letos so, kot že prejšnja obdobja, velike zamude pri dobavah, kar velja predvsem za ofsete tržišč Italija, Grčija, Ciper in delno tudi Nizozemska ter ZR Nemčija, seveda pa so tudi pozitivne strani, kot je na primer večja poprečna mesečna količina izvoženega papirja od lanske in skoraj v celoti dosežen vrednostni plan za prvo polovico leta (manjkata le 2 %).

Delavci v izvozu se trudimo, da bi stanje pri dobavah izboljšali in ne potrjujemo novih količin že od meseca aprila dalje, oziroma potrjujemo zmanjšane količine za tretje četrtletje.

Na vsak način je treba obveznosti do naših stalnih kupcev izpolniti, potem pa preiti na količinsko manjši in cenovno oziroma stroškovno ugodnejši izvozni asortiman. Prvi učinki se bodo pokazali avgusta in septembra, vendar gre ta proces na žalost prepočas. Verjetno bodo potrebne spremembe tudi v proizvodnji, predvsem na petem papirnem stroju, saj ni smotno, da na tem največjem stroju izdelujemo vse vrste papirja, v vseh možnih gramaturah, ob vrsti menjav na mesec. Bolje bi bilo, da bi določene

V Rusiji lahko na tako imenovanem »črnem trgu« dobiš marsikaj. Ta Rus je očitno zadovoljen; naložil si je ogromno količino tapetnih rolic (morda tudi naših!). Po barvi in vzorcu verjetno ni dosti spraševal — in če bo tapete sam polagal, je to zanj res nepomembno vprašanje. Važno je, da je prepričan, da je imel srečo z nakupom. Tapete — zaklad? se sprašuje pisec članka v reviji Tapetenzeitung

tanijo. V Italijo in ZR Nemčijo izvažamo papir v okviru kooperacije, pri izvozu v Veliko Britanijo pa gre za sodelovanje z našimi grafičarji v okviru skupnega izvoza. Izvoz v Italijo je za 55 %, v ZRN za 100 % in v Veliko Britanijo kar za 137 % večji kot lani v tem času. Izredno pa se je zmanjšal izvoz v Iran — za 73 % in to zato, ker na tem našem sicer tradicionalnem trgu v letošnjem letu ni več nobenih možnosti za izvoz zaradi velikih težav pri transportu, saj je le ta tako drag, da nismo več konkurenčni, poleg tega pa čakamo na devizni priliv iz Irana po šest mesecev.

Od novih trgov velja omeniti Tunizijo, kjer se kažejo lepe možnosti za izvoz enostransko premazanega papirja, kolikor bodo seveda zadovoljni s prvimi našimi pošiljkami.

Izvoz v države Zahodne Evrope še nadalje narašča in to na račun upadanja izvoza v države v razvoju. Na večini naših tradicionalnih trgov držav v razvoju smo prisotni le še simbolično (Libanon, Egipt in druge), izjemi sta le Indija, kamor se je izvoz pove-

čal za 20 % v primerjavi z lanskim, in pa Malezija, kamor pretežno izvažamo bankpost.

Najbolj ugodna oblika zunanjetrgovinske menjave za nas je kooperacija, zato se je poslužujemo v največji možni meri. Zmanjšali pa smo direktni izvoz za 21 odstotkov, saj je odstotek deviz, ki nam po tem izvozu pripada, le 45,9 %.

Omeniti moramo tudi izvoz tapet, pri čemer so naši letošnji izvozni dosežki na zelo solidni ravni. Izvoz tapet v ZSSR poteka po planu in smo izvozili že 305.000 rolic, lepo pa se razvija tudi sodelovanje s firmo HASTRA v ZR Nemčiji. Torej nam je v letošnjem letu uspelo pričeti z resnejšim izvozom tapet na konvertibilna področja, pri čemer je važno dejstvo, da gre za dolgoročneje posle, v katere je bilo vloženo precej truda.

Sicer pa imamo v drugi polovici leta jasno zastavljen izvozni cilj: nekoliko manjši mesečni izvoz ob doseganju ugodnejših razmerij med cenami in stroški v izvozu.

Edo Tavčar

Vevški papirničarji, smo svojo gospodarsko barko...

(Nadaljevanje s 1. strani)

posledica tega tudi dohodek in čisti dohodek. Ko govorimo o višini poslovnega sklada, moramo posebej poudariti, da je le-ta realen samo v primeru, če bomo uspeli tudi v bodoče zadržati nepokrite terjatve v tako visokem obsegu. V kolikor pa je to bil sedaj zgolj slučaj, se bo poslovni sklad znižal že v devetmesečnem obdobju. Seveda ne smemo ob tem prezreti, da gre v primeru pokritih ali nepokritih terjatev zgolj za teoretično oblikovanje poslovnega sklada in je pri tem pomembnejše, ali so terjatve dvomljive ali nedvomljive. Glede na obseg našega poslovanja lahko zaenkrat ugotovljamo, da so dvomljive terjatve v obdobju zadnjih dveh let zamenarjive.

Glavni regulator dolgoročne likvidnosti delovne organizacije je poslovni sklad. Kratkoročno likvidnost pa nasprotno od dolgoročne lahko uravnavamo s kratkoročnim zadolževanjem. Trenutno lahko govorimo o solidni kratkoročni likvidnosti, medtem, ko

je dolgoročna likvidnost odvisna zlasti od naše nadaljnje produktivnosti, rentabilnosti poslovanja in možnosti pridobivanja dolgoročnih investicijskih kreditov.

V kolikor bomo morali še nadalje vlagati v investicije tako visok delež lastnih sredstev, bomo kratkoročno likvidnost ogrozili. V primeru rentabilnih investicijskih vlaganj z lastnimi sredstvi pa bi okrepili dolgoročno likvidnost.

Že v preteklosti so bili dolgoročni krediti premalo udeleženi in je njihov delež v vseh virih poslovnih sredstev le 13,37 %. Kratkoročne obveznosti pa predstavljajo kar 41 % vseh virov poslovnih sredstev. To drugače povedano pomeni, da nas vsako negativno nihanje v rentabilnosti poslovanja tudi likvidnostno izredno prizadene, ker nam takoj zmanjša sposobnosti vračanja kratkoročnih in dolgoročnih kreditov in znižuje možnosti normalnega obratovanja proizvodnje.

Izidor Furlan

Gibanje proizvodnje v mesecu juniju in juliju 1984

TOZD TEHNIČNI PAPIR

	Doseženo		Plan 1984 φ mes.	Indeks doseg. plana			
	VI. 84	VII. 84		VI. 84	VII. 84	φ I. do VII. 84	
1. Proizvodnja							
Papir skupaj ton	3.005	2.761	2.908	2.650	113	104	110
— od tega klasični	1.620	1.625	1.569	1.547	105	105	101
— od tega premazani	1.384	1.136	1.339	1.103	125	103	121
Lesovine ton	341	266	314	333	102	80	94
El. energija Mwh	3.699	3.169	3.693	3.750	99	85	98
2. Izvoz							
ton	1.162	1.280	1.428	1.417	82	90	101
\$	1.032.626	878.601	912.001	845.833	122	104	108

3. Izkoriščanje zmogljivosti papirnih strojev (v %)

	VI. 84	VII. 84	φ I.-VII. 84	φ I. 1983	Plan 1984
II. PS	96,1	88,0	90,7	93,0	90,3
III. PS	96,8	89,0	93,2	92,2	90,3
IV. PS	94,4	86,7	91,9	91,4	91,3
PS skupaj	95,7	87,9	92,0	92,2	90,6
PRS	70,4	62,5	69,0	65,5	67,3

4. Izmet v %

	VI. 84	VII. 84	φ I. 1983	Plan 1984
Klasični papirji	12,5	11,8 (I. poll. 1984)	10,4	10,95
Premazani papirji	13,7	17,4 (I. poll. 1984)	17,6	

Zaradi izredno nizkih zastojev papirnih strojev (izkoriščenost 95,7 %) ter prav tako izredno nizkega izmeta premazanih papirjev je bila proizvodnja papirja v mesecu juniju nadpoprečno visoka (13 % nad planirano, 3 % nad poprečno v preteklih mesecih). Julija je zaradi državnih praznikov zaostajala za junijsko, še vedno pa je za 4 % presešla planirano.

Proizvodni program je bil več ali manj sestavljen standardno; največji delež so obsegali ofset

papirji, ciklostil, peresnolahki papirji ter kulerji, od premazanih vrst pa preko 80 % obojestransko premazani papirji.

Izvoz papirja je v mesecu juniju in juliju zaostajal za planiranim ter poprečnim doseženim iz preteklih mesecev, temu primerno pa je bila izvozna obremenitev tozda Grafični papir znatno večja.

Proizvodnja lesovine je bila še nadalje odvisna od potreb, ki jih narekuje proizvodni program.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

	Doseženo		Plan 1984 φ mes.	Indeks doseg. plana			
	VI. 84	VII. 84		VI. 84	VII. 84	φ I. do VII. 84	
1. Proizvodnja							
Papir ton	3.420	3.466	3.380	2.990	114	116	113
2. Izvoz							
ton	1.825	1.899	1.658	1.583	115	120	105
\$	618.695	1.081.593	890.423	897.000	69	121	99

3. Izmet v %

	VI. 84	VII. 84	φ I.-VII. 84	φ I. 1983	Plan 1984
	10,2	11,1	10,5	12,4	15,2

4. Izkoriščanje zmogljivosti V. PS

Stopnja v %	VI. 84	VII. 84	φ I.-VII. 84	φ I. 1983	Plan 1984
	91,9	81,2	84,0	85,0	79,7

Ugodni proizvodni rezultati so se v TOZD GP v mesecu juniju in juliju še nadaljevali. V juniju se je izkoriščenost V. PS (91,9 %) zelo približala izkoriščenosti strojev v stari proizvodnji, kar se je poleg izredno nizkega izmeta najbolj odražalo v višini dosežene proizvodnje. Ker smo mesec junij zaključili z visokimi zalogami nedokončane proizvodnje,

se je del junijskih rezultatov prenesel v mesec julij, ki tako kljub državnim praznikom ni zaostajal za rezultati v juniju.

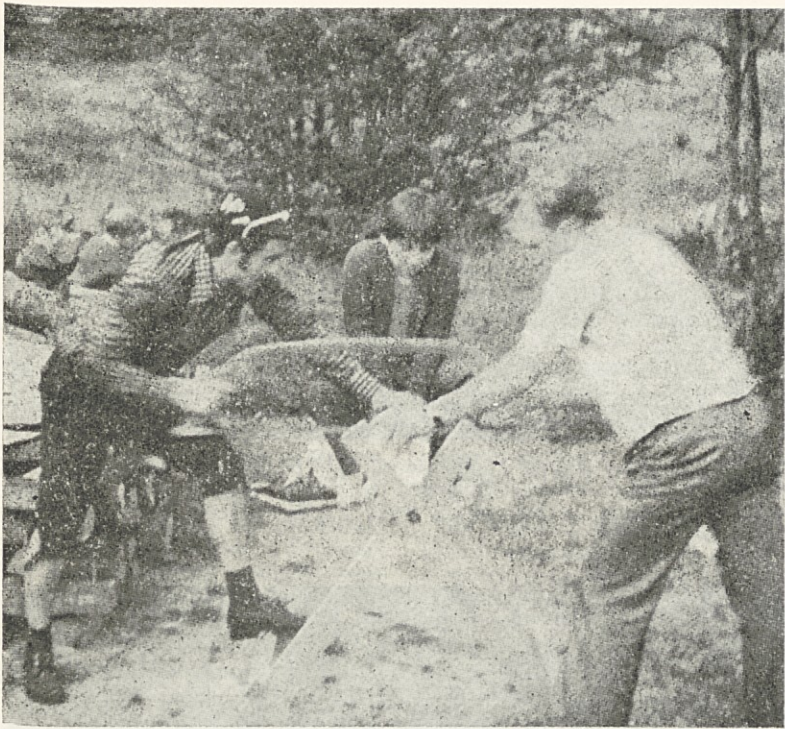
Poleg proizvodnih pa smo za beležili tudi izredne izvozne rezultate, saj smo izvozili v juniju za 15 %, v juliju pa kar za 20 % več od planirane količine papirja iz tozda Grafični papir.

TOZD VETA

	Doseženo		Plan 1984 φ mes.	Indeks doseg. plana			
	VI. 84	VII. 84		VI. 84	VII. 84	φ I. do VII. 84	
Tapete rolic	264.998	308.652	269.771	291.667	91	106	92
Lepilo zavitkov	16.120	10.400	12.143	8.333	193	125	218
Izvoz tapet	312.290	135.000	85.655	96.667			

Proizvodnja tapet je sicer v mesecu juliju presešla planirano (grobvlaknate tapete), vendar pa v kumulativi še vedno nismo dosegli planirane količine. Do izpada je prišlo zaradi razdroblje-

nega proizvodnega programa ter drugih težav pri proizvodnji tapet za konvertibilno tržišče, ki jih v planu nismo mogli predvideti.

Večina naših dopustnikov, ki nekaj dni dopusta preživi tudi v počitniški koči na Veliki planini, se v prostem času po starem običaju loti tudi priprave drv. To je lahko prijetno opravilo, predvsem pa je tovrstna rekreacija koristna

Razvoju turizma na Veliki planini se obetajo boljši časi

Vrsto let obiskujemo Veliko planino, saj je bivanje v planinski koči, katere upravljalec je Planinsko društvo Papirnice Vevče, nadvse prijetno tako pozimi, kot tudi poleti.

V zadnjih nekaj letih beležimo na Veliki planini na področju razvoja turistične ponudbe velik napredek. Opravljena je bila vrsta del na nihalki, sedežnici, vlečnicah in zemeljska dela, pri katerih so sodelovali vojaki JLA.

Z namenom, da se na Veliki planini zagotovi organizirano in urejeno rekreacijo, ob tem pa uredi tudi financiranje načrtovanega programa, je bila ustanovljena SIS rekreacijsko turistična centra Velika planina, v katero so kot članice vključene delovne organizacije, družbenopolitične skupnosti, izvršni sveti nekaterih ljubljanskih občin, medobčinski sindikalni svet in drugi iz ožje in širše okolice.

Število članic je tako naraslo preko 50, to pa pomeni, da bo možno na osnovi združenih sredstev opraviti vrsto nalog, ki so pomembne za članice in za celotno turistično ponudbo na Veliki planini.

Če k temu dodamo še to, da je od 1. 4. 1983 dalje novi upravljalec sistema žičnic in smučišč Komunalno podjetje Kamnik, potem je seveda pričakovati, da bo omenjena delovna organizacija prispevala k zadovoljstvu večine obiskovalcev.

Močno so se tudi spremenile razmere na področju gostinske ponudbe. Seveda pa bo potrebno za dobro počutje obiskovalcev Velike planine postoriti še marsikaj; predvsem mislimo pri tem na komunalno ureditev, elektrifikacijo novih zaselkov, preskrbo z živili in kurjavo, telefonsko povezavo z dolino in drugimi uslugami. Ob tem pa najbrže ni odveč opozorilo, da se bomo morali tudi obiskovalci Velike planine prilagoditi kulturnemu režimu.

Prav na osnovi zastavljenih programov lahko pričakujemo, da se bodo možnosti turistične ponudbe na Veliki planini v prihodnje močno povečale, to pa seveda odpira nove možnosti množičnega udejstvovanja ljubiteljev planin.

Jože Razdevšek

Tam ob ognju našem si sežemo v roke

Na dan tabornikov — 22. aprila — so se člani Taborniškega oddelka PUGLED zbrali na vsakoletnem taboru; analizi delovanja oddelka in podelitvi priznanj za služnim članom je sledil zabavni

del programa. Taboru so prisostvovali tudi člani drugih oddelkov in številni ljubitelji taborništva.

Taborniški oddelk PUGLED je bil ustanovljen leta 1976 in po večletnem uspešnem delovanju

Na taborovanju je zadonela pesem iz tisočev grl

Sodelovanje na taboru slovenskih zborov v Sentvidu pri Stični je tudi za pevce Mešanega pevskega zbora Vevče postalo tradicionalno. Na letošnjem jubilejnem 15. Taboru ki je bil 17. junija 1984, sta zbor in zborovodkinja prejela bronasto plaketo za peto sodelovanje na pevskem taboru.

Lansko geslo »Pojo naj ljudje« in letošnje »Mir, bratstvo in sožitje med narodi« sta vodila 3500 pevcev v skupno pesem. 268 pevskih zborov, od tega 58 ženskih, 99 moških in 111 mešanih, se je zbralo letos na taborovanju; nastopilo je kar 40 zborov več kot lansko leto. Tudi prijateljev petja je bilo med poslušalci veliko.

Sentvid, okrašen z zastavami in transparenti: Pojo naj ljudje, Naj živi slovenska pesem, Naj živi mir, Naj živi naša domovina, Pojemo za mir, bratstvo in sožitje naših narodov, Naša pesem — pesem miru, Po Titu — Tito, je pristrčno sprejel pisano množico, ki je izgledala kot poljsko cvetje, rastoč na planjavi, obsijani s soncem.

Na Tabor so prišli pevci iz raznih krajev Slovenije, Hrvaške, iz zamejstva in tudi iz daljne Švedske. Dolga reka se je stekala v »jezero« pojočih ljudi. Nastop je bil veličasten in ga z besedami ni moč opisati.

Pevsko srečanje je odprl tov. Marjan Gatar, predsednik upravnega odbora šentviškega tabora, ki je pozdravil vse prisotne in se zahvalil vsem tistim, ki so pripomogli k realizaciji tega srečanja.

Posebej se je zahvalil kolektivu IMP Ljvar — Viktor Koleča, ki je prevzel patronat nad 15. jubilejnim taborom pevskih zborov. Ob spremljavi godbe milice in štorskih železarjev so pevci zapeli himni Hej Slovani in Naprej zastava slave, nakar je tabor pozdravil slavnostni govornik tov. Vinko Hafner, predsednik Skupščine SR Slovenije, ki je prispeval vodstvom zborovodje prenesel na gospodarsko-politično področje.

Vsaka pesem je imela svojega dirigenta, ki so bili iz: Sečovelj, Zasavja, Ljubljane, Ivančne gorice, Novega mesta, Litije, Titovega Velenja, Celovca in Trsta.

Vsako pesem so napovedovali napovedovalci v narodnih nošah in v narečju kraja, od koder izvirajo pesmi, zapete na letošnjem taboru: Stajerska, Prlekija, Po-

rabje, Koroška, Bela krajina, Primorska, Dalmacija, Dolenjska, Benečija.

Himna letošnjega tabora je bila nova pesem »Pojo naj ljudje«. Z

njo se je zaključil jubilejni 15. tabor pevskih zborov v želji, da se drugo leto zopet srečamo.

Lado Trajković

Po peš poti od Ljubljane do Zagreba

Tudi vevški planinci smo se opogumili in prehodili bratsko pot Ljubljana—Zagreb. »Delali« smo jo res kar nekaj časa in sedaj, ko je za nami, obujamo prijetne spomine na ljudi, kraje in njih običaje.

Pot smo začeli z naše strani — s Sostrega. Po že znanih vrhovih Teličnica in Mali vrh smo tja do Polzevega šli kar hitro. Zanimivejša — in zato tudi upočasnjena — pa je pot proti Krki in dalje na Muljavo, kjer smo si ogledali Jurčičevo rojstno hišo in Krjavljevo bajto. Vse je še tako, kot je bilo takrat, le koza je nekaj rodov mlajša.

Od Šmihela smo jo uredili dalje po oni strani Krke mimo Žumberka in naprej proti Frati, kjer so na južnih legah že lepi vinogradi in dobri ljudje, tako da ni treba, da bi človek hodil žejen. Na Golobinjeku pred Mirno pečjo in dalje do Trške gore je podoba očesu enaka, tako da je hoja prav prijetna in pogled na tako skrbno obdelana pobočja razveseljiv. Tam na Tolstem vrhu, ki je kot kupola, je krog in krog vse v trti in zidanicah. Z vrha pri cerkvi je lep razgled vse tja do Krškega in na Gorjance, kamor nas je vodila pot.

Od Gospodične na Gorjancih proti Krvavemu kamnu in dalje do cerkvice sv. Miklavža je pot kar lepa in sami kraji zanimivi. Zaradi tolikih markacij bi kmalu prišli v Pleterje, namesto naprej po bratski peš poti. Hodili smo skozi pravi pragozd. Občasno me je bilo kar strah, da ne bo kaj prilomastilo med ogromnimi bukami. Po uri hoje se nam je odprl lep pogled na Pliješ, pa Ječmište in še naprej po Žumberakom pogorju vse tja do Japetića, ki je najvišji vrh teh hribov do Samobora.

V domu na Vodicaх smo žigosali knjižice in nadaljevali pot do vasi Kalje. Tu smo čakali na avtobus, ki preko Jastrebarskega pelje v Zagreb. Čakalni čas smo izkoristili za klepet z domačini.

Na naslednjem izletu smo se peljali do Samobora. Šli smo na Oštrc, ki ima kar pravo ime, saj je res zelo špičast in potem gor pa dol vse do planinskega doma na Japetiću. Ko smo si uredili za prenočevanje, smo si zaželeli toplo »župco«. Potem se nam je prilleglo tudi zelo dobro domače

belo vino. Na tako lepem kraju in med prijetnimi ljudmi smo ga med petjem in kramljanjem kar veliko posrebal.

Odšli smo zarana po jutranji rosi in ugotavljali, kako je tudi pri njih lepo. Ob sestopu proti Samoboru smo obiskali še Šoičevovo kočjo in Veliki dol. Ta dan smo si v Zagrebu ogledali tudi živalski vrt. S tramvajem smo potem odbrzeli na železniško postajo, pa spet domov.

Zadnja etapa te poti nas je vodila čez Medvednico in Veliko pogorje nad Zagrebom. Začeli smo jo na desni strani pri planinskem domu Lipa. Naprej smo šli po planinski poti čez Medvednico, prišli do Hunjke, zelo lepega kraja, ki je pravo letovišče za Zagrebčane. Ta kraj je nekako v sklopu bližnjega doma Puntijarka in samega vrha Slemena, kjer je v času snežne beline tudi smučarija. V planinskem domu Runolist smo pot za ta dan zaključili. Otroci so uživali na gugalnicah, polnoletni pa smo posedli na lepe, tople smrekove klopi in si gasili žejo. Naših dobrih vin seveda nimajo, dobiš pa tam Korčulac, pa Smederovac in podobne, ki jih tudi nismo hoteli mešati z Jamničko kiselo vodo; kot pravi Slovenci smo seveda pili čisto vino.

Naslednje jutro smo se potem, ko so morali »tamladi« dvakrat nazaj po pozabljeni stvari, povzpeli na Sljeme. Močan voljčak čuva TV in druge oddajnike, zato smo si jih ogledali le od daleč. Tu se pot prevesi na zahodno stran. Zelo lep dom Grafičar, grajen iz lesa, s prijaznim osebjem, je bil le bežna postaja. V domu Risnjak smo spet žigosali svoje knjižice. Po daljši poti, ker smo malce zašli, smo prišli v dolino. Ob potoku smo se osvežili in medtem, ko smo čakali na odhod, so fantje zvohal, da je v prosvetnem domu prejšnji dan bogatin oženil sina. Seveda smo bili takoj vsi povabljeni tja in tisto, kar je še ostalo, se nam je prav prilleglo.

Z vlaka smo si še enkrat ogledali stolp na Slemenu in Medvednici. S prijetnim občutkom v srcu smo se vračali domov; knjižica bratske poti Ljubljana—Zagreb je polna žigov.

Franc Pleško

Danilo Zupančič

Darovana kri – rešiteljica življenj

Na petek, 1. junija 1984, je bila v občini Moste-Polje organizirana krvodajalska akcija. Poleg krvodajalcev Gradisa, Toplarne, Indosa, Kolinske, Emone, Saturnusa, se je akcije udeležilo tudi 75 prostovoljnih darovalcev krvi iz »Papirnice Vevče«. Naj jih naštejemo:

TOZD TEHNIČNI PAPIR:

Arandus Miljenko, Bogičević Stana, Bratun Marjan, Bučar Franc, Cankar Amalija, Černe Franc, Fajt Andrej, Gale Anton, Jakoš Rafael, Jakovec Anton, Janežič Milko, Jere Alojz, Keber Zlatko, Kerič Said, Kosmač Slavko, Krašovec Albert, Jere Karolina, Kozjek Vinko, Kresnik Jože, Levec Anton, Lipovec Ciril, Lokar Srečko, Lovše Janez, Mujkič Nada, Miklavž Marjan, Peterca Milena, Pinoza Joža, Pleško Stanko, Polše Jože, Pugelj Ignac, Rednak Lojzka, Savič Nenad, Smrekar Rudi, Šolič Drago, Štrubelj Alojz, Štrubelj Domine, Švarc Miloš, Trtnik Robi, Vrščaj Boris, Zapušek Andrej, Zupančič Viktor in Židan Marjan.

TOZD GRAFIČNI PAPIR:

Adamovič Jana, Garbajs Ivan, Kamnikar France, Klešnik Franc, Kremžar Marko, Moškrič Brane, Pavlič Anton, Peterca Borut, Smolič Janez, Trtnik Aleš in Zupančič Danilo.

TOZD VETA:

Babnik Milena, Belovič Anica, Jeriha Mirko, Trentelj Slavko, Trkov Miha, Hrovatin Vesna in Miklavčič Tone.

TOZD BLAGOVNI PROMET:

Bregar Silva, Kadirič Safet, Kurent Leon, Levec Lidija, Lipovec Irena, Nađ Đorđ, Osmanagić Sulejman, Osterman Milan, Penca Marjan, Poljanšek Milan, Ramoveš Marta in Rapuš Jože.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Anžur Edo, Kocjančič Marija, Štuhec Tone.

Zavod za transfuzijo krvi ob najnujnih primerih pokliče na pomoč tudi naše krvodajalce. Tako so bili v času od 1. 1.—30. 6. 1984 izredno telefonsko pozvani na odvzem krvi naslednji naši delavci:

Lopatič Ludvik in Štuhec Tone v januarju; Miklič Ludvik, Trentelj Slavko, Trentelj Katarina in Čuden Franc v februarju; Mlinarič Ivan, Zupančič Vinko, Smrekar Bruno, Žagar Drago v marcu; Babnik Stane, Levičnik Milan, Habič Franc in Krušič Anton v aprilu; Ulčar Lado v maju; Snój Jernej v juniju; Smrekar Bruno v juliju.

Morda je bil izredno pozvan še kdo, pa se ni oglasil, da bi ga vpisali v našo kartoteko. Lepo prosimo, da nam to sporočite, kajti le s sprotnim javljanjem nam boste omogočili točno evidenco in ne bo nepotrebnega razburjanja ob podelitvah diplom in značk, kot je bilo to večkrat doslej.

Naj vas obvestimo, da na interni proslavi krvodajalcev naše tovarne dobi diplomu — priznanje in značko vsak, ki je 5, 10, 15, 20-krat daroval kri. Za 25, 30-kratno in večkrat darovano kri pa podeljuje posebna priznanja občinski odbor Rdečega križa na vsakoletni jesenski proslavi prav v našem kulturnem domu. Če je med vami morda kdo, ki je bil do sedaj prikrajšan za ta priznanja, naj se osebno ali telefonično

oglasi tov. Adi Babnik soba 4/II int. tel. 394, ki je pripravljena zbrati vaše pripombe in raziskati vsak tak primer.

Upamo, da nekaj zbrke, pomote in nerodnosti, ki jih bomo skušali popraviti, ne bo omajalo vaše pripravljenosti za sodelovanje v bodočih najbolj humanih človeških akcijah, v akcijah darovanja krvi sočloveku, v tihem reševanju človeških življenj. Tega dejanja ni moč plačati; plačilo zanj je le svojevrsten občutek

zadovoljstva, da ste pomagali rešiti ponesrečena v prometni nesreči, dojenčka ali mamico ob rojstvu, bolnika na težki operaciji... Ob vsem tem so diplome, priznanja in značke samo skromen dokaz pozornosti za vaša velika dejanja.

Naslednja krvodajalska akcija, organizirana v papirnici, bo 26. decembra letos. Ze sedaj vas vabimo, da se ji odzovete.

Aktiv RK

Iz krajevne skupnosti

Delovne usmeritve, ki nas obvezujejo

Svet KS Vevče—Zg. Kašelj je na svoji redni seji, ki je bila 10. 5. 1984 v dvorani DDO Zg. Kašelj, obravnaval sledeča področja dejavnosti:

- finančno poročilo za leto 1983,
- program in finančni načrt za leto 1984,
- poročilo o delu sveta KS v letu 1983,
- poročilo o stanju komunalnih naprav,
- sklep o pripravi srednjeročnega programa KS za obdobje 1986—1990,
- potrditev članov sveta KS ter predsednikov skupščine za naslednje dveletno mandatno obdobje.

Vsa podana poročila in nakazani programi so bili soglasno sprejeti in potrjeni. Na postavljen vprašanja članov skupščine se je razvila živahna razprava o adaptaciji prostorov DDO, za kar so finančna sredstva preskromno odmerjena, nujni obnovitvi delovnih prostorov KS Vevče—Zg. Kašelj, o čemer je poročal tov. Božo Arhar — predsednik odbora za izgradnjo šole pri svetu KS.

Še vedno finančna konstrukcija ni povsem čista in zato tudi še ni izdelan glavni projekt.

Sproženo je bilo vprašanje o priključitvi kanalizacije. Izoblikovan je bil predlog, naj se o vseh podobnih zadevah krajanje obračajo neposredno do članov oz. predsednikov odbora dejavnosti.

Naj tudi povemo, da je novo sprejeti STATUT KS Vevče—Zg. Kašelj na voljo krajanom v poslovnih prostorih krajevne skupnosti. Krajanje naj se s pripombami in predlogi oglašajo v KS v za to določenih časovnih terminih.

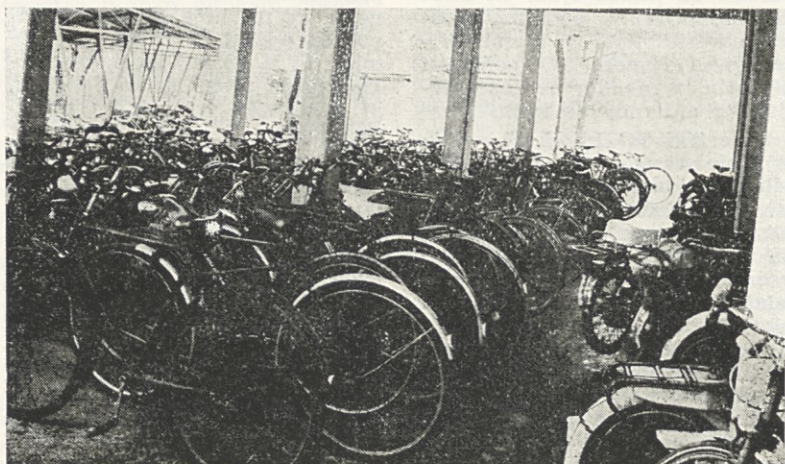
Prisotnim je predsednik sveta KS tov. Bogataj posredoval informacijo o letošnjem srečanju pobratenih mest; tokrat je bila Ljubljana gostitelj pobratene Reke, zato so delegati sprejeli sklep, da svet in predsedstvo SZDL poskrbita za vse priprave tega obiska.

Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da je za naslednje mandatno obdobje predsednik skupščine še tov. Franc Sotlar, njegov namestnik pa tov. Ivo Bogovič.

Ciril Zupančič

Prenovljeno obratno ambulantno in elektro delavnico je močno kazil zunanji izgled. Ureditev fasade in pleskanje oken sta v kratkem času močno spremenila dotrajano podobo

S prenovo glasbenega doma je tudi kolesarnica pridobila večji in boljši prostor. Tako nas naši konjički čakajo na suhem in na varnem

Letošnja poletna sezona kopalcem ni bila preveč naklonjena, zato je bilo ob lepem vremenu kopaljšče še toliko bolj obiskano. Najbolj redni obiskovalci so bili otroci VVZ Vevče in najmlajši udeleženci plavalnih tečajev

Kadar je sonce le preveč močno sijalo, je bilo za otroke najbolj prijetno v senci, za starejše pa pod senčniki ob hladnem pivu

Številne obiskovalce letnega kopaljšča je letos preganjalo nevihtno poletje

Letno kopaljšče, objekt, ki ni pomemben samo za delavce Papirnice Vevče, ampak tudi za široko okolico, smo letos odprli 4. junija. Vsa vzdrževalna dela — od pleskanja bazenov, vgrajevanja sanitarnih bazenov do vrste zahtevanih del s strani sanitarne inšpekcije, smo opravili do 1. junija 1984. Kljub problemom pri nabavi razredčila in barve za bazene, nam je nabava uspela in tako so bila dela zaključena v predvidenem roku.

Ker je bilo poletje muhasto in nam je dež le redkokateri dan prizanesel, je bila letošnja kopalna sezona izredno slaba, saj smo po podatkih obiska kopaljšča zabeležili zelo majhen obisk, kar seveda ni prispevalo k dobremu poslovanju.

Kot vsa leta do sedaj smo nadzor nad kopalno vodo pogodbeno uredili z Zavodom za zdravstveno varstvo Ljubljana, ki bedi nad kvaliteto kopalne vode. Rezultati so bili izredno lepi, podobni onim iz preteklih let. Za vse ostalo, kar sodi zakonsko k upravljalcu kopaljšča, pa smo poskrbeli sami.

Novost letošnje kopalne sezone je bila v tem, da so bili ko-

penci nezgodno zavarovani, bodisi za primer poškodbe, nezgode ali smrti. Nežgodnih primerov (razen manjših padcev in odrgnin) v kopaljšču Vevče v zadnjih osmih letih ni bilo, saj smo imeli v ta namen urejeno reševalno službo. Ne glede na to pa smo prav v letošnjem letu z zavarovalnico Triglav sklenili pogodbo o zavarovanju kopalcev. Premija se je nanašala na prodane vstopnice.

Letošnje cene vstopnic so bile sicer višje od lanskih, vendar pa je jasno, da z njimi ne bomo pokrili stroškov obratovanja letnega kopaljšča.

Kljub neugodni kopalni sezoni pa smo v vsakem lepem vremenu imeli veliko obiskovalcev; predvsem so bili to otroci zaposlenih delavcev, otroci iz ožje in širše okolice. To je še posebej pomembno za zaposlene starše, saj so na ta način razbremenjeni skrbi, kaj delajo njihovi otroci v prostem času. Z letnim kopaljščem, na katerem je zagotovljena tudi varnost kopalcev, prispevamo pomemben delež k družbenemu standardu zaposlenih delavcev.

J. R.

Tekmovanje ekip prve medicinske pomoči pripadnikov civilne zaščite »Papirnice Vevče«

Kakor vsako leto je tudi letos 31. maja 1984 potekalo v športni dvorani Kodeljevo že XII. občinsko tekmovanje ekip PMP. Organizator tekmovanja je bil sekretariat za ljudsko obrambo občine Moste-Polje v sodelovanju z občinsko organizacijo Rdečega križa.

Komite SLO oz. Štab civilne zaščite Papirnice Vevče sta poslala na tekmovanje eno ekipo v postavi:

LEVEC Lidija — vodja ekipe
KONČAR Betka — namestnik vodje

CUNDER Tatjana
ŠTRUBELJ Tatjana
GRAD Karmen
ČERNČEC Nada
SESEK Magda — rezerva
ŠTRUBELJ Marjana — rezerva

Ekipo je zasedla 42. mesto.

Namen tovrstnih tekmovanj je ugotoviti stopnjo usposobljenosti obveznikov civilne zaščite pri nudenju prve medicinske pomoči ob morebitnih nesrečah ali v vojni.

A. B.

Novosti z obiskov v tujini

SKRB ZA ZDRAVO OKOLJE

Na mednarodnem sejmu IFAT v Münchnu je sodelovalo 850 razstavljalcev iz dvajsetih dežel. V okviru sejma smo si Vevčani ogledali tehnične in tehnološke dosežke na področju varstva okolja. Razstavljena je bila oprema za čiščenje odpadnih voda po mehanskem postopku in po dodatnem biološkem čiščenju. Prikazani so bili različni postopki tega čiščenja in njihovi učinki na kvaliteto prečiščene vode.

Na sejmu so sodelovale tudi vse firme za dobavo polielektrolitov (Bayer, Nalco, Betz, Stockhausen in druge), ki se uporabljajo pri čiščenju odpadnih vod. Velik poudarek je bil dan ravnanju z odpadnimi snovmi (zbiranje, transport, reciklaža). Viden je bil napredek merilne tehnike, saj obratovanje in pravilno doziranje kemikalij kot tudi kontrolo kakovosti prečiščenih odpadnih vod uravnava ta tehnika. Odlični so tudi aparati za merjenje pretoka voda. Varstvo okolja je novejša veda, zato je vsakokrat opaziti velik napredek na podobnih sejmih in to tako v postopkih čiščenja, tehnologije, kontrole odpadnih vod kot tudi pri napravah za dehidracijo odpadnega blata, kar nam bo v nenehni skrbi za lepše okolje in pri gradnji nove čistilne naprave v veliko korist.

IZREDEN NAPREDEK V CELULOZNI IN PAPIRNI TEHNIKI

V času od 5. do 8. junija letos je bil v Grazu APV — simpozij, ki smo se ga udeležili tudi Vevčani. V tem okviru so si naši udeleženci skupaj s predstavniki Medvod na povabilo firme Carcano ogledali rekonstruiran stroj tovarne Neusiedel pri Amstetten. Zadnji dan simpozija je bil organiziran ogled tovarne Leykam — Mürztaler v Gratkornu. V okviru simpozija je bil zanimiv tudi ogled razstave proizvajalcev opreme, zelo zanimiva pa so bila sama simpozijška predavanja s področja celulozne in papirne tehnike.

S področja celuloze so bile obravnavane naslednje teme: nove tendence v kuhanju celuloze, gradnja moderne celulozne tovarne po Mg — bisulfitnem postopku in vključeno stopnjo beljenja z SO₂ v Paskovu (ČSSR), reševanje ekoloških problemov in tovarne ter prve izkušnje in rezultati obratovanja z lužnim kotlom, filtri in regeneraciji, moderni koncepti pri izdelavi beljene sulfatne celuloze na primeru projekta Pöls s poudarkom na ekonomiji, varstvu okolja, integraciji obstoječe opreme v nov obrat kot tudi možnostih procesnega vodenja, ukrepi za uspešno zniževanje emisije škodljivih snovi (SO₂, prah, H₂S) iz sulfatne tovarne so bili prikazani na novi sulfatni tovarni v Pölsu, elektrokemična zaščita proti koroziji v papirni in celulozni industriji z elektro-kemijsko teorijo katodnih in anodnih korozijskih zaščitnih metod in praktičnimi izkušnjami zaščite različnih sistemov v celulozni industriji na Finskem, zahteve za moderni sistem vodenja procesa v industriji celuloze, papirja in kartona kot posledica stalne zahteve po dvigu produkcije in kvalitete, s tem povezanim razvojem in kompleksnostjo proizvodnih naprav, naraščajočim izmetom in zniževanjem kvalitete. Firma Telefunkken je v svojem prispevku podala zahteve za Hardware in Software, ki morata biti čim bolj fleksibilna, da ugodita mnogostranim zahtevam procesa.

Firma Ahlström v svojem prispevku Mill-wide control systems

v celulozni in papirni industriji ugotavlja, da je danes kljub visoko avtomatiziranemu tehničnemu procesu kot posledici stalnih merjenj procesnih karakteristik in izkušenj ljudi v papirni in celulozni industriji še mnogo neizkoriščenih možnosti za dvig gospodarnosti, ki jih je potrebno izkoristiti.

Na področju čiščenja industrijskih in odpadnih voda so govorili o optimiranju aerobnega čiščenja, možnostih uporabe WB submers-reaktorja — prezračevalnega aparata — pri biološki razgradnji odpadnih voda iz papirnih in celulozih tovarn, čiščenju odpadnih voda integriranih celuloz in papirnih tovarn z internim zaprtjem krogotoka na primeru embalažnega papirja, o izkušnjah z AKSE — zgoščevalcem in ploščnim filtrom firme Kufferath, razpuščanju celuloze in nesortiranega starega papirja pri visokih koncentracijah v pulperju firme Andritz, o izkušnjah pri uporabi visokokonsistentnega natoka pri izdelavi surovega papirja za valoviti karton ob istočasni uporabi novo razvitega sistema čiščenja in sortiranja v gostem.

Iz področja papirne tehnike so bile uvodoma podane tendence razvoja v konstrukciji papirnega stroja (hidravlični natok, dvojna sita, razvoj na področju mokrega stiskanja, povečanje turbulence v sušilnih cilindrih), firma Becker je pod »Engineered nip« podala nov koncept optimiranja funkcije stiskalnic na podlagi sprememb parametrov valjnih oblog in klobučevin, ki jih je sedaj mogoče meriti, firma Voith je podala konstrukcijo »Duoformer H«, tovarna Bruck pa dobre izkušnje z vstavitvijo tega sistema v stroja izdelavo časopisnega papirja (izboljšanje tvorbe lista — pregled, dvostranost, potiskljivost), firma Beloit je predstavila svoj »Uninip — koncept« pri gradnji super kalandrov na podlagi kompjuterske preiskave s pomočjo metode Finit — elementov na 12-valjčnem super kalandru, kar omogoča porazdelitev linijskih pritiskov v vseh režah pod različnimi zunanjimi vplivi, firma Ahlström je predstavila novo »Pyroflow« izgorevalno napravo za uplinjanje bio mase, lesnih odpadkov, skorje, žaganja itd., firma Frohnleiten je razložila ukrepe za izboljšanje izkoriščanja toplotne energije pri izdelavi kartona, prihranek toplote s tehniko izmenjevalcev s steklenimi cevmi; vgradnja dodatne parne kape v povezavi s povratnim izkoriščanjem toplote zniža spec. porabo toplote visokotemperaturne nape za več kot 40%. Prikazan je bil nov sistem za klimatiziranje hale za pripravo snovi izključno s toploto odzračevanja stroja, izkoriščanje toplote iz odpadnih voda čistilnih naprav za ogrevanje sveže vode, firma Andritz je na primeru stroja za valovito lepenko (Hamburger) razložila prednosti novo razvitih parnih omar, s katerimi lahko dovedemo paro na različna mesta sitove in stiskalniške skupine, kar omogoča doseganje povečanja suhote po sitovi in stiskalniški skupini oz. povečanje produkcije, zmanjšanje energije sušenja, omogočanje fine korekture profila vlage itd., predhodne detaljne preiskave obstoječega stroja (poiskati ozka grla), preden se odločimo za kakršnokoli predelavo, če hočemo prihraniti v končnici čas in denar.

NEUSIEDEL VODEN S KOMPJUTERJI FIRME MEASUREX

Tovarna NEUSIEDEL obratuje z dvema papirnima strojema. Eden od papirnih strojev obra-

tuje s hitrostjo do 600 m/min, ima vgrajeno klejno stiskalnico in compjutersko vodenje po sistemu Measurex 2000, drugi rekonstruirani od firme Carcano pa obratuje s hitrostjo do 800 m/min., ima širino okrog 4,20 m, vgrajeno combi blade premazno napravo in kompjutersko vodenje po sistemu Measurex 2001. Na obeh strojih izdelujejo kopirne papirje za vse vrste tehnike kopiranja; ca. 60% proizvodnje odpade na Xerox.

Rekonstruiran stroj je bil kupljen kot kartonski stroj v kriznem obdobju v Italiji leta 1981. Rekonstrukcijo je izvedla firma

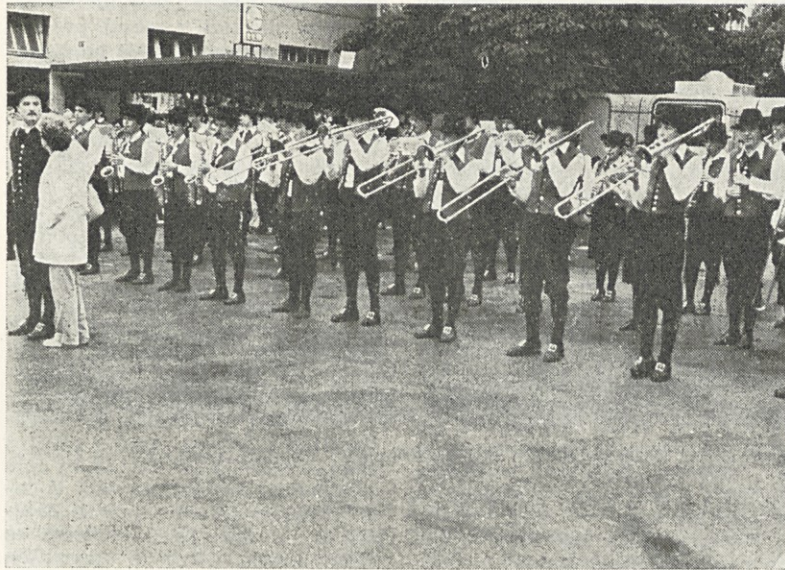
zantni sistem je urejen v 5 kaskadah, tako da Brüdove pare prehajajo v naslednje kaskade. V zadnji, predsušilni skupini in v naknadni skupini imajo možnost različnega segrevanja spodnjih in zgornjih valjev.

Vse kaskade oz. lovilci kondenzatov so preko regulacijskih ventilov povezani s komandno regulacijo compjuterskega sistema. Za ustvarjanje podtlakov v mokrem delu papirnega stroja imajo montirane 4 Nach vakum črpalke, s katerimi nimajo problemov niti z obratovanjem, niti nabiranjem oblog.

Za vzdrževanje compjuterskih naprav imajo redno zaposlena 2 serviserja od firme Measurex.

LEYKAM — ZANESLJIVA KVALITETA

Leykam je po letu 1976 najprej rekonstruiral obrat celuloze iz sulfitnega na magnet celulozo z letno proizvodnjo 250.000 ton, s

V kulturnem programu na železniški postaji so ob prihodu Rečanov v Ljubljano sodelovali tudi naši godbeniki, ki so čakali svoje goste — godbenike iz Trsata

Kljub oblačnemu jutru je bil pogled gostov z Reke in njihovih gostiteljev na ljubljanskem peronu veder, k čemer so prispevale tudi prikupne ljubljanske mažoretke

Carcano. Od starega stroja so ostali sušilni valji, stojala, predelan pa je celotni mokri del — sitova skupina in stiskalnice, ki ga je rekonstruiral Carcano, ter sušilni del od firme Kofra. Natok je kupljen pri firmi Escher-Wyss, čiščenje snovi je izvedeno štiristopenjsko, (pri čemer ima vsaka stopnja cel sistem klinarjev). Snovno mešalno črpalno (sistema Ahlström, ki naj bi bila po izjavah tehničnega vodje tovarne najboljša ta hip, ker ne ustvarja pulzacij papirne snovi) poganja enosmerni tok. Prva preša je v pick up izvedbi brez gabric sita, druga je v Venta nip izvedbi, tretja pa je običajna ofset stiskalnica.

Sušilna skupina ima predsušilno in naknadno skupino. Med obema je montiran combi blade, ki obratuje v glavnem z valji kot klejna stiskalnica zaradi temu primerne programa. Za preureditev programa na Combi blade rabijo ca. 4 ure. Parno konden-

čimer krije vse lastne potrebe, vključno z delom nebeljene celuloze za svojo tovarno v Brucku, del celuloze pa izvažata.

V obratu papirja imajo postavljene 4 papirne stroje, od katerih je zadnji bil postavljen v letu 1974. Vsi papirni stroji so bili v zadnjih letih rekonstruirani. Namen rekonstrukcije je bil predvsem izboljšati kvaliteto. Večji delež visoko premazanih papirjev jim je ob istih hitrostih strojev prinesel tudi večje količine papirja. Ta zadnji stroj ima vgrajeno klejno stiskalnico, kjer se opravlja predpremaz z 8—10 g z maso 40—45% suhote. Že na stroju obrezan papir gre od tu direktno na Beloit premazni stroj, kjer se obojestransko premazuje. Drugi papirni stroj ima BB predpremazni in 2 Voith premazna agregata, tretji pa ima CB, s katerim redno obratujejo, in 2 Voith premazna agregata (z valji še niso obratovali). Za vsemi predpremaži in namazi imajo vgrajene infra

rot sušilne naprave. Za gašenje eventualnega požara imajo vgrajene cevi za gašenje. Tretji stroj je rekonstruiral Andritz z novim Beloit natokom, s katerim dosega zelo dobre rezultate.

Vsi stroji so bili prvotno firme Bruderhaus, od katerih enega je rekonstruiral tudi Andritz s sekundarnim natokom za proizvodnjo premazanih kartonov do 350 g/m².

Vsi papirni stroji so opremljeni z Measurex 2001. V preizkusu je avtomatska regulacija za gramaturo po širini sistema Termotrol, ki ga nadzorujejo predstavniki Measurex.

V zadnjem času so veliko investirali v dodelavo papirja. Imajo dva nova Vario-rol Jagenberg vzdolžna rezalna stroja in 12 prečnih rezalnih strojev firme Jagenberg oz. Billomatic. Jagenberg ima oba rotirajoča noža. Za medfazni transport rabijo talno progno ter nato šest compjutersko vodenih robotov za sortacijo po kvaliteti in širini zvitka. Dodelava formatov je popolnoma modernizirana s popolnoma avtomatskim embalirnim strojem in progno za pakiranje v folijo. Skupna proizvodnja je 182.000 ton, od tega 95% premazanih in 5% površinsko obdelanih papirjev. Od skupne količine prodajo 95% v formatu in 5% v zvitkih.

Istočasno z investiranjem v obrate so vložili veliko sredstev v šolanje kadrov, kar jim omogoča sedaj predvsem dvigovanje kvalitete izdelkov.

VOITHOVA PONUDBA ZA NAS PROJEKT BELJENE LESOVINE

Firma VOITH, ki je tudi ponudnik za tehnološko opremo pri našem projektu »beljena lesovina«, nam je omogočila ogled tovarne Haindl Papier v Augsburgu v ZRN. Ta tovarna je eden največjih proizvajalcev v ZRN za roto papir globokega in ofsetnega tiska. V sklopu lastne brusilnice z enajstimi Voith brusilniki je na osnovi obsežnega eksperimentalnega dela skupaj z Voithom enega teh brusilnikov predelala na postopek TGW (thermo-groundwood). Ta tehnološki postopek, ki je osnova ponudbe za Papirnico Vevče, se približuje finskemu postopku PGW v tem, da se opravlja brušenje lesa pri povišani temperaturi (nekoliko pod 100°C). Poleg tega je bistvo postopka TGW v posebnem regulacijskem sistemu temperature in specifične porabe energije. Pri obisku tovarne Haindl je bil vevčkim predstavnikom omogočen podroben vpogled v delovanje brusilnika TGW, poleg tega pa tudi ogled celotne proizvodnje lesovine in papirja z zmogljivostjo 600 t/dan z dvema papirnima strojema (klasični PS Voith 900 m/min, Voith Duoformer F 1240 m/min). Zanimivo je, da se roto — globoki tisk izdeluje na duplex plastičnih sitih z naslednjo snovno sestavo:

18% celuloza SBK,
51% lesovina,
25% pepel,
6% vlaga.

Omogočen je bil tudi odvzem manjšega vzorca TGW lesovine. Poleg obiska tovarne so bile v razgovorih obdelane vse tehnološke posebnosti sodobnih postopkov za proizvodnjo lesovine; obdelana je bila tudi ponudba Voith za Papirnico Vevče.

AMERIŠKA VIZIJA BODOČNOSTI PREMAZANIH PAPIRJEV

V Torremolinosu v Španiji je bilo maja redno zasedanje »eksekutivnega komiteja« združenja evropske industrije celuloze in papirja, združenja z 21. konferenco tega združenja, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Vevč.

Na eksekutivnem komiteju je bila Jugoslavija alternativno s Portugalsko izbrana za organizatorja EUCEPA simpozija v letu 1989. Predlagano je bilo, da bi bil ta simpozij v Ljubljani.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Interpack — izreden napredek

Dana mi je bila možnost, da sem si v času od 14. do 17. maja ogledal mednarodni sejem pakiranja in embalaranja v Düsseldorfu, ki je bil tokrat deseti po vrsti. Če čisto na kratko ocenim pomen in velikost sejma, lahko rečem, da je to eden največjih, na katerih so prikazani tako stroji kot materiali za pakiranje.

Ko tako po dveh dneh naporne hoje po razstavišnih paviljonih med razstavljalci nabiraš vtise in seveda sem in tja skušaš kakšno stvar prenesti na svoje delovno področje, ugotoviš bliskovit napredek znanja v svetu. Na eni strani gre za vsestransko varčevanje pri materialih in zlasti še pri energiji, na drugi pa tudi za skrajno racionalizacijo dela in delovnega časa. Na letošnjem INTERPACK je sodelovalo do sedaj rekordno število razstavljalcev iz vsega sveta. Za boljše predstavo naj povem, da se razstavišni prostor razprostira na površini 160.000 m², sestoji pa se iz petnajstih ogromnih paviljonov ter številnih uslužnostnih objektov kot so banka, frizerski lokal, poslovalnica Lufthanse, pošta, center za tisk, prometno združenje, vodstvo sejma, klub za tujce, turistično biro, številne najrazličnejše trgovine, rekreacijski center od plavalnega bazena do savne itd. V vsakem paviljonu obstoja posebna služba za informacije, da lahko obiskovalci čim preje pridejo do zelenih informacij. Prav tako je nameščen tudi računalnik, dostopen vsakemu obiskovalcu. Imenovali so ga, oziroma bi lahko rekli, da so jo imenovali kar KATI. Če si na primer pritis-

nil na napačni gumb, se je na ekranu pojavila prijazna KATI s podpisom: »Ne razumem vas«. KATI je obiskovalcem dajala podatke o razstavljalcih, o številkah razstavnih prostorov, o napravah, strojih, materialih in celo o avionskih in železniških povezavah z Düsseldorfom.

Tamkajšnji PACK - JOURNAL je za letošnji sejem ob koncu zapisal, da je 10. jubilejni INTERPACK bil eden boljših. Do izraza je prišla tudi visoka stopnja stabilizacije obiskovalcev. Čeprav je število obiskovalcev dan pred zaključkom sejma že prekoračilo število 138.000, je ugotovljeno, da je bilo okoli 50% obiskovalcev poslovnežev, ki so prišli z nalogo, odločiti se za ta ali oni stroj ali napravo in le 33% takih, ki so sejem obiskali prvič.

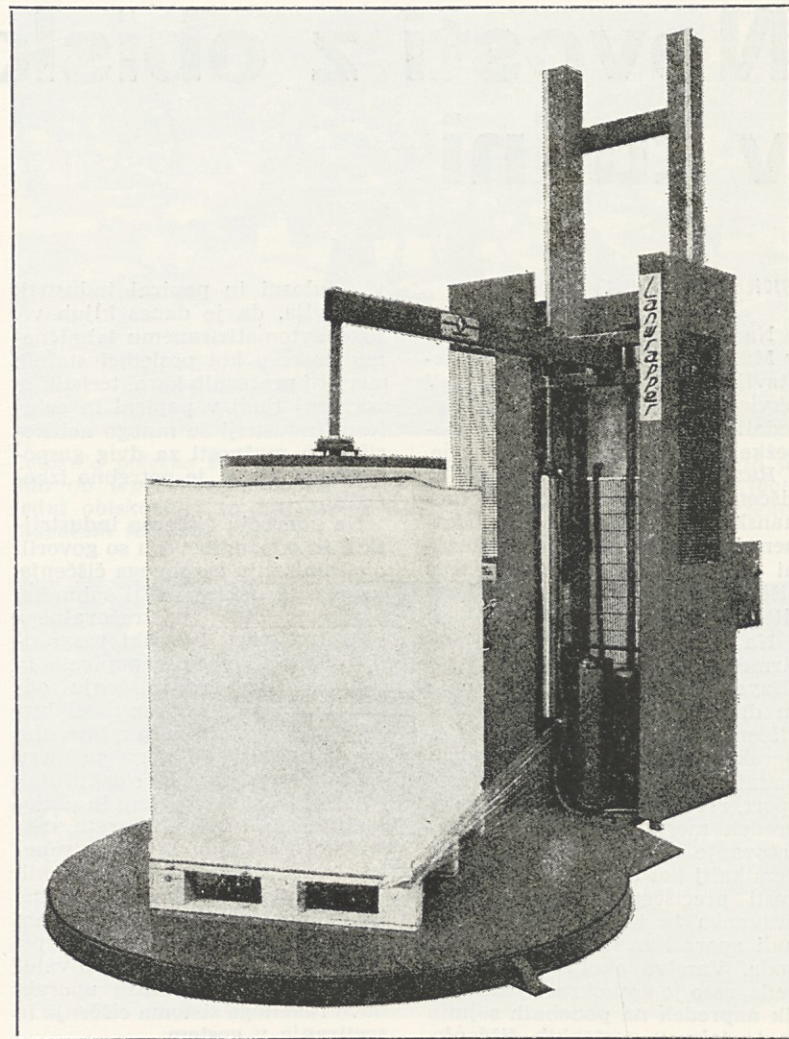
Od zadnjega INTERPACKA iz leta 1981 se je spremenila tudi struktura obiskovalcev. Ugotovili so, da je kar vsak drugi obiskovalec tujec. Opaziti je bilo tudi velik napredek sejma tako po številu razstavljalcev, kot tudi po kvaliteti eksponatov. Pa tudi strokovni nivo obiskovalcev je bil višji, kot doslej. Čeprav pride večina obiskovalcev s čisto določeno nalogo in ciljem, so vendarle dane možnosti, da obiskovalec v trenutku vidi nekaj novega, ki mu daje navdih o možnosti uporabe na njegovem delovnem področju, skratka, odprejo se nove ideje za razmišljanje.

Visoka stopnja napredka se kaže v opremljenosti strojev z elektriko in računalniki. S tem se poskuša v smislu pridobivanja in pocenitve prostora izdelovati za

enako storilnost manjše stroje, dodatno pa se dosega večja natančnost in prihranek na energiji.

Konkretno za našo delovno organizacijo je bilo zelo zanimivo videti nov način embalaranja palete s folijo, ki se s posebno napravo ovija okoli palete. Naprava je skonstruirana tako, da se paleta vrti skupaj z vrtljivo ploščo in tako povleče nase folijo, ki se zaradi večjega ali manjšega zaviranja močno oprime palete. Pakiranje je izredno kompaktno in nobeno skrčevanje folije s komorami ali pečmi ni več potrebno, s čimer je dosežen ogromen prihranek na energiji, pakiranje pa je celo boljše. Zelo veliko rešitev je bilo tudi z roboti, programiranimi za izvrševanje posameznih nalog v tehnološkem procesu, predvsem, ko gre za razna prekladanja bremen. (Pri nas bi to prišlo v poštev pri prekladanju bal papirja na paleti pri traku za baliranje).

Se posebej zadovoljen sem bil, ker sem imel priložnost obiskati tovarno Jagenberg, kjer izdelujejo dodelavne stroje za papir. Tu je bilo zares možno videti največje dosežke na tem področju, od širine strojev, ki znašajo tudi 10 m, do popolnoma avtomatiziranih, z računalniki vodenih strojev. Posebno revolucijo predstavlja njihov prečni rezalni stroj z oznako SYNCHRO AS 116, ki dela popolnoma avtomatizirano. V času obratovanja se zapre in delavec nima dostopa do vrtečih se delov stroja. Stroj je opremljen z računalnikom, ki drži v spominu do 250 različnih dimenzij rezanja. Računalnik tudi sam na-

Stroj za avtomatsko zavijanje palete papirja v folijo

stavlja željen format. Kapaciteta stroja znaša okoli 100 t/24 h pri hitrosti 300 m/min in skupni gramaturi rezanja 600 gr/m² ter pri okoli 30 menjavah formatov dnevno.

Nadalje sem se seznanil tudi z novjšimi vzdolžnimi rezalnimi stroji in izvedbami, ki omogočajo boljše kvaliteto navijanja.

Poleg ogleda montaže strojev pa mi je padla v oči še njihova organizacija dela, kolikor je pač človek lahko na hitro spozna. Očitno je, da imajo preračun doma vsak premik materiala, da ne bi bilo nepotrebnih manipulativnih stroškov. Material prihaja v hišo, kjer imajo regalno

skladišče; kartoteka je računalniško obdelana; od tu gre potem material na obdelavo po fazah in na drugi strani zgradbe so stroji že zmontirani in pripravljeni za odpremo. Nobenega križnega prevažanja ne poznajo, seveda pa imajo zato vse obdelavne faze dovolj vmesnih skladišč za odlaganje.

Če rezimiram to potovanje, lahko rečem, da sem z vsem, kar sem videl, izredno zadovoljen. Dobil sem vpogled v gibanje napredka na tem področju v svetu, tako, da bo marsikatera odločitev doma veliko lažja in enostavnejša.

Franc Fras

Najmodernejšše vodenje papirnega stroja v Belišču še nima primerjave v Evropi

V okviru priprav na nakup procesnega računalnika za 5. PS je strokovna ekipa Papirnice Vevče v mesecu juliju obiskala tudi kombinat Belišče oz. TOZD Proizvodnja polceluloze in papirja. Namen obiska je bil ogled procesnega računalnika firme Siemens in merilnega okvirja firme Lippke.

Beliščani so svoj 3. PS postavili približno pred letom dni in že od vsega začetka so ga mislili opremiti s procesnim računalnikom. Po daljših primerjavah so se odločili za računalnik firme Accurat, ki je trenutno najbolj prisoten v naših papirnicah. Tik pred podpisom pogodbe pa se je pojavil Siemens s svojim novim, lahko bi rekli kar revolucionarnim sistemom Teleperm-M. Za razliko od klasičnih sistemov, ki opravljajo predvsem funkcijo optimiziranja in regulacije, pa ta novi sistem prevzema nase prav vse funkcije vodenja papirnega stroja. Beliščanom gre vsekakor priznanje za pogum pri nakupu, saj je v tistem času sistem komaj prišel iz laboratorijev, brez vsakih referenc. Vendar se jim je tveganje izplačalo; dobili so vodenje papirnega stroja, ki zaenkrat še nima primerjave v Evropi.

Novo je predvsem sledeče:

— kompjuter ima programirane vse blokade, skrbi za pravilno zaporedje odpiranja, zapiranja ventilov, vklopov in izklopov črpalk, mešal itd. Na ta način odpade na stotine relejev, ki delujejo v klasično vodenih strojih;

— skrbi za vso regulacijo na stroju: regulacijo koncentracije, nivojev, pretokov itd. Na ta način ni potrebnih desetine klasičnih pnevmatskih ali elektronskih regulatorjev;

— skrbi za pravilno razmerje hitrosti posameznih skupin v stroju;

— javlja napake, ki se pojavljajo na ventilih, motorjih, pretvornikih itd.

Poleg tega pa opravlja delo klasičnega procesnega računalnika na papirnem stroju: skrbi za pravilno vlago in gramaturo papirja, optimizira hitrost in natek ter izpisuje na kupe podatkov o kvaliteti in količinski proizvodnji papirja.

V praksi izgleda to tako, da strojevodja zasleduje dogajanja na stroju preko štirih monitorjev, preko katerih lahko tudi posega v proces. Na enem od monitorjev je izrisana tudi tehnološka shema izdelave od priprave mase pa do sušenja in navijanja z vsemi podatki o trenutnih pretokih, koncentracijah, nivojih, stanjih ventilov, motorjev, hitrostih itd. V proizvodnji lahko poseže ročno tako, da s posebnim pisalom kar na ekran izpiše novo vrednost ali nastavitve, kar si računalnik vnese v spomin in takoj reagira. Istočasno dobi strojevodja tudi vse podatke o kvaliteti papirja in podatke o slučajnih okvarah. Na ta način je možno kompletno upravljanje stroja z enega samega mesta.

Beliščani so bili izredno prijazni gostitelji. Omogočili so nam ogled tudi ostalih delov stroja, predvsem Overjev natok, parno kondenzatni sistem Kofra in merilni okvir za vlago in gramaturo firme Lippke. V pogovoru z vzdrževalci smo izvedeli, da je ta okvir dokaj nesolidno izdelan in da so zaradi tega v osmih mesecih obratovanja imeli več okvar; prav gotovo izkušnja, ki jo kaže upoštevati tudi pri odločitvi o nakupu merilnih okvirjev za naš 5. PS. V sproščenem razgovoru o problemih na papirnem stroju smo izvedeli, da je sicer njihov računalniški sistem izredno zanesljiv, da zanj skrbi trije dipl. inženirji elektrone in trije pnevmatiki - elektrone in ventile, da imajo ostalo opremo najkvalitetnejšo uvoženo, čeprav jo del izdeluje tudi njihov kombinat in da za svoj 3. PS izbirajo najboljšo posadko ter da so tudi osebni dohodki na tem zahtevnejšem stroju večji kot na ostalih dveh. Zanimiv je tudi sistem nagrajevanja, saj računalnik izračuna porabo vode, surovin, energije, količino in kvaliteto izdelanega papirja ter ob upoštevanju števil ljudi v posadki izračuna višino točke za vsako izmeno posebej.

Ker se pripravlja organizirana ekskurzija v to papirnico, priporočam vsakemu, ki bi ga ta urejen sistem in novosti utegnile zanimati, da se je udeleži. To resnično ne bo izgubljen čas.

Boris Trtnik

Novosti z obiskov v tujini

(Nadaljevanje s 7. strani)

Konferenca EUCEPA je bila posvečena kemijskim procesom v tehnologiji celuloze in papirja. S tem v zvezi je vsebina referatov zajemala dokaj široko področje problematike, v kateri sta zelo pomembno mesto zavzemali področji proizvodnje mehanskih vlaknin in nevtralnega klejenja, ki sta hkrati tudi v ospredju med našimi razvojnimi nalogami. Določena pozornost je bila posvečena tudi uporabi kalcijevega karbonata pri polnjenju in premazovanju papirja, kar prav tako potrjuje aktualnost razvojne smeri Papirnice Vevče.

Poleg strokovno tehnoloških vprašanj je bilo nekaj referatov tudi s področij papirniško tržne problematike. Najbolj značilno v tej smeri je bilo predavanje ameriškega avtorja z naslovom »Trg premazanih papirjev v ZDA danes in izzivi za jutri«. Pri tem je bila poleg celovitega pregleda proizvodnje in porabe premazanih papirjev v ZDA od 1959 do danes podana tudi napoved, v katero smer se bo ta dejavnost v bodočnosti razvijala z ugotovitvijo, da ima premazani papir še naprej ugodne perspektive.

Pričakovati je, da se bo premazani papir ob nadaljnjem zniževanju gramature še naprej uporabljal pri embalaži in hkrati reklamami raznih življenjskih potrebščin. Poleg tega je na področju širšega družbenega informiranja

(informacijski procesi bodo po tezi tega avtorja dajali najpomembnejše obeležje bodočega razvoja civilizacije) za razliko od evropskega časopisno-revijalnega načina informiranja pričakovati uveljavitev tako imenovanih hišnih računalnikov, ki bodo preko »trdega kopiranja« v bodočnosti vir vseh in vsakovrstnih informacij. Ze danes poznana tehnika trdega kopiranja je povezana z uporabo premazanega papirja, ki bi v primeru razmaha domačih hišnih računalnikov dobil novega masovnega potrošnika. To je ameriška vizija bodočnosti premazanih papirjev, ki jo je morda vredno upoštevati tudi pri našem dolgoročnem programiranju.

EUROPAPER V ZAČETNEM RAZVOJU

V Gorici je bil opravljen razgovor o bodočih oblikah delovanja firme EUROPAPER, ki je osnovan tudi z udeležbo kapitala Papirnice Vevče. Opravljen je bil podrobnejši pregled trenutnega finančnega stanja. Za kritje stroškov je potrebno takoj pričeti z ustreznimi komercialnimi in kasneje tudi proizvodnimi aktivnostmi. V zvezi s tem se za Papirnico Količevo že opravljajo prve komercialne usluge, dogovorjeno pa je bilo, da bo tudi Papirnica Vevče izročila Europaperju konkretne podatke za prve izvozne posle v Italijo.

Iz poročil zbrala V. B.

Vtisi z razstave tapet v Parizu

Zaradi vse večjih zahtev po izvozu na zapadno tržišče in potrebe po zbiranju novih informacij o naši konkurenci glede izbora, kvalitete, cen in garantiranja rokov dobave smo se odločili, da v sodelovanju s »Pazinko« in »Slogo« pripravimo samostojno razstavo tapet na sejmu »Paritex 84« v Parizu.

Na sejmu je predstavljalo svoje izdelke 300 razstavljalcev, od tega pol iz tujine. Zasedene so bile 3 hale s skupno površino 38.000 m². V hali 3 so bile predstavljene tapete in druge stenske obloge, v hali 4 pa je bilo razstavljeno posteljno perilo, zaves in drugo dekorativno blago. Razstava designerjev pod naslovom »Harmonija 84« je bila v hali 1.

Naj povemo tudi nekaj vtisov o manj zanimivem področju za nas, to je sodobnem tekstilu, kjer je pri vzorcih opaziti trend k črtam, oblačkom, valovom, podelskim in otroškim motivom itd. Rože so še komaj opazne, barvni toni postajajo močnejši in čistejši; najbolj so bile zastopane cinober rdeča, beige, sivo modra, zlato rumena barva itd. Pri zavesah je opaziti povratek k romantiki, barvno pa so pretežno zastopane bele zaves s čipkami, volančki, pliseji, strukturnimi efekti in drugim.

Posebnost na sejmu je bil paviljon, kjer so imeli svojo razstavo designerji. Znak, da vlada na tem področju kriza, je bil izredno slab obisk tega paviljona. Vzrok za to je verjetno več, eden od teh je bil tudi posebno visoka vstopnina — 50 frankov. Glavna vzroka pa sta bila najbrž v tem, da so bile nove kolekcije na sejmu predstavljene že lani in proizvajalci čakajo z nakupom novih vzorcev do zadnjega, da bi lahko na ta način zbrali čim več informacij o smereh razvoja bodisi glede vzorcev in tudi glede vrste tapet, iščejo poti, da bi lahko nudili tržišču res nekaj novega in svežega. Le tisti proizvajalci, ki jim uspe ponuditi na tržišče novitete, dosega višje cene in boljše prodaje. Res pa je tudi, da designerji niso ponujali kaj izrazito novega, zato je bila prodaja vzorcev po izjavah razstavljalcev izrazito slaba. Designerji še vedno ponujajo cvetlične motive, ki se nekoliko večajo, dovolj ponudbe je tudi na področju vzorcev za reliefne »Schaum« tapete, nekoliko pa je nakazan tudi trend v smeri enostavnih grafičnih motivov.

SKORAJ VSAK KATALOG VSEBUJE TUDI »SCHAUM« TAPETE

Za nas je bolj zanimivo seveda področje stenskih oblog in tapet, kjer je razstavljalo preko 40 poznanih evropskih proizvajalcev tapet. V hali 3 in razstavnem prostoru B 340 smo razstavljali tudi mi v sodelovanju s »Pazinko« in »Slogo«. Naš delež je bil v primerjavi z velikimi proizvajalci tapet dokaj skromen. Od velikih razstavljalcev naj omenim samo nekatere: Marburg, P + S, Rasch, Bamental, Crown, Sario, Sanders, UPL, Emiliana Parati, Sattler, Borges, ECO in drugi. V središču hale in tudi v centru pozornosti je seveda bil Marburg s svojim reprezentativnim razstavnim prostorom in bogatim izborom »schaum« tapet. Značilnost tega sejma je bila tudi ugotovitev, da so danes že redki proizvajalci tapet, ki ne bi v eni ali več oblikah predstavili v svojih kolekcijah »schaum« tapete.

S svojo enostavnostjo vzorcev in lepoto koloritov so iztopali tudi Švedi. Njihovo združenje pro-

izvajalcev tapet ECO je imelo izredno lično opremljen razstaveni prostor.

Pri tapetah še vedno prevladujejo cvetlični vzorci, trave, podelski motivi, oblački, stilizirane ptice, metulji in vedno bolj »uni« (brez vzorca) efekti. Sem ter tja pa se kaže trend v smeri modernjših, predvsem enostavnjših geometrijskih likov.

Pri barvah ni izrazitih smeri; zastopane so vse, jakost barvnih tonov pa je za različna področja zelo različna. Tako sta trenutno za Ameriko zelo aktualni modra in sončno rumena barva, na splošno pa so izrazito zastopane modra barva zastave, tirkizna, jabolčno zelena, sončno rumena, oker, beige, bakrena in tudi črna barva.

ZADOVOLJIVO ZANIMANJE ZA NAŠO NOVO KOLEKCIJO

V celoti gledano je bil naš nastop na sejmu izredno koristen, ker je možno samo na ta način dobiti pravi vir informacij. Tradicionalni obiski sejmov imajo seveda svojo omejeno koristnost, kajti nemogoče je z ekskurzijskim ogledom sejma dobiti dovolj informacij, lastni razstaveni prostor pa omogoča kontakt s kupci, ki prihajajo na obisk, predvsem pa sistemsko ogledovanje posameznih tujih razstavnih prostorov. Zaradi psihične in fizične obremenitve so »izleti« k ostalim proizvajalcem možni le občasno, pri vsakem takim obisku pa se človek sreča z novimi ljudmi in dobi nov vir informacij.

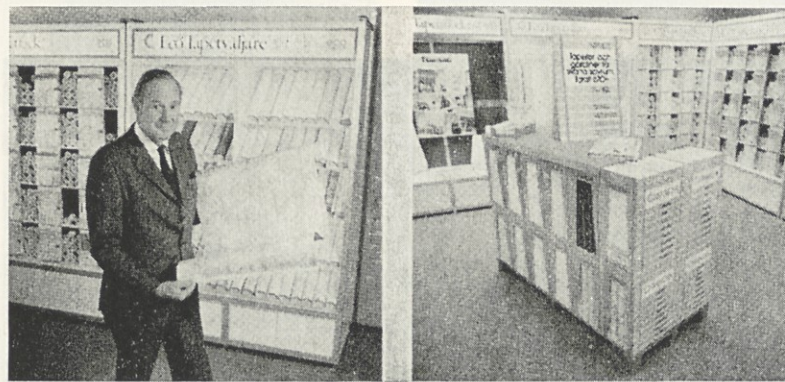
Zanimanje za naš ožji izbor tekoče kolekcije, še posebno pa za novo kolekcijo VETA International, je bilo dokaj veliko. Pri tako velikem izboru, ki ga je nudil sejem, je bilo kar čudno tolikšno povpraševanje po naših tapetah. Vendar je razlog verjetno v tem, da sta pač naši kolekciji nekaj posebnega, kar pa je tudi razumljivo, saj so jih pripravljali čisto drugi ljudje in to kupci iščejo. Za svoja področja želijo tudi ekskluzivno prodajo, ker se zavedajo, da pri velikem izboru enakih tapet nimajo upanja na uspeh pri prodaji na drobno. Seveda pa je bila pri povpraševanju pomembna predvsem cena, ki pa jo zaradi dovolj velikih prejšnjih naročil nismo hoteli spustiti izpod 3 DM za rolco enoslojnih in 4 DM za dvoslojne tapete. Do resnih razgovorov je prišlo v dansko firmo »Hegnetto«, ki želi prodajati našo novo kolekcijo na področju Danske in Norveške. Pogovarjali smo se o ceni 3 DM in o količini 3 do 5 tisoč rol za kolorit. Drugi resni interesent je bil iz Norveške in sicer Geir Larsen (firma »Mercur Agentur«), ki je hotel prav tako imeti tudi ekskluzivnost prodaje za Norveško, vendar je zanimivejši od Hegnetta, ker smo mu postavili izhodiščno ceno 3,5 DM za rolco in tudi količine bi bile sprejemljive. Pripravljen je tudi odkupiti 1000 katalogov po ceni ca. 11 DM za katalog.

Tretji zanimiv in resen kupec je bil g. W. J. Quinn z Irske iz trgovske hiše »Myfair«. Dal je naročilnico za 11.550 rolc tapet in to za 6550 rolc (14 koloritov) iz tekoče kolekcije in 5000 rolc (11 koloritov) iz nove kolekcije. Naročilo res ni veliko, vendar je bil pripravljen za 3,15 DM takoj podpisati naročilnico. Vztrajali smo pri ceni 3,25 DM za tekočo kolekcijo in 3,5 DM za novo kolekcijo in računamo na nadaljnje razgovore, ker je rok ugoden — konec oktobra. V tem času je možno zbrati vse vzorce. Tako naročilo ima svoj dolgoročni po-

men, kajti, že samo to, da ugotovimo, kaj je takemu strokovnjaku všeč, je za nas zelo zanimiv podatek.

Pomembno je tudi to, da so samo omenjeni kupci bili pripravljeno pogovarjati se o ceni okoli 3 DM, medtem ko so kupci iz Italije, Nizozemske, Nemčije in Avstrije to ceno odločno odklanjali s pripombo, da nemške firme nudijo podobne tapete po 2,6 DM, kar verjetno pomeni, da bi morale biti naše cene še znatno nižje. Podobne informacije smo dobili tudi pozneje pri proizvajalcih in kupcih.

Vsi ti podatki so za nas zelo koristni, kajti danes približno lahko

Takole je izgledala oprema razstavnega paviljona švedske firme ECO

ocenjujemo, kaj lahko pričakujemo, v katerem področju cen se gibljemo in na katerem kvalitetnem nivoju smo. Čas bo pokazal, ali je cena 3 DM za enoslojno tapeto za kupce še zanimiva, ali pa se bomo morali spustiti na nivo cen, ki ga imamo pri nemškem in dveh holandskih kupcih sedaj.

Vsa ta prizadevanja za izvoz pa bi bila brezplodna, če ne bi v tem času nabavili novega kombiniranega stroja za gaufriranje tapet in za rolanje z navzven obrnjenim vzorcem, kar zahteva prav vsi inozemski kupci.

Drobne poslovne zanimivosti

Razvojni načrt Papirnice Vevče predvideva na sedanji lokaciji samskih domov širitev proizvodnje; torej se bosta stari in novi samski dom morala umakniti. Za nadomestitev stanovanjskih potreb samskih delavcev zato pristopamo na osnovi sklepov zborov delavcev vseh tozdov in DSSK k dogovoru o nakupu potrebnih kapacitet (20 garsonjer), ki jih bomo kupili v soseski Fužine, gradilo pa jih bo gradbeno podjetje Gradis. Ker bodo garsonjere opremljene z vsemi spremljajočimi prostori, je pričakovati, da se našim samskim delavcem obeta boljši stanovanjski standard.

Zaradi dotiranosti blok kotla s proizvodnjo 5 ton pare na uro je nujno potrebna zamenjava s kotlom 25 ton proizvedene pare na uro. S tem so bili seznanjeni tudi člani delavskega sveta tozda Tehnični papir, ki so na osnovi ugotovitev sprejeli sklep, da je zaradi nujnosti treba nov blok kotel nabaviti takoj, za kar so izločili tudi sredstva. Obenem pa so sprejeli tudi odločitev o izločenih sredstvih za nabavo potrebnega materiala za sanacijo 10-tonskega kotla.

Pri fototapetah je opaziti precejšnjo stagnacijo na zahodnem evropskem tržišču. Tako je od proizvajalcev fototapet razstavljajal samo »Komar«, pa še ta se je pritoževal, da nima obiska, sicer izgovarjajoč se na slabo mesto razstavnega prostora, resnica pa je bila verjetno v tem, da za fototapete ni bilo izrazitega zanimanja. Znana proizvajalca fototapet »Sandecor« in »Luxacor« sploh nista razstavljala.

NAŠ RAZSTAVNI PROSTOR IZSTOPAL V NEGATIVNEM SMISLU

S tem, ko ugotavljamo, da je bila naša razstava uspešna, pa ne moremo mimo nekaterih pomanjkljivosti, ki bi jih z malo več volje lahko odpravili. Naš razstaveni prostor je izstopal in to žal v negativnem smislu. Niti funkcionalno niti estetsko ni predstavljajal tega, kar bi moral. Postavljen je bil tako, da so bila preko paličaste kvadraste konstrukcije

napeta bela platna z napisom YU, kar je izgledalo, kot da razstavljamo posteljno perilo in ne tapete. Se sprejemljivo bi bilo, če bi preko veznih palic napeli tapete, pa tudi to je dokaj izrabljena oblika opreme razstavnega prostora in tako je vse skupaj delovalo neestetsko. Tako na cellem našem prostoru ni bilo prikazane niti ene tapete, razen v katalogih, kar pa ni bil slučaj pri drugih razstavljalcih. Javne kritike seveda ni bilo, gotovo pa so si obiskovalci mislili svoje, ali pa od nas celo niso kaj več pričakovali.

Zaradi gradnje novega skladišča surovin in obrata za pripravo snovi za peti papirni stroj je bilo treba v kratkem času umakniti s ploščadi tri četrtine surovin (les, celuloza), ki so bile tam skladiščene. V ta namen so se uporabile v tovarni vse možne razpoložljive površine, med drugimi tudi parkirni prostor ob gasilnem domu. Približno tri mesece bo trajala gradnja novega skladišča in do tedaj bomo avtomobile parkirali na ostalih parkiriščih v neposredni bližini tovarne.

S 1. julijem smo prešli na nov, malo spremenjen način evidentiranja prihodov na delo in odhodov z dela. Na vseh treh vhodih oz. izhodih so bile montirane nove žigosne ure z novimi evidenčnimi karticami, na katerih je možno evidentirati z uro vsak prihod in odhod ob upoštevanju določil pravilnika o premakljivem delovnem času. Obračun delovnega časa za posamezne mesece naj bi bil narejen po organizacijskih enotah.

Odslej je vratarnica pri železniškem mostu odprta le podnevi od 5.30 do 22.15. Glavni vhod v tovarno je nasproti gasilnega doma, kjer je vhod non-stop.

Druga pomanjkljivost — v smislu prevelikih stroškov — je bila pretirana količina prospektov (angleških in francoskih); sejem je zaprtga tipa in prihajajo nanj na ogled predvsem poslovni ljudje in zato je poraba propagandnega materiala zelo majhna. 400 prospektov bi bilo dovolj za te potrebe, seveda pa tega nismo mogli predvideti in velja opozoriti za morebitne nove sejemске razstave. Največjo sramoto pa so nam na sejmu delale lično izdelane papirnate vrečke, ki pa pri ročaju niso zdržale niti teže nekaj prospektov. Papir je bil mehansko tako slab, da je bil za nas prava antipropaganda. Na srečo pravi kupci po propagandnem materialu niti niso segali, zato lahko upamo, da škoda le ni bila prevelika.

Oprema razstavnega prostora in izdelava vrečk je bila v režiji Studia za vizuelne komunikacije iz Pule, kar pa še ne pomeni, da ob skupni razstavi in stroških ne nosimo tudi del odgovornosti. Normalno bi bilo, da bi bil predhodno izdelan načrt razstavnega prostora, o katerem bi se skupno dogovorili in na podlagi pripomb izbrali najboljšo varianto. Enako velja seveda tudi za papirnate vrečke, ki jih iz mehansko tako slabega papirja enostavno ne bi smeli izdelovati.

Postavljanje razstavnega prostora v Parizu ni mala stvar; prepeljati toliko materiala s kombijem pri takem prometu in preko številnih mejnih prehodov ni lahko. In prav to nam narekuje, da moramo v bodoče bolj poskrbeti za kulturnejši nivo postrežbe in sprejema gostov, ne pa za preobilen propagandni balast, ki je na zahodu že iz mode.

Na sejmu sta občasno pri razgovorih in zbiranju informacij koristno sodelovala tudi naša predstavnik za Francijo in Ameriko Vladimir Stržič in Tale Buling.

NA TRŽIŠČU NI PROSTORA ZA TISTE, KI NE DOSEGAJO KVALITETE IN NE SPOŠTUJEJO DOBAVNIH ROKOV

Za zaključek bi lahko rekli, da je trg tako kot z ostalimi artikli, zasičen tudi s tapetami. Zaradi popolne stagnacije novogradnje v Evropi se je v zadnjih desetih letih potrošnja tapet stokratno zmanjšala. Količina potrošenih tapet, ki je znašala še v letu 1974 2,5 rolce na prebivalca, se je v letu 1982 znižala na 1,2 rolci. Ohrabrujoče je, da je opaziti v letu 1983 nekolišen porast potrošnje, tako, da strokovnjaki ocenjujejo potrošnjo 1,6 rolce na prebivalca. Precejšen vpliv na splošen padec potrošnje ima izreden porast kvalitete papirnatih tapet, vse večje proizvodnje in potrošnje vinil in tekstilnih tapet in še posebno v novem času »schaum« reliefnih tapet, ki so še vedno izredno drage, zato jih ljudje manj pogosto menjavajo. Zmanjšana potrošnja in hkrati silen napredek tiskarske tehnike s hitro tekočimi stroji so znatno dvignili produktivnost. Rezultat tega pa je močan padec cen, vsled česar gre samo še za vprašanje cene; kvaliteta in roki sploh niso več interesantni, ker so sami po sebi razumljivi. Kdor ni v stanju zadovoljiti tem dvem zahtevam, nima mesta na tržišču ali pa mu še komaj zadovoljiva kvaliteta tapet močno znižuje ceno.

Kakšna perspektiva se ob vsem tem obeta nam Vevčanom, ki se moramo boriti še s stvarmi, kot so disciplina, pogostna malodušnost, nerazumevanje za novitete in minimalna kreativnost? Zahtevati določeno ali dodatno delo pomeni pogosto celo zame-ro! Marsikaj bomo morali spremeniti, če bomo hoteli slediti razvoju in konkurenci v svetu. Vsaj to, kar lahko takoj spremenimo, je prav gotovo disciplina, ki bi jo morali čimprej izboljšati, če si že novih modernih tiskarskih strojev v sedanjih razmerah ne moremo privoščiti.

I. B.

Ob dnevu Rečanov v Ljubljani

Prisrčno srečanje z novimi prijatelji na Vevčah

Prijateljsko srečanje prebivalcev obeh mest, ki je bilo letos že 15. po vrsti, predstavlja iskreno manifestacijo trdnih medsebojnih vezi in plodnega sodelovanja med bratskima narodoma in delovnimi ljudmi ter občani Reke in Ljubljane, mest, ki imata veliko skupnega. 30. junija je okoli tisoč Rečanov v 150 delegacijah prišlo z dvema vlakoma v Ljubljano, kjer so bili na kolidvoru sprejeti ob kulturnem programu in s prisrčno dobrodoščilo predstavnikov ljubljanskih delegacij.

Prebivalci Pečin, reškega predela ob Sušaku, so že nekaj let pobrateni s krajani KS Vevče—Zg. Kašelj. V mestni zajednici Pečine je tudi grafično podjetje TIPOGRAF, ki je bilo pobudnik ideje o pobratanju s Papirnico Vevče. Tako danes, po našem prvem skupnem snidenju na Vevčah, tovarišem iz Tipografa lahko rečemo hvala, da so nam dali možnost, da smo jim lahko izkazali gostoljubje in prijateljstvo.

Snidenje z delegacijo iz Tipografa na železniški postaji je bilo, kljub temu, da se nismo še poznali, prisrčno. Gotovo so k temu pripomogli člani delegacije mestne zajednice Pečine — gostje naše krajevne skupnosti, ki so že stari znanci na Vevčah, kamor smo se vsi skupaj odpravili. Družno smo obe delegaciji popeljali po tovarni, potem pa so v delovnem delu srečanja potekali pogovori ločeno, z delegacijo iz Tipografa v ateljeju tozda Veta Papirnice Vevče in z delegacijo mestne zajednice Pečine v pisarniških prostorih krajevne skupnosti Vevče—Zg. Kašelj.

Direktor Papirnice Vevče Stane Ermenc je pred pričetkom uradnega dela razgovorov direktorju Tipografa Marjanu Perušiču izročil darilo naše delovne organizacije pobrateni delovni organizaciji z Reke — akvarel, sliko s panoramo papirnice, ki jo je narisal naš papirniški slikar samorastnik Lado Ulčakar in kompletne pisemskih map iz ročno izdelanega papirja. »Več prijateljev imamo, bolj smo lahko srečni in zadovoljni«, je ob izročitvi poklona v spomin na prvo srečanje dejal naš direktor Stane Ermenc. In v spomin na prvi obisk pri nas je direktor Tipografa izročil poklon njihove delovne organizacije vevškim papirničarjem, sliko umetnika iz Tipografa s prečudovitim motivom Trsata in komplet krasnih knjig Jadranski otoki, tiskanih seveda v

Tipografu. »Srečni in zadovoljni smo, da smo lahko v vaši sredini; želimo, da bi ta srečanja postala tradicionalna in veselilo bi nas, če bi se že to leto zopet sešli,« je v imenu članov delgacije iz Tipografa dejal njihov direktor.

Grafično podjetje TIPOGRAF obstoja 27 let; njegova specialnost je tiskanje monografij in drugih izbranih knjig, plakatov, etiket ter opravljanje ostalih tiskarskih storitev. Leži na predelu Sušaka pod Trsatom v neposredni bližini novega Vevško—Kašelskega prehoda. Okoli 200 ima zaposlenih delavcev, torej majhna delovna organizacija, čeprav na področju Reke največja

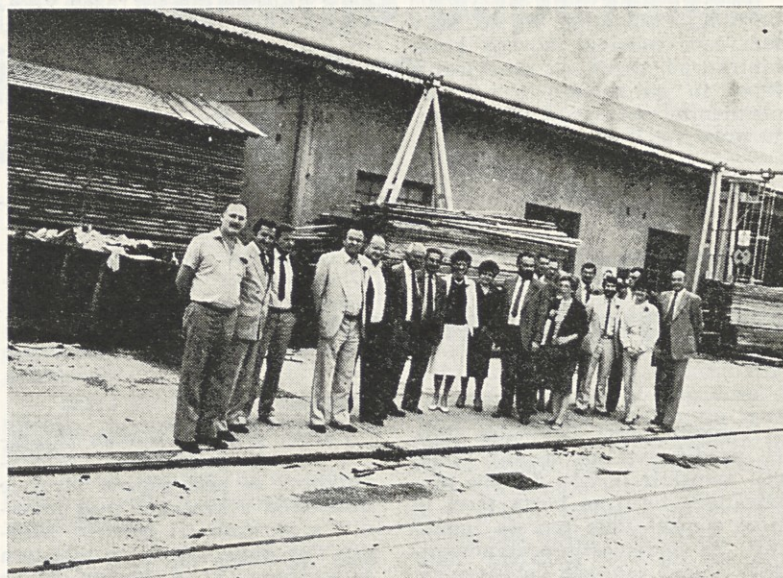
Megleno jutro ni skalilo dobrega razpoloženja ob prihodu obeh reških delegacij, Tipografa in Mestne zajednice Pečine

Naši dragi gostje iz Tipografa ob prihodu v Ljubljano

Gostje z Reke na obhodu po proizvodnji v tozdu Grafični papir

Na eni od tovarniških transportnih poti so se naši novi znanci in prijatelji z Reke ustavili za spominski posnetek

Obojestransko zadovoljstvo ob prvem srečanju Tipografcev in Vevčanov, nova prijateljstva, nove možnosti sodelovanja. Spominska darila — umetniški slike — v spomin na ta prijeten dogodek sta v imenu delovnih ljudi obeh organizacij združenega dela izmenjala direktorja Marijan Perušič in Stane Ermenc

s to dejavnostjo, z veliko hrabrosti, volje in energije. Delavci Tipografa vztrajno iščejo poti, da bi postali še bolj pri svojem delu, čeprav v SR Hrvatski slovijo kot dobra delovna organizacija s kvalitetnimi uslugami in tiskarski dejavnosti. Za potrebe tiska jim izdelujejo filme v Ilirski Bistrici, bolj zahtevne stvari pa v Trstu. Največ uspeha so imeli z monografijami, mislijo pa tudi na izvoz in sicer imajo v načrtu pripravo koledarjev za Avstrijo. Tudi koledarji so namreč ena izmed njihovih specialnosti, saj jih tiskajo za celo reško regijo.

Tipograf, majhen kolektiv v primerjavi z nami, je vevško papirnico zaposlil za prijateljstvo in sodelovanje. Naj za ilustracijo povemo, da bi pol ure naše letne proizvodnje papirja zadovoljilo celotne njihove potrebe za dejavnost tekom leta.

Na prvo srečanje »majhnega Tipografa in velike vevške papirnice«, kot so v šali sami to snidenje na Vevčah poimenovali, je prišla delegacija z najmočnejšim strokovnim zastopstvom: direktor Marjan Perušič, tehnični direktor Slavko Blašković, vodja proizvodnje Mladen Polić, tehnolog v proizvodnji Božidar Čičić, vodja prodaje Tatjana Ban, vodja knjigovoznice Bojana Mohorić, vodja finančnega sektorja Edna Sosić, kontrolor v proizvodnji Radojka Martinović, vodja nabave in sekretar OO ZK Lučano Superina in najboljši stavec v tiskarni Vladimir Lončarić. Z naše strani pa so v razgovorih sodelovali: Stane Ermenc, Dušan Kogej, Izidor Furlan, Edo Ulčakar, Ivo Bogovič, Vida Bartol, Vesna Horvat, Milena Lapajne, Dušan Kosmina in Leon Kurent.

(Nadaljevanje na 11. strani)

V ateljeju tozda Veta smo našim gostom z Reke predstavili poslovno in samoupravno delovanje vevške papirnice, oni pa so nas seznanili z uspešno dejavnostjo njihovega Tipografa

tipograf

Spoštovani tovariši iz Papirnice Vevče!

V imenu delovnih ljudi »Tipografa« in še posebej v imenu naše delegacije, ki je bila vaš gost v soboto, 30. junija, vam izrekamo najtoplejšo zahvalo za izreden sprejem.

Vsem tovarišicam in tovarišem, na čelu s tovarišem direktorjem, iskrena hvala za gostoljubje. Upamo, da bo naše skupno sodelovanje v bodoče še boljše.

Vsem delovnim ljudem vaše delovne organizacije Papirnice Vevče želimo mnogo uspehov pri nadaljnjem delu v prizadevanjih za boljše in večje delovne cilje.

Reka, 2. 7. 1984

direktor Tipografa
Marjan Perušič

Poslovili so se

**OSTAJA MLAJŠA
GENERACIJA PRIDNIH
VDRŽEVALCEV**

Kot kvalificiran ključavničar je Karel Šubelj prišel leta 1961 v vevško papirnico. Ni mu bila nova, saj je delal v njej že med vojno in dve leti po njej. Deset let je bil »šlosar«, potem pa ves čas atestirani varilec. Pravi, da »Včasih v kovinski delavnici delavci niso imeli delovnih oblek, zato so bili veliko bolj umazani in ne tako lepi na prvi pogled, saj je bil vsak v svojih »cunjah«, ki so bile pač takšne, da jih ni bilo škoda.« No, danes so fantje iz kovinske čedno delovno oblečeni in sorazmerno čisti, kolikor pač to njihovo delo sploh dovoljuje. »Nobenega od tistih, ki so bili v delavnici, ko sem jaz prišel v službo, ni več. Zadnji odhajam še jaz in tako ostaja mlajša generacija vzdrževalcev, za katere lahko rečem, da so pridni in delovni,« je ob odhodu dejal Karel.

**VSAKOMUR JE RADA
USTREGLA, POSEBEJ
PA JE GLEDALA NA FANTE
IZ NOČNE IZMENE**

Iz ljubljanskega Megrada, kjer je bila zaposlena osem let, je Marija Jeriha prišla 1963. leta v papirnico in sicer je pričela opravljati naloge obračunovalke OD v mezdnem oddelku, potem je bila v mehanografiji knjigovodja — mehanograf, najbolj pa nam je ostala v spominu kot blagajnik in

zadnja tri leta kot glavni blagajnik. Vsa dela je opravljala z veseljem, posebno priljubljen pa ji je bil blagajniški posel. Na vsak plačilni dan je Mili vedno prišla precej predčasno v službo, da je ustregla fantom iz nočne izmene, ki so zgodaj zjutraj, ko so odhajali domov, prišli po kuverte.

In Mili je vrsto let ob srečanjih naših upokojencev pripravljala zanje denar, ki so ga ob tej priliki prejeli. Letos bo prvič sama v vlogi prejemnika. Ker pa je to delo opravljala z velikim veseljem in natančnostjo, ni dvakrat reči, da je ne bomo še kdaj za takšne prilike poprosili za pomoč. Gotovo nam je ne bo odkrila.

Karel Šubelj

trintrideset let. Najprej je v satinaži bilo treba pospravljati izmet, potem delati v brusilnici, nato vrsto let v papirni dvorani kot prebiralka-števka. Zadnjih sedem let je Štefka zaradi poškodb hrbtenice delala na zdravstveno ugodnejšem delu kot evidentičar v visoko regalnem skladišču. In prav ta zadnja leta so ji minila najhitreje, najbrž zato, ker delu ni nikoli konca in še zelo dinamično je. Pa je morala Štefka že, ko je bila konec junija upokojena, priti nazaj na delo. Čas dopustov je bil, pa še težave z zdravjem in bolniški dopusti, pa je Štefka pomoč bila silno dobrodošla, da je delo teklo normalno naprej.

Marija Jeriha

nji, ker jo je treba malo zrediti. Minka je bila tedaj namreč izredno drobno bitje.

»Rada sem delala v kuhinji, tudi prej, ko je bilo delo še težje, pred preureditvijo menze, čeprav tudi danes ta dela niso prav nič lahka,« pravi Minka. »Rada sem šla pomagat tudi na morje, v naš počitniški dom.«

In kakšni so gostje v naši menzi?, smo jo vprašali. »Takšni kot povsod drugod. Nekateri so sem pa tja sitni, v glavnem pa so z uslugami restavracije zadovoljni, zunanji seveda bolj kot domači.« Ja no, ko pa je že tako, da je pri sosedu črn kruh vedno boljše kot doma bela štruca.

**FLETNO JE DELATI, KO SI
MLAD IN ZDRAV**

Večji del delovne dobe Silve Zupančič sestavlja prebiranje in

Fani Zupančič

sin, ki bo tako ohranil družinsko vez z vevškimi papirničarji.

**OGROMNO CELULOZE
PRELOŽIL Z ROKAMI**

Med vojno je Franc Kocjančič zidal našo upravno stavbo, v papirnici pa se je zaposlil leta 1953. Torej je med vevškimi papirničarji prebil pretežni delovni del življenja. Že njegov oče je delal v papirnici, in ker je bil tu najbližji kruh, ga je sin Franc nasledil. Pravi, da je bilo najlepše obdobje v tovarni, ko je bil še mlad, čeprav je bilo treba tedaj še bolj trdo delati, kot sedaj. Delal je še v naši stari belilnici, ki je že dolgo ni več, izdeloval je tudi CMC, najdlje pa je delal v Janeziji, najprej kot vnašalec surovin v holandec, potem pa vrsto let kot pomočnik mlinarja. Ko smo demontirali prvi papirni stroj, se je Franc preselil na pri-

Štefka Kolenc

Prisrčno srečanje z novimi prijatelji na Vevčah

(Nadaljevanje z 10. strani)

Vendar pa kolegi iz Tipografa na Vevče niso prišli le zaradi tega, da bi dobili naš papir, pač pa je bilo njihovo osnovno vodilo utrditev in razširitev sodelovanja na vseh področjih dela in življenja obeh kolektivov. Na tem prvem srečanju smo se spoznali, predstavili vsak svojo dejavnost, izmenjali svoje izkušnje na različnih področjih dela, se pogovorili o problematiki razvoja tekočega srednjeročnega obdobja in smernicah za naslednje srednjeročno obdobje, ugotovili, da poleg obeh krajevnih skupnosti prijateljsko sodelujeta tudi godba iz Trsta in Papirniški pihalni orkester Vevče, da bi bile dobrodošle izmenjave obojih planinskih društev, kulturnih in športnih skupin in še in še. Časa je bilo premalo, zato je veliko stvari ostalo nedorečenih in jih bomo dopolnjevali na prihodnjih srečanjih. Čeprav je med obema delovnimi organizacijama precej vzporednic, pa tudi različnosti, smo oboji svoje ugotovitve strnili v skupno misel, da poglobimo poslovno in družabno sodelovanje.

Prijetno srečanje, ki je bilo združeno s koristnim, smo zaključili v družabnem popoldanskem delu skupaj delegaciji delovnih organizacij in delegaciji krajevnih skupnosti pri brunarici v Zadvoru, kjer se je ob prijateljskem pogovoru, hrani, pijači, pesmi in plesu dan kar prehitro prevesil v večer.

Slovo na železniški postaji je bilo prav tako prisrčno, kot jutranje snidenje, le povedati smo si imeli veliko več in obljube, da naše sodelovanje ne bo omejeno le na dan, ki je posvečen obiskom pobratenih mest, smo potrdili z rdečimi nageljni in mnogokratnim prijateljskim stikom rok. Nasvidenje dragi prijatelji iz Tipografa in Pečin!

Vida Bartol

Marija Kranjc

**LEPO JE BILO DELATI
V TOVARNI**

Franciška Zupančič je bila ena tistih, ki je prišla v tovarno — 1948. leta je bilo to — kot štirinajstletno dekletce in ostala v njej vse do upokojitve, do letošnjega junija.

Kljub komaj štirinajstim letom je Fani delala na izmene, tudi ponoči, njen prvi dopust pa je štel dvanajst delovnih dni. Ko je prišla na delo v ročno dodelavo papirja, sta ji ostali dve izmeni — dopoldanska in popoldanska. »Ne halj ne čevljev nismo imele takrat v papirni dvorani. Veliko se je spremenilo od tedaj, na boljše seveda. S sodelavkami smo se, tako s starejšimi, kot tudi z mlajšimi, dobro razumele. Včasih pravijo, da mladi niso za nobeno delo, toda jaz moram reči, da so mlade delavke v papirni dvorani zelo pridne. In ob slovesu lahko rečem, da mi je bilo v tovarni lepo.«

**PETJE V ZBORU
— NAJVEČJA VEZ
Z VEVCANI**

Delovna pot Štefanije Kolenc se je pričela v zadvorški opekarini, se nadaljevala v Saturnusu in bila najdaljša v naši tovarni —

Silva Zupančič

»Veliko mislim na tovarno,« pravi Štefka, »največja vez z njo pa bo prav gotovo pevski zbor, ki ga ne bom zapustila. Postal je del mene in velik del mojega razvedrila.«

Štefka odhaja v pokoj še dokaj mlada, še bolj mladosten pa je njen videz, ki ji ga marsikateri njenih let lahko kar zavida. Sicer pa je prav tako, da ima človek od zaslužene penzije res še kaj užitek.

**TREBA JO JE BILO
NAJPREJ ZREDITI**

Marija Kranjc ali po domače kar Minka je prišla med vevške papirničarje 1960. leta. Prej je hodila na delo v tovarno tekstilnih potrebščin Utensilio na Rudniku. V papirnico jo je delovna pot pripeljala predvsem zaradi možnosti stanovanja. Istega leta sta tako prišla k nam oba z možem.

Minka je najprej delala v papirni dvorani. Ko je bila ena izmed delavk v restavraciji na rodniškem dopustu, jo je šla Minka nadomeščat in tako v restavraciji tudi ostala do upokojitve. V šali se spominja, kako ji je takratna kuharica Micka Omahova rekla, da mora ostati v kuhini,

Franc Kocjančič

štetje papirja. V papirnico je prišla 1957. leta, prej pa je delala pri pakirnem stroju v Tobačni tovarni.

»Za vsakovrstno delo je bilo treba včasih poprijeti. In pred časom so bila vsa dela v tovarni mnogo težja, saj ni bilo takšne mehanizacije, kot danes. Tudi kamione smo včasih vse ročno nalagali. Pa nismo tako jamrali, kot nekateri danes. Radi smo prišli za vsako delo in kljub visoki normi smo delali z dobro voljo. Fletno je bilo delati, ko smo bili mladi, potem pa z leti pridejo težave,« pravi Silva. Bolečine z njeno hrbtenico so se pokazale potem, ko je sedem let delala pri števem stroju v satinaži. Zaradi vedno večjih težav je pred šestimi leti prevzela naloge kurirke, nevhvaležen posel, kot pravi. Zadnje leto je skoraj nismo videli, saj so jo neznosne bolečine primorale v dolg bolniški stalež. Pa vendar ni imela te sreče, da bi jo sindikat predlagal za okrevanje v toplicah. Avgusta letos se je le nabralo toliko let službe, da je lahko šla normalno v penzijo.

Silva je Vevčanka; z možem sta si uredila dom v drugi zadružni gradnji že pred dvaindvajsetimi leti. Letos se je zaposlil pri nas v proizvodnji tudi njen

pravo snovi k tretjemu papirnemu stroju, kjer je bilo lažje delo kot v Janeziji. To je bilo zanj, ki je srčni in želodčni bolnik, silno pomembno. Zadnji čas ga je zdravje precej izdajalo in glede na to, da današnji sporazumi o pokojninsko invalidskem zavarovanju to omogočajo, odhaja dve leti predčasno v pokoj.

Poslovimo se od svojih dolgotrajnih sodelavcev z željo, da se bomo še dolgo srečevali, da bodo v novem življenjskem statusu še dolgo čim bolj zdravi, vedri in nasmejani, poslovimo se z besedami zahvale za vse delovne ure, ki so jih v dolgem delovnem obdobju vtkali v naš skupen razvoj.

Vida Bartol

Javna zahvala

Sredi meseca avgusta je iz dežurne sobe poklicnih gasilcev izginila baterijska svetilka, ki se polni električno in je v nočnih urah gasilcem neobhodno potrebna. Svetilka je bila ukradena, zavita v polivinilsto vrečo in vržena preko tovarniškega zidu v gosto grmičevje.

Svetilka je vredna 23.000 dinarjev, na vso srečo pa jo je v grmičevju, še predno je zagledala privatno stanovanje, našel naš upokojenec, strojnik iz toplarne JOŽE DUH in jo vrnil gasilcem, ki so bili navdušeni nad poštenostjo našega bivšega delavca.

Tov. Duhu se za njegovo gesto in pošten odnos do tovarniške lastnine javno zahvaljujemo.

Služba varstva pri delu
in požarnega varstva
DO Papirnice Vevče

Ob jubileju

Mešani pevski zbor Vevče — petletnik

Na Vevčah in v okolici so že obstojali pevski zbori, nekateri celo prav kvalitetni. V spominu so nam ostala posamezna društva pred vojno — Svoboda, Vzajemnost, manjši pevski zbori po vojni in eden največjih zborov OF, ki je deloval v sklopu KUD »Jože Mazovec« okrog leta 1956 in štel sto pevk in pevcev. Iz težko razumljivih vzrokov je žal prenehal delovati. In veliko veliko težje je vsako stvar, posebno pa še ljubiteljsko dejavnost, ponovno obuditi k življenju, kot pa jo na novo začeti.

Želja po organiziranem pepevanju je na Vevčah stara več let, pa je kljub večkratnim poskusom sindikata in ljubiteljev zborovskega petja nekako ni bilo moč uresničiti. Morda je bilo premalo poleta, zagonske sile in najbrže tudi upanja v uspeh. Pa se je vendarle našel nekdo, ki se je podal na nevhvaležno pot ustanavljanja ljubiteljske skupine, ki naj bi gojila na Vevčah vokalno glasbo, zvrst glasbene kulture, ki je stara toliko, kot človeški rod. Nace Zajec, dolgoletni predsednik kulturne komisije pri konferenci osnovnih organizacij zveze sindikata, je v Papirnici Vevče zbral ljubitelje ene najlepših kulturnih zvrsti — zborovskega petja. 16. januarja 1979. leta se je v kulturnem domu Vevče 61 vevških papirničarjev — 37 žensk in 24 moških — udeležilo ustanovnega sestanka Mešanega pevskega zbora Vevče, ki je bil obenem tudi že preizkusna vaja, za nekatero bolj, za druge manj obetajoča.

Že ob ustanovitvi je bilo sklenjeno, naj bi vevški zbor imel širšo razsežnost; vanj naj bi bili poleg papirničarjev vključeni tudi krajanji okoliških krajevnih skupnosti. Zato sta iniciativni odbor in kulturna komisija pri krajevni skupnosti Vevče—Zg. Kašelj izvedla skupno akcijo za vključevanje krajanov v pevski zbor. Uspeh ni izostal.

S 1. februarjem 1979 so vevški pevci pričeli z rednimi vajami. Za pevovodjo je bil po posredovanju Občinskega sveta ZKO Ljubljana Moste-Polje sprejet Andrej Rupnik, za mentorstvo pa je iniciativni odbor poprosil Mitjo Gobca, kulturnega delavca, izkušnega zborovodjo, ki je tudi krajan krajevnih skupnosti Vevče—Zg. Kašelj.

Rednih vaj se je udeleževalo 49 članov zbora. Nekateri so že imeli določene izkušnje iz zborovskega petja, za nekatere pa je bil to zborovsko-pevski krst.

Izbor prvih pesmi, ki naj bi jih vevški pevci zapeli v ubrani harmoniji, je bil naslednji: Maroltovi Venci beili, Adamičeva Če ti ne boš moj, Dekle to mi povej Vasilija Mirka, Jenkova Lipa, Premrlova Zdravica in Internacionala. To je bil kar pretežak zalogaj za začetni amaterski zbor, pa tudi pri izboru pevovodje ni bilo srečne roke.

Že aprila je zbor začasno prevzel njegov mentor Mitja Gobec. Pod njegovim vodstvom so se pevci prvič javno predstavili 26. aprila na proslavi v počastitev trojnega praznika — občinskega praznika, Dneva OF in delavskega praznika 1. maja — v kulturnem domu Vevče. Ob spremljavi Papirniškega pihalnega orkestra Vevče so zapeli Internacionalo, samostojno pa Jenkovo Lipo kot simbol mnogoterih pomenov iz sveta narave, družbe in človekove usode, iz slovanstva, kmetištvu, pa tudi kot simbol njihovega prvega dogodka pod »skupno krošnjo zeleneče lipe«.

1. maja 1979 je zborovodstvo prevzela Asta Jakopič, tedaj pe-

dagoginja na Glasbeni šoli Moste-Polje. Izkušnje pri vodenju mladinskih zborov, mentorska pomoč, strokovni nasveti največjega prijatelja vseh pevcev Radovana Gobca in njena neomajna volja so jo izoblikovali v izredno pevovodkinjo odraslih zborov.

Na reviji pevskega zbora občine Ljubljana Moste-Polje, ki je bila 7. junija 1979 v kulturnem domu Vevče, so se pevci komaj štiri mesece starega Mešanega pevskega zbora Vevče pod vodstvom Aste Jakopič drugič javno predstavili. Lipa Davorina Jenka in Premrlova Zdravica sta izzveneli ubrano, naraščajoče in zadržujoče, potihoma se je vsebina pesmi glasovno prelivala v močnejše poudarke in zvoki so zlezli v vse koticke dvorane tako, kot sta zahtevala komponista in vsebini pesmi. Trud je bil poplačan z odobravalnimi sprejemom pri poslušalcih.

Seveda je bilo še dosti težav; treba je bilo izoblikovati barvo glasov, izgovarjavo, vcepiti smisel za skupinsko petje, kjer posameznik ne more in ne sme stopati v ospredje, kjer se mora vsak podrežati pevski disciplini in se vklopiti v ubrano harmonijo. Treba se je bilo tudi naučiti nastopati pred zahtevnim občinstvom. Nastop na odru pred kritično presojo publike, v pramenu reflektorjev, je vse kaj drugega, kot zapeti pod oknom ali v sproščeni družbi. To drugačno, resno okolje nujno vpliva na nastopajoče, tudi take, ki imajo dovolj rutine. Nehote se v prsi prikrade strah in zlovešča trema stisne srce obenem s prijetno vznemirjenostjo ob misli na vzdušje v dvorani.

Potem je tu skrb za vedno nove avdicije, za vključevanje mladih v zbor in tako prenašanje tega glasbenega izročila iz roda v rod, za vcepljanje resnične pripadnosti zboru, za vedno zahtevnejši program...

V letu 1980 so naši pevci z izbranim programom počastili na Vevčah slovenski kulturni praznik, sodelovali na proslavi v počastitev občinskega praznika v dvorani Kodeljevo, na proslavi delavskega praznika v vevškem kulturnem domu, na srečanju odraslih pevskega zbora občine Ljubljana Moste-Polje, na glasbenem večeru ob zaključku šolskega leta Glasbene šole Moste-Polje, organizirali v kulturnem domu Vevče skupen koncert s prijateljskim pevskim zborom KUD Metalka iz Ljubljane, se prvič udeležili pevskega tabora v Šentvidu pri Stični in sodelovali na domači proslavi v počastitev Dneva republike.

Tudi naslednjo pevsko sezono so pričeli vevški pevci z nastopom na Prešernovi akademiji, ob priliki sejma Alpe-Adria na Gospodarskem razstavišču pa so bili povabljeni na sodelovanje v kulturnem programu ob otvoritvi sejma. Brez njih tudi to leto — 1981 — ni minila proslava občinskega praznika.

28. maja 1981 so imeli vevški pevci v kulturnem domu Vevče prvi samostojni celovečerni koncert. Lepa je bila njih pesem; njena glasbena govornica je bila lepša kot prej in manj zahtevna kot danes.

Po sodelovanju 30. maja na proslavi v počastitev II. grupe odrediv na Jančah je 13. junija sledilo srečanje odraslih pevskega zbora naše občine in 20. junija — na predvečer šentviškega pevskega tabora — predtaborski koncert »Pojo naj ljudje« v kulturnem domu Vevče. In res so peli; pesem je združila pevce Meša-

Slavnostni govornik na jubilejnim koncertu Mešanega pevskega zbora Vevče je bil direktor Papirnice Vevče Stane Ermenc (foto Marjan Penca)

Zahvalo zboru z željo po nadaljnjem udejstvovanju in pestritvi delavske kulture v kraju in ogromen šopek je v imenu krajevnih skupnosti Vevče—Zg. Kašelj prenesla pevcem ob peti obletnici dela predsednica komisije za kulturo v KS Verena Koruza (foto Marjan Penca)

Presenečenje pevcev ob jubileju so bile številne čestitke in izkazana pozornost prijateljev zbora; eno izmed njih je izrekel tudi predstavnik Mešanega pevskega zbora upokojujencev iz Most (foto Marjan Penca)

Z Glasbeno šolo Moste vežejo vevški zbor številne vezi; v spomin na peto obletnico je direktorica šole tov. Ada Pritekelj pevcem izročila umetniško sliko (foto Marjan Penca)

nega pevskega zbora Miško Kranjec iz Velike Polane, pevce sosednjega Mešanega pevskega zbora Svoboda Zadvor, pevke Ženskega pevskega zbora Petrol iz Ljubljane in domačine — pevce Mešanega pevskega zbora Vevče. Spletle so se nove prijateljske vezi, ki so se naslednji dan okrepile s 6500 pevci na taborovanju v Stični.

12. septembra, ob novih delovnih zmagah, ko so krajanji Vevč in Zgornjega Kašlja slavnostno obeležili tri pomembne dogodke: podpis listine pobratenja s krajevno skupnostjo Pečine z Reke, uradno otvoritev prenovljene Pečinske ulice v Zgornjem Kašlju in otvoritev tamkajšnjega otroškega vrtca, so v slavnostnem programu sodelovali tudi vevški pevci.

To leto so se s koncertom tudi prvič predstavili v kulturnem domu Španski borci.

Naslednji dve leti ni minila nobena prireditev na Vevčah, na kateri ne bi sodeloval tudi pevski zbor. Nastopov je vedno več. V goste Vevčani vsako leto po-

vabijo tudi Ženski in Moški pevski zbor KUD Fran Levstik iz Gabrovke in s svojim koncertom v Gabrovki vračajo obisk. Tudi »metalkini pevci« so česče njihovi gostje.

Ob počastitvi 1. maja so se 29. aprila 1982 Vevčani predstavili tudi v ljubljanski krajevni skupnosti Prule. Revije, koncerti doma in v kulturnem domu Španski borci so postali vsakoletna razumljiva obveza vevških pevcev.

31. marca 1983 je Mešani pevski zbor Vevče prvič nastopil v naši največji koncertni dvorani v Cankarjevem domu v Ljubljani na veliki pevski manifestaciji Ljubljanskega pevskega združenja NAŠI DOSEŽKI '83.

Lansko leto je 25. junija sodeloval tudi na prvem srečanju zamejskih in moščanskih kulturnih skupin v Zajčji dobri in vtikal svojo bit v mozaik skupnih kulturnih vezi.

22. marca letos so bili vevški pevci drugič povabljeni v veliko dvorano Cankarjevega doma v

Ljubljani na NAŠE DOSEŽKE '84.

Ob prvi okrogli obletnici je vevški pevski zbor dobil tudi nove, čudovite prostore za vadbo v obnovljenem glasbenem domu Papirnice Vevče, pod katere okriljem deluje ob sodelovanju krajevnih skupnosti Vevče—Zg. Kašelj.

Letos praznujejo naši pevci 5. obletnico. To ni dolga doba, pa vendar pomeni velik zbir dogodkov, splet nepozabnih spominov, vsakdanjih problemov in naporov, usmerjenih k človekoljubnemu cilju. Ničkoliko podarjenih ur in večerov, prebitih na vajah, truda in odrekovanja se je v teh petih letih nabralo; obrodili pa so tudi sadovi, majhni biseri, ki so jih člani pojoče vevške družine vtkali v slovenski kulturni mozaik s trdim delom in veliko vztrajnostjo njihove zborovodkinje Aste Jakopič. Danes se vevški pevci že lahko ponašajo z doživetim petjem, harmoničnim zlitjem zvoka, umetniškim izoblikovanjem skladb, tonsko čistostjo, ritmično enotnostjo in skrb-

Gallusova odličja je pevcem vevškega zbora za udejstvovanje v ljubiteljski glasbeni kulturi podeljeval Radovan Gobec (foto Marjan Penca)

Obnovljeni glasbeni dom, v katerem imata lepe delovne prostore obe glasbeni kulturni skupini vevške papirnice, Papirniški pihalni orkester Vevče in Mešani pevski zbor Vevče. Za to so poskrbeli delavci Papirnice Vevče, ko so se odločili za prenovo starega godbenega doma in tako potrdili pravilnost začrtane poti obeh skupin

nim izborom resnega, vedno zahtevnejšega programa iz velike zakladnice zborovske literature.

Ideja največjega slovenskega pesnika svetovne veličine o velikem kulturnem poslanstvu med malim narodom je na Vevčah globoko prisotna in, moramo reči, po zaslugi povedanih in neimеноvanih posameznikov, ki jim ni žal ne truda, ne časa za ljudski dar, ki ga polagajo na naš kulturni narodni oltar. In tako, kot je Prešeren globoko veren v svoje ljudstvo zapisal: »Četudi smrt zgrudi človeka, človeštvo ostane; z njim pa do poznega veka živi, kar zanj storimo«, verjejo tudi ti naši glasniki ljudstva v svojem sporočilu.

Največja nagrada pevcem za zborovsko sodelovanje in sodoživljanje pa je svojevrsten, topel in trdovraten občutek tovarištva in pripadnosti ob ljudski resnici, da je življenje polno le, če ga ne živimo samo zase.

22. junija je zbor ob svoji »petletnici« priredil samostojni celovečerni koncert, katerega pokroviteljstvo je prevzel delavski svet Papirnice Vevče, ki ga je zastopal direktor Stane Ermenc.

Program, ki ga je povezovala Milanka Bavcon, je obsegal 15

pesmi, med katerimi so bile nekatere že precej zahtevne, vendar jih je zbor z dokaj zanesljivo pevsko — tehnično pripravljenostjo in doživljem podal v zadovoljstvo številnih poslušalcev.

Ob tej priliki je 30 pevcem za udejstvovanje v zborovski glasbeni kulturi prejelo bronasta in eden celo srebrno Gallusovo odličje, ki jim jih je izročil njihov »učitelj« in prijatelj, ljubitelj vseh pevcem, priljubljeni slovenski skladatelj in dolgoletni zborovodja, predsednik Ljubljanskega pevskega združenja Radovan Gobec.

Slavnostni koncert je posnet na kaseto, ki bo pevcem in njihovim prijateljem drag spomin.

Vida Bartol

Drobne poslovne zanimivosti

Samoupravni sporazum o skupnem prihodu imamo sklenjen s tovarno »Đuro Salaj« Krško in »Matroz« Sremska Mitrovica, v juliju pa smo tak sporazum sklenili tudi s tovarno celuloze »Aero« Medvode.

Pripravništvo

Ker imamo v naši delovni organizaciji trenutno, pa tudi že prej, kar veliko število pripravnikov, bo nekaj poudarkov iz normativne ureditve pripravništva gotovo zelo dobrodošlo.

Najprej bomo omenili le nekatere določbe iz Zakona o združenem delu in Zakona o delovnih razmerjih, ki se nanašajo na pripravništvo. Pozneje pa bomo opozorili na nekatere spremembe pravilnika o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu in na koncu podali vsebine, ki morajo biti opredeljene v samoupravnem aktu, s katerim delavci v OZD urejajo pripravništvo.

SKLENITEV DELOVNEGA RAZMERJA

Zakon o združenem delu (v nadaljnjem besedilu: ZZZ) v 124. členu splošno opredeljuje, kdaj se sklene delovno razmerje za nedoločen in kdaj za določen čas. Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljnjem besedilu: ZDR) v 36. členu povzame to določbo in navaja primere in pogoje, v katerih se lahko sklene delovno razmerje za določen čas. Pri tem v zadnji alineji drugega odstavka omenjenega člena ZDR navaja, da se delovno razmerje sklene za določen čas: »... če gre za delavca, ki sklene delovno razmerje zaradi izpopolnjevanja in usposabljanja.«

DELOVNO RAZMERJE PRIPRAVNIKA

ZZZ v 176. členu navaja, kdaj pripravnik sklene delovno razmerje za določen čas in kdaj za nedoločen čas in zahteva, da se v samoupravnem splošnem aktu OZD določi, v katerih primerih sklene pripravnik razmerje za določen čas. Zakon tudi zahteva, da morajo biti ti pogoji objavljeni v oglasu oziroma razpisu za sprejem pripravnikov. Tudi ZDR (38. člen) navaja, kdaj pripravnik sklene delovno razmerje za nedoločen čas in kdaj za določen čas.

Glede na osnovni možnosti sklenitve delovnega razmerja (za določen in nedoločen čas), se v večini odločajo za delovno razmerje za določen čas. Ob tem bi veljalo eksplicitno poudariti, da je sklenitev delovnega razmerja za določen čas, ki je krajši kot je minimalni čas za pripravništvo po Pravilniku (šest mesecev), protizakonita. V številnih OZD se (v primeru, ko je tako predvideno s planom zaposlovanja) odločijo za sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas s tistim pripravnikom, ki je v času pripravništva pokazal boljši odnos do dela in ki je uspešneje izpolnil predvideni program, ne glede na to, da morebiti ni bil štipendist OZD.

KDO JE PRIPRAVNIK?

ZDR v 37. členu opredeljuje: »Kdor prvič začne opravljati dela oziroma naloge, pa v okviru programa izobraževanja za poklic ni imel programa praktičnega pouka, proizvodnega dela ali proizvodne prakse v takem obsegu, da bi lahko samostojno opravljal delo v svoji stroki, sklene delovno razmerje za dela svoje stroke kot pripravnik.«

Pravilnik o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu (v nadaljnjem besedilu: pravilnik o pripravništvu) v prvem odstavku 2. člena povzema določilo zakona in natančno definira, kdo je pripravnik: »Smatra se, da ne izpolnjuje pogojev za takojšnje opravljanje samostojnega dela v svoji stroki delavec, ki ni imel v vsem programu izobraževanja za poklic

najmanj polovico učnega programa, izvedenega pri praktičnem pouku, na proizvodnem delu ali proizvodni praksi, ali ni zanj posebej drugače določen program pripravništva in strokovnega izpita.«

V zadnjem odstavku tega člena pravilnika o pripravništvu daje možnost OZD, da v svojih samoupravnih splošnih aktih določijo pripravništvo za določene poklice mimo tega kriterija.

V novem oziroma spremenjenem pravilniku o pripravništvu je predvidena sprememba tega člena.

DELA IN NALOGE PRIPRAVNIKA

8. člen pravilnika o pripravništvu določa: »Pripravnik ni možno razporediti k delom oz. nalogam, za katere se zahteva usposobljenost za samostojno delo. Če opravlja taka dela zaradi pridobitve delovnih izkušenj, ga mora strokovno nadzirati za to pooblaščen delavec.«

NAGRAJEVANJE PRIPRAVNIKOV

Ker imajo pripravniki v OZD status delavca v združenem delu (za določen ali nedoločen čas), je razumljivo, da sodi nagrajevanje le-teh v celoti v pristojnost OZD, v kateri pripravništvo poteka.

Na podelitvi priznanj za interno kvalifikacijo 20. junija v ateljeju ni bilo toliko delavcev, kot se jih je vpisalo. Tisti, ki so to skrajšano šolanje uspešno opravili, so prejeli potrdilo o strokovni usposobljenosti za opravljanje določenih del in nalog, kar pomeni uspešno opravljen preizkus, da praktično svoja dela opravljajo v redu oziroma so sposobni opravljati dela, za katera so se usposabljali

Nekateri naši sodelavci iz proizvodnje so se uspešno vključili v program izobraževanja ob delu in si poleg tehničnega znanja z interno kvalifikacijo pridobili tudi nekaj osnov poznavanja ekonomike in družbeno-samoupravnih odnosov, kar je porok za boljše delo. Čestitamo jim k uspehu!

TRAJANJE PRIPRAVNIŠTVA

ZDR v 39. členu določa, da: »Pripravniška doba traja lahko najmanj šest mesecev in največ eno leto, če zakon ne določa drugače.« V istem členu zakon tudi določa dva primera, ko se pripravništvo lahko podaljša. Pravilnik o pripravništvu (6. člen) pa precizira, da se pripravništvo ustrezno podaljša, če je pripravnik odsoten skupaj več kot 30 delovnih dni.

V 40. členu ZDR daje možnost, da se pripravniška doba skrajša, če je pripravnik posebno uspešen (največ do polovice pripravniške dobe) in podaljša, če pripravnik prvič ne opravi strokovnega izpita (najmanj za en mesec in največ za polovico pripravniške dobe).

Kljub temu so v številnih OZD mnenja, da je težko objektivno ocenjevati prispevek pripravnika v dohodku OZD predvsem zato, ker gre pri pripravništvu za specifično delo, v katerem se kombinira (programirano) usposabljanje s stvarnim delom, v katerem se prepletajo delo, samoupravljanje in finalizacija izobraževanja. Zato je bila na republiškem posvetovanju o problemih pripravništva v juniju 1983 obravnavana in sprejeta pobuda oziroma predlog enotnega nagrajevanja pripravnikov v obliki začasnih sklepov:

— Pripravniki naj bi praviloma prejeli osebni dohodek v višini 60 do 75% povprečnega osebnega dohodka delavcev, ki opravljajo dela in naloge, za katere (Nadaljevanje na 14. strani)

Delegati poročajo

Papirničar — deficitarni poklic

S 7. redne seje zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine Posebne izobraževalne skupnosti tiska in papirja v SR Sloveniji poroča Vid Vilfan.

Samoupravni sporazum o zbiranju sredstev za nadgradnjo šole je podpisalo 66,7% podpisnikov. Najbolj so razočarale velike tiskarske hiše, papirničarji pa smo bili precej enotni in smo skoraj vsi omenjeni sporazum podpisali. Papirnica Vevče je naredila korak več, saj je med prvimi tudi poravnala svoje obveznosti iz naslova Samoupravnega sporazuma in s tem tudi dala veliko moralno oporo samemu organizacijskemu odboru.

Delegati smo obravnavali gradivo o razmestitvi izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov in številu oddelkov 1. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji za šolsko leto 1984/85 in sicer za papirniško in grafično usmeritev. Iz gradiva je razvidno, da je za grafično usmeritev prijavljenih dovolj učencev, ravno tako je zadosten vpis v dislocirani oddelek papirničarjev v Krškem. Premalo kandidatov pa je v papirniški usmeritvi v matični šoli v Ljubljani.

V razpravi, ki je sledila, je bilo ugotovljeno, da na povečan

vpis največ lahko vplivajo v kadrovskih službah delovnih organizacij, ki so zainteresirane za tovrstne kadre. Še zmeraj na tem področju največ naredijo na Vevčah in v Krškem.

V šoli tiska in papirja pa bodo v okviru možnosti skušali preusmeriti nekaj vpisanih učencev v program papirništva iz grafične usmeritve, kjer je prijavljenih nekaj več učencev.

Številčno bi sicer lahko napolnili razrede z dijaki, vendar pa, če pogledamo strukturo поблиže, vidimo, da je vpisanih v to šolo največ deklet in pa slabših učencev, ki so s težavo izdelali v osnovni šoli.

Če pa vemo, da ženska delov-

— Delo organov skupščine	200.000,00
— Delo strokovnega sveta in izdelave VIP ter učbenikov in programov v visokem izobraževanju skupaj z VSO programi	816.000,00
— Regresiranje učbenikov z nizko naklado	650.000,00
— Propagandni film	1.250.000,00
— Splošno izobraževanje pedagoških kadrov	150.000,00
— Strokovno usposabljanje strok. kadrov	450.000,00
— Ostale naloge PIS	850.000,00

na sila skoraj ne dela pri strojih v papirni industriji na 3 izmene, dobimo kaj hitro jasno sliko, pred kakšnim problemom stojimo.

Sprejet je bil tudi predlog odbora za planiranje, programiranje in svobodno menjavo dela za izdelavo propagandnih planov, ki naj bi prikazali deficitarne poklice v naši panogi in bi lahko služili tudi kot učni pripomočki.

Najprej bi se morali dokopati do filma o papirniških poklicih, drugi naj bi bil film o grafičnih poklicih in tretji film kot učni pripomoček za dijake in učence.

Finančni plan PIS tiska in papirja vsebuje tele osnovne postavke:

Ob vevških kulturnih dnevih

Likovno srečanje »Vevče 84«

Vevški kulturni dnevi so potekali tudi v znamenju dveh slikarskih dogodkov: razstave likovnih del slikarjev — papirniških samorastnikov in likovnega srečanja »Vevče 84«.

Otvoritev razstave slikarskih del likovne skupine Papirnice Vevče, ki je bila prvi dogodek v sklopu »Vevških kulturnih dnevov«, je bila 18. junija ob 19. uri v avli kulturnega doma Vevče. Slavnostni govornik na otvoritvi je bil Slavko Gerlica, predsednik SZDL v KS Vevče—Zg. Kašelj. V svojem nagovoru je poudaril zelo pohvalno dejstvo, da se v tovarni, kjer se proizvaja papir kot končni proizvod, ki je eden od osnovnih materialov za likovni zapis, delavci ukvarjajo z likovnim ustvarjanjem, kajti to je eden od momentov, ki so sestavni del poti k boljši kvaliteti proizvodov. Ljudje preprosto dobijo kritičnejši odnos do kvalitete proizvodov in do svojega okolja. *Ljubiteljsko slikarsko dejavnost med delavci je poistovetil (celo) z inovatorstvom!*

Razstava je bila odprta ves čas vevških kulturnih dni. In treba je priznati, da je bil odziv sodelavcev in krajanov velik.

Zadnji dan Vevških kulturnih dnevov — 23. junija, pa je bilo na Vevčah prvo likovno srečanje pod imenom »Vevče 84«. Organizator tega srečanja sta bili občinska Zveza kulturnih organizacij Moste-Polje in likovna skupina Papirnice Vevče. Udeležilo se ga je osemnajst likovnih ustvarjalcev. Glede na podobna tovrstna srečanja je to velika udeležba.

Tokrat so si slikarji izbrali pretežno tovarniške motive. Prva razstava teh stvaritev bo v tem mesecu v avli kulturnega doma Vevče. Likovniki upamo, da bo Papirnica Vevče odklopila večji del teh slik, saj je slika trajna vrednota, ki ostane kot kulturni

dokument tistega časa poznejšim rodovom. Če bo do odkupa prišlo, bo likovna skupina na osnovi ankete s temi slikami okrasila tovarniške prostore.

Zanimanje delavcev v Papirnici Vevče do likovnih stvaritev se je v obdobju delovanja likovne skupine močno povečalo, kot sami likovniki ugotavljamo. Vzeli ste nas za svoje, vendar še vedno ne tako kot papirniško godbo in pevski zbor. Za organizirano delovanje godbenikov papirniškega orkestra je poskrbljeno že dalj časa, za vevški mešani pevski zbor pa tudi že od obstoja dalje. Z obnovitvijo glasbenega doma v letu 1983 pa imata obe skupini dobre delovne pogoje za vadbo. Likovniki pa smo od leta 1978 dalje še vedno brez delovnega prostora. Nimamo niti enega prostora, kjer bi lahko zbirali in shranjevali slike za razstave. Upamo, da ne bi bilo nikogar, ki nas ne bi podprl v prizadevanjih za pridobitev lastnega prostora. Člani likovne skupine smo prepričani, da bo tako veliko več likovnih umetnin zbranih v tovarni.

Udeleženci likovnega srečanja »Vevče 84« smo se dogovorili, da se na podobnih srečanjih dobimo vsako leto in to prav v času »Vevških kulturnih dni«. Želimo tudi, da bi bilo na prihodnjih srečanjih še več udeležencev kot na tem prvem, ki so se ga udeležili: Franc Smole (DLS, Ljubljana), Štefan Horvat (DLS, KUD Tine Rožanc), Slavka Pavšek (DLS), Valerija Toroš (DLS), Uroš Žitnik (DLS), Janez Goltes (DLS), Lojze Adamlj (DLS), Marjan Kolenc (KUD Vide Pregarc), Branko Sinkovec (DLS), Marija Tratar (DLS), Ošaben (KUD Vide Pregarc), Ana Cajnko (KUD Vide Pregarc), Vinko Ježek (Lik. skup. Papirnice Vevče), Ladislav Ulčakar (Lik. skup. Papirnice Vevče), Peter Selan (Lik. skup.

Papirnice Vevče), Boris Trtnik (Lik. skup. Papirnice Vevče), Andrej Klešnik (Lik. skup. Papirnice Vevče), Andrej Herman (KUD Tine Rožanc).

Predsednik likovne skupine
Papirnice Vevče
Peter Selan

Pripravištvu

(Nadaljevanje s 13. strani)
tere je predviden pripravnik po končanem pripravištvu.

— Predvideni odstotek (od 65 do 75%) naj bo v funkciji kakovosti pripravištva oziroma odvise od uspešnosti posameznega pripravnika ter v odvisnosti od vrednosti doseženega dohodka OZD, v kateri poteka pripravištvu.

— V primeru, ko bi spodnja meja pripravniškega OD padla pod mejo minimalnega zadržanega OD, velja načelo, da je minimalni zadržani OD hkrati tudi OD pripravnika.

— Pripravniku pripada tudi dodatek na posebne pogoje dela po samoupravnem sporazumu OZD.

Ti začasni sklepi naj bi veljali do sprejema samoupravnih sporazumov dejavnosti, v katerih bodo podane usmeritve za opredelitev osnov in meril za ugotavljanje delovnega prispevka pripravnika ter na osnovi tega njegovega osebnega dohodka.

ZAPOSLOVANJE
PRIPRAVNIKOV

Zakon o delovnih razmerjih v 42. členu določa naslednje: »Delavci temeljne organizacije so v

V slovo in spomin

RADO ANŽUR

Mnogo je našega življenja dni in malo; a čas beži, v pozabo vse izginja, vse dalje je spomin, ki v srcu le zveni...

(Bogo Flander)

V zgodnjem poletnem večeru, ko je vonj zrele trave omamljal kresničke, ko so zvezde nad prežganjskimi hribi toplu razlivalo svetlobo po travniških stezah, tisti, ki so ti bile vedno tako drage, je nemost nenadoma prekinila gostoljubja narave in za vedno je zamrl zven tvojih korakov na naših skupnih poteh. Znašli smo se na razpotju, ki nam je nerazumljivo, nerazumljiva nam je življenjska usoda, ki ji ni moč zaupati. Tvoja pot se je sklenila, mi pa tonemo v nejasnih mislih in globoki bolečini.

Dragi Rado! Leta in leta ti ni bilo dano opazovati z očmi lepote narave, vse od rane mladosti, ko ti je brezmiselnost otroška igra z ročno granato ugrabila vid in poškovala roki. Toda, ti si naravo videl bolje, kot mi vsi, ki gledamo, pa ne vidimo. Tvoja klena volja je bila močnejša od čutov. Z vso zagnanostjo si uspešno končal šolo za slepe in si pridobil poklic telefonista. Želel si se zaposliti v domačem kraju, zato si sprejel naloge telefonista v Papirnici Vevče. Vevškim papirničarjem si ostal zvest ves čas od

leta 1951 dalje vse do svoje pretrane smrti.

Neštetim željam si ustregel; tvoj žametni glas nismo poznali samo papirničarji z Vevč, pač pa tudi številni drugi občani in naši poslovni partnerji v domovini in tujini. Iz tvojega dela so odsevali vnema, uslužnost in neizmerna življenjska vedrina, ki jo je zaradi popestritve kdaj pa kdaj obarval zvišan ton glasu. Čeprav te mnogi niso poznali, tudi ne nikoli videli, si bil njihov znanec, svetovalec in prijatelj.

S pridnostjo in življenjskim optimizmom si uspel ustvariti lep dom in družino. Ljubezen do narave, ki si jo občudoval preko ženinih ust in svojih čutov, ti je vlivala moči, da si ji zase in za svoje najdražje utrgal majhen kosček na pobočju Prežganja, kjer stoji počitniška hišica. Tja si zahajal z družino čez vikende, da si se odpočil od vsakodnevne nepretrganega brnenja in zvonjenja v telefonski centrali. Toda krut, nerazumljiv udarec smrti ti ni dal možnosti, da bi v celoti užival sadove svojega dela. Se poldrugo leto, pa bi odšel v zasluženi pokoj in se srečen z družino in prijatelji predal potem, kjer imajo vsi koraki isti čarobni odmev, kjer človeške misli zmoti le ptičje petje in vonj cvetja, kjer diši zemlja, kjer se po plavem nebu podijo kopasti oblaki in prijazni psi pomahajo z repi v pozdrav. Kako težko si čakal na vse to.

Odšel si in vse nenadoma zapustil. S sklonjenimi glavami in globoko bolečino v prsih smo se poslednjič poslovili od tebe. Med našimi vrstami je zazijala vrzel, ki je ne bo moč nikoli v celoti zapolniti. Pogrešali bomo tvoj ogromen, nenapisan telefonski imenik, ki si ga imel v svojem spominu, pogrešali tvoj smisel za humor, ki nas je razvedril takrat, kadar smo ga bili najbolj potrebni, pogrešali tvoj prijeten glas, tvoje kreativne sposobnosti v samoupravnih organih. Manjkala nam boš še dolgo in nikoli te ne bomo pozabili.

Skrušeni globoko sočustvujemo s tvojo družino, ko se v globoki hvaležnosti in žalosti za vedno poslovljamo od Tebe.

Sodelavci

diplome in pred odhodom k vojakom vključijo v usposabljanje za samostojno delo v poklicu oziroma stroki.

PRENEHANJE DELOVNEGA
RAZMERJA PRIPRAVNIKA

V točki 2 smo omenili, kdaj pripravnik sklene delovno razmerje za nedoločen in kdaj za določen čas. ZZZ v 211. členu navaja, kdaj delavcu lahko preneha delovno razmerje in v tretjem odstavku določa:

»Pripravniku, ki je sklenil delovno razmerje za nedoločen čas, preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji, če po poteku pripravniške dobe ne opravi strokovnega izpita.«

216. člen istega zakona navaja, kdaj delavcu preneha delovno razmerje po samem zakonu. Za pripravnika določa: »Pripravniku, ki sklene delovno razmerje za določen čas samo zato, da bi opravil pripravniško dobo, preneha delovno razmerje po samem zakonu z iztekom časa, ki je določen za pripravniško dobo.«

Prihodnjič boste lahko prebrali o glavnih značilnostih pravilnikov o pripravništvu.

Vid Vilfan

— pripravništvo omogoča fantom, da se takoj po pridobitvi

Kje in kako smo Vevčani organizirano letovali

V času, ko poročamo, je skoraj večina dopustnikov že na svojih delovnih mestih; dnevi dopustovanja in brezskrbnih dni so za večino ostali samo bolj ali manj prijeten spomin.

Napovedi za letošnje počitnice niso bile prav nič obetavne, saj so bile za marsikoga predrage. To pa ne velja za počitnikovanje v organizaciji DO Papirnice Vevče, kjer so k cenenu dopustovanju prispevali spodbudni regres in sprejemljive cene tako v počitniškem domu, kot za najem prikolic ali garsonjer.

Po že razpoložljivih podatkih je v letu 1984 v Papirnici Vevče organizirano letovalo čez 25% delavcev in njihovih družin. Največ gostov je letovalo v počitniškem domu Pineta, pa seveda v prikolicah in garsonjerah. Če je bilo ob vpisu največ zanimanja za letovanje v prikolicah in garsonjerah, manj pa za počitniški dom, potem velja omeniti, da smo imeli prav počitniški dom v juliju in avgustu močno zaseden. Vse kapacitete so bile v celoti razprodane. Nekaj gostov je sicer letovalo tudi v pred in posezoni, nekaj naših delavcev pa je bilo deležnih brezplačnega letovanja. Skupaj z zdravstveno in varstveno službo ter osnovnimi organizacijami sindikata vseh TOZD in DSSS je bil pripravljen predlog delavcev za brezplačno letovanje, upoštevajoč zdravstvene in socialne razmere. Na tak način je letovalo preko 40 naših delavcev!

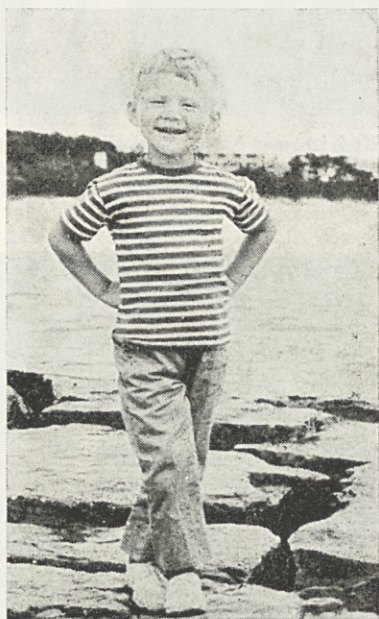
Tudi v prihodnje bo potrebno omogočiti letovanje tistim, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih in v težjih delovnih razmerah, saj je program preventivnega zdravstvenega letovanja tudi ena izmed nalog IO OZS naše delovne organizacije.

Letovanje v Pineti je bilo letošnje leto za dopustnike prijetno presenečenje, saj so k dobrim storitvam počitniškega doma prispevale še lepo prenovljene hišice. Leto 1984 je bilo v počitniškem domu izredno delovno; poleg vsakoletnih vzdrževalnih del, parkovne ureditve in ureditve obale je bila v celoti opravljena prenova hišic, ki je veljala 4.775.000,00 dinarjev. Prenovitvena dela so se pričela konec aprila, končana pa so bila v mesecu maju. Prenovljenih in na novo opremljenih je bilo kar 14 hišic, obnovljene pa so bile tudi sanitarije v vseh osemnajstih hišicah. Obnovitvena dela so se nanašala tako na obnovo in zamenjavo talnih, stenskih in stropnih oblog, kot tudi na elektro instalacije z namestitvijo novih svetil, pa seveda zamenjavo pohištva, dotrajanih ležišč, jogijev, omar, miz in stolov. Vsekakor je prenova izredno lepo uspela, več o tem pa bodo povedali naši dopustniki. Sodeč po izjavah so bili le-ti z uslugami počitniškega doma tudi v letošnji sezoni zadovoljni. K dobremu počutju so prispevale svoj delež tudi prijazne servirke, ki so bile ene najboljših v zadnjih nekaj letih. Oskrbnemu dnevu, ki je veljal za zaposlene 630,00 dinarjev, so se pridružile tudi sorazmerno nizke cene pijač v bifeju, kar je bilo gotovo razveseljivo. Za takšne cene smo se pred pričetkom sezone dogovorile članice počitniške skupnosti v Pineti. Če dodamo še to, da nas je v bifeju postregla prijetna točajka, potem smo gotovo imeli več vzrokov za češči obisk.

Tudi letovanje v prikolicah (po številu jih je 10, nameščene pa so bile v Medulinu, na Loparju in v Lanterni) in v garsonjerah v Nerezinah je med našimi dopustniki izredno priljubljeno. Škoda le, da so te kapacitete pretežno zasedene le v glavni turistični sezoni. Ne glede na to je pomemb-

no dejstvo, da se dopustniki vračajo na delo zadovoljni.

Sedanjam počitniškim kapacitetam se bodo v letu 1984 pridružile nove možnosti za letovanje, saj smo pristopili k nakupu 16 garsonjer v Maredi, to je v neposredni bližini našega počitniškega doma. Prevzem novih po-

V spomin na prijetno preživet dopust se je Branko ob odhodu nasmehnil v očkov fotografski aparat. Pa nasvidenje spet drugo leto!

čitniških kapacitet je s strani prodajalca Evroturist iz Poreča predviden za drugo polovico septembra. Zaradi pomanjkanja gradbenega materiala pa je pričakovati, da se bo prevzem časovno nekoliko podaljšal. Priprava za izbor ponudbe pri opremi navedenih garsonjer velikosti od 25 do 36 m² so že stekle in prepričani smo, da bo oprema dovolj funkcionalna, istočasno pa takšnega standarda, da bo zadovoljila vse potrebe dopustovanja. Ker se naselje Mareda nahaja v neposredni bližini našega počitniškega doma, bodo usluge počitniškega doma na voljo tudi dopustnikom, ki bodo letovali v garsonjerah; tu mislimo predvsem na

možnost prehrane in tudi ostalih uslug.

Usoda našega lepega počitniškega doma je še naprej negotova, saj smo v mesecu juniju na sestanku Počitniške skupnosti Pineta udeleženci bili jasno seznanjeni, da našemu počitnikovanju tamkajšnje družbenopolitične strukture niso naklonjene. Ker gre tu za problematiko počitnikovanja v petindvajsetih domovih delovnih organizacij širom Slovenije, je stvar še toliko bolj pereča. Res je, da se še ne bomo tako hitro poslovili, vendar pa bo prišel čas, ko se bodo sedanje lepe lokacije naših domov namenile komercialnemu turizmu.

Tudi v letu 1984 so bili naši domovi predmet ogledov predstavnikov občine Buje z namenom, da nas seznanijo, da novih razvojnih možnosti ni. Še več, pojavlja se vprašanje preskrbe z vodo, komunalni prispevek je iz leta v leto večji.

Izdana je bila vrsta ureditvenih odločb, ki so se nanašale na ureditev obale in ostalih prostorov, zahtevo po odstranitvi tabel s slovenskimi napisi, odstranitev ramp, rezervacij itd.

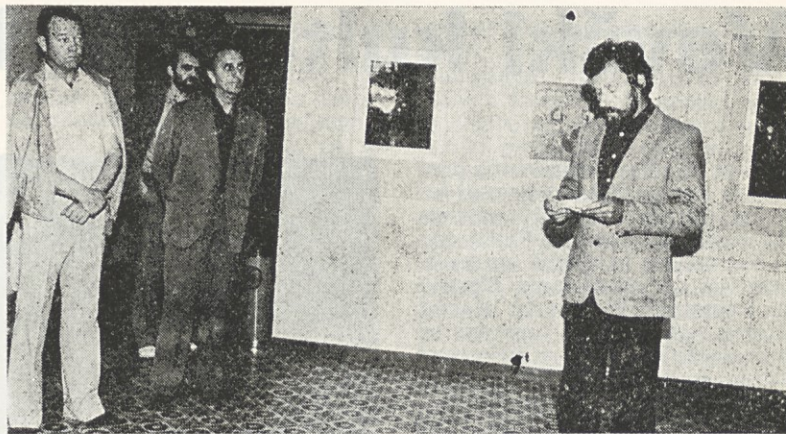
Članice smo se dogovorile, da bomo strogo ravnale v skladu z zahtevami; vse napise in ostalo pa bomo uredili do sezone 1985.

Ne glede na težave smo prepričani, da bomo v našem domu letovali še najmanj 5 do 10 let. Sicer pa je obstoj domov odvisen prav od struktur tamkajšnjih družbenopolitičnih skupnosti in njihovih interesov, te pa se seveda tudi menjajo.

Organiziranemu letovanju pripisujemo v naši delovni organizaciji velik pomen, saj je to pomemben dejavnik pri zmanjševanju odsotnosti z dela zaradi bolezni, istočasno pa pri delavcih, ki so letovali, beležimo sproščenost in dobre delovne rezultate.

Z nakupom novih garsonjer se bo število prostih kapacitet močno povečalo, to pa pomeni, da bo organizirano letovanje na voljo veliko večjemu številu delavcev kot doslej, kar je seveda za Papirnico Vevče na področju družbenega standarda nova velika pridobitev in koristna naložba.

J. R.

Otvoritve razstave likovnikov Papirnice Vevče ob začetku Vevških kulturnih dnevov se je udeležil tudi predsednik občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje tov. Niko Lukež

Ob otvoritvi razstave

»Z današnjo otvoritvijo slikarske razstave likovnih ustvarjalcev Papirnice Vevče začinjamo Vevške kulturne dneve, za katere se je pred nekaj leti porodila misel pri kulturni komisiji konference sindikata Papirnice Vevče in postajajo tradicionalna oblika počastitve praznika papirnice in praznika krajevne skupnosti Vevče—Zg. Kašelj.

Dana mi je prijetna prilžnost, da kot predsednik KK SZDL Vevče—Zg. Kašelj sodelujem pri odprtju te prelepe razstave, ki je plod ustvarjalne sle likovnikov samorastnikov, sicer delavcev Papirnice Vevče, in bo ves teden prešerno vabila ljubitelje umetnosti, pa tudi navduševala vse druge ustvarjalce in njih občinstvo, ki se bo ves teden pretakalo skozi ta prostor na prireditve v glavnem dvorano.

Ker nisem likovni strokovnjak, se razstave ne morem dotakniti kot kritik, zato dovolite, da o njej in o likovnem ustvarjanju spregovorim nekaj besed kot občan in krajan.

Tako bi rekel: Na Vevčah že dolgo stoji velika tovarna, v njej pa dan in noč nastaja neskončno dolg list papirja. Ta neskončni list papirja ustvarjajo številni delovni ljudje, ker jim je to temeljni namen in vsi daleč naokoli smo na to zelo ponosni.

Prazen list papirja pa je za ljudi, ki razmišljajo in imajo ideje, večni izziv. Zato ni čudno, da so nekateri že davno nanj pisali note, jih igrali, popisali so ga, da pojejo, nekateri pa so to izziva-

jočo belino popisali drugače, s figurami, z risbo, barvami in podobami. Seveda pa s tem ljubiteljski ustvarjalnosti delavcev papirnice še ni konca. Ta neskončna bela pola papirja, ki kot bela reka teče dan in noč skozi življenje papirničarjev, izziva še tudi druge. Mednje sodijo na primer tudi inovatorji tehničnih izboljšav. Njih imenujem zato, ker jih žene podobna sla po ustvarjanju, kot likovnike in druge ljubitelje, zato lahko rečemo, da so tudi inovatorji neke vrste umetniki, kot so naši likovniki-samorastniki neke vrste inovatorji — inovatorji estetike. Tudi oni, kot številni drugi delovni ljudje, vključeni v ljubiteljsko dejavnost odkrivajo človeku možnost duhovno bogatejšega življenja. Maksim Gorki je dejal, da je umetnik vsak človek, ki se trudi, da tako ali drugače v svoje življenje vnese lepoto, lepoto v duhovnem smislu seveda.

V sedanjem času, ko tečejo velika prizadevanja družbe za trdnjši gospodarski položaj, kar pogosto omenjamo inovatorstvo, kar je dobro in boljše kot je bilo pred leti nazaj. Vendar ocenjujem, da smo pri tem pogosto tudi preveč enostranski, saj pre malo poudarjamo pomen drugih organiziranih ljubiteljskih dejavnosti in še posebno dejavnosti na področju estetike v delovnih organizacijah kot faktorja za višji nivo izdelkov, saj vendar vemo, da so vrhunski izdelki tisti, ki združujejo estetiko, funkcionalnost in kakovost. Zato je spodbujanje likovne ustvarjalnosti v delovni organizaciji zelo pomembno tudi iz poslovno proizvodnega gledišča in ne le rekreativno kulturnega. Ni res namreč, kot trdijo nekateri, da vse te potrebe lahko v delovni organizaciji izpolni nekaj visokošolanih poklicnih oblikovalcev - dizajnerjev, kot tudi ni res, da današnja strogo industrijska proizvodnja izključuje potrebo po nekem višjem nivoju estetske kulture zaposlenih. Delavci so tovarna in kakršni so oni, takšna je tovarna. Nivo kulture se ne odraža le v izdelkih, odraža se v medsebojnih odnosih, v samoupravljanju, v delovnem in bivalnem okolju.

Organizirane likovne skupine imajo torej pomembno poslanstvo pri širjenju tovrstne kulture v delovni organizaciji in umni gospodarji vedo za njeno dolgoročno poslanstvo in jo vsestransko spodbujajo.

Zato lahko ob tej razstavi ponovno ugotovimo, da je delovni kolektiv Papirnice Vevče umen gospodar, in da je na svoje likovnike upravičeno ponosen. Ponosni smo nanje tudi mi v krajevni skupnosti. Čestitamo vam, spoštovani likovniki, za uspešen in prizadeven razvoj. Zahvaljujemo se vam za številne ure ustvarjanja, ki nam jih skozi svoja dela podarjate in želimo, da bi tako kot danes še velikokrat obogatili ta vevški hram kulture ter delovali še širše v občini in Ljubljani.«

V. B.

Slavko Gerlica

Nastop največjega umetnika pred najmanjšim avditorijem

14. junija je bil v našem kulturnem domu v organizaciji ko-

misije za kulturo krajevne skupnosti Vevče—Zg. Kašelj VEČER

Mojster pantomime Andres Valdes in njegova sodelavka Jana Kovač

PANTOMIME z naslovom: GIB IN TIŠINA. Izvajalca sta bila ANDRES VALDES — scenarist in režiser — in JANA KOVAČ.

Profesor pantomime iz Ljubljane Andres Valdes se je rodil na Kubi v Havani. Po končani igralški akademiji je postal plesalec-igralec, v Mehiki pa se je ob nastopanju v filmu začel ukvarjati s pantomimo. V Parizu se je šolal pri največjem umetniku pantomime Etiennu Decrouxu in obšel vse večje evropske odre. Od leta 1964 dalje živi v Ljubljani in predava na Akademiji za gledališče, radio in televizijo. Iz vrst njegovih učencev izhaja tudi Velenjčanka Jana Kovač.

Mojster pantomime Andres Valdes si s svojimi nastopi odpira pot med najširši krog občinstva, prav gotovo pa je moral na Vevčah nastopati pred najbolj skromnim avditorijem. Tiste, ki smo bili prisotni na njegovi kvalitetni predstavi (triindvajset nas je bilo) je bilo sram zaradi vseh tistih, ki so celo osebno obljubili, da bodo prišli, a jih ni bilo.

Vevški kulturni odmevi

Ideja za »Vevške kulturne dneve« se je porodila pred nekaj leti pri kulturni komisiji konferen- ce sindikata Papirnice Vevče, ob- rodila sadove in postali so tradi- cionalni. Ob sodelovanju Krajev- ne skupnosti Vevče—Zg. Kašelj, katere prazniku so pravzaprav posvečeni, se vrstijo v dneh pred samim praznikom — 24. junijem.

Prireditve »Vevški kulturni dnevi« so prikaz domače kulturne dejavnosti in gostujočih skupin. V pestri paleti kulturnih zvrsti, ki se je odvijala v tednu pred krajevnim praznikom in obletni- co prve izdelave papirja v vevški tovarni vsak večer v kulturnem domu Vevče — v dneh od 18. do 22. junija, je sleherni vevški pa- pirničar in krajan lahko našel tudi nekaj zase in postal bogatejši za lep kulturni dogodek.

Kulturni dnevi Vevč so se pri- čeli z otvoritvijo razstave likov- nikov - samorastnikov Papirnice Vevče, se nadaljevali z Večerom slovenskih ljudskih plesov in pes- mi v izvedbi akademske folklor- ne skupine France Marolt, kome- dijo »Veš, da te ne slišim, če te- če voda«, s katero so se nam predstavili člani znane gledališke skupine prosvetnega društva Hor- jul, priljubljenim koncertom Pa- pirniškega pihalnega orkestra Vevče, zabavnoglasbenim večer- om, ki smo ga preživeli z an- samblom Bojana Adamiča in pev- ci Meri Avsenak, Marjano Držaj in Nacetom Junkarjem, našim krajanom, ki je kot že večkrat — tudi tokrat poskrbel za humorno obarvan program, ter se slav- nostno zaključili s koncertom Me- šanega pevskega zbora Vevče ob njegovi peti obletnici.

Vevški kulturni dnevi so tudi tokrat izredno lepo uspeli, ker smo jih tako papirničarji kot kra- jani vzeli za svoje, jih lepo spre- jeli v zadovoljstvo vseh, organi- zatorjev, izvajalcev in obiskoval- cev.

Vida B.

Pobelego polje... in belokranjska zvezda na večeru slovenskih ljud- skih pesmi in plesov v izvedbi akademske folklorne skupine France Marolt na Vevčah

Z zahtevnim koncertnim programom so naši godbeniki silno navdušili poslušalce v polni dvorani kulturnega doma

Trag nade

Tako je pesnik Jovan Đurić, naš sodelavec, naslovil zbirko svo- jih pesmi, ki so izšle pred ne- davnim pri Zvezi knjižnih klub- ov Srbije v Beogradu.

Jovan se je rodil v Osojanu pri Peči 26. marca 1957. leta. Pesmi je pisal že v osnovnošolskih dneh in jih tudi objavljaval.

Nam, vevškim papirničarjem, niso nepoznane njegove pesmi, saj jih je bilo že več objavljenih v našem glasilu. Marsikdo se je celo spraševal, kdo je ta pesnik čuteče duše in lirične izpovedi. To je naš Jovan, samostojni kon- struktor strojništva, ki je v kon- strukciji Papirnice Vevče zapos- len od 1980. leta dalje.

Kot vsi pesniki tudi Jovan Đurić v svojih pesmih izraža občut- ja svoje duše, njeno bol ob izgubi nečesa dragega in vsa ta do- živetja zavija v prostor sna, ker je sen, kot kaže, edina pesniko- va svoboda, saj se tudi naš pes- nik sprašuje: »Kaj bi bilo, če ne bi bilo nas?« In res, kaj bi bilo? Morda pesništvo celo ne bi ob- stajalo?

TRAG NADE kot je pesnik Jo- van Đurić naslovil svojo knjigo, je tista nit, ki teče skozi vse nje- gove pesmi. To je tisti optimi- zem, ki je svojstven vsem pesni- kom, podobno kot upanje, nada, ki se pojavlja pri mornarjih na vseh morjih sveta, kadar njho- va ladja zaide v vihar. Ta opti- mizem je resnično gonilna sila, doseže cilj.

TRAG NADE je prva zbirka da človek v boju ne odneha in da Jovanovih pesmi, za katero mu

vevški papirničarji iz srca česti- tamo, ponosni, da je v naših vr- stah dober pesnik.

In veseli smo, da Jovan pri- pravlja za izdajo že drugo pes- niško zbirko.

Vida B.

VOLETI

Voleti treba leptire
kad se igraju na klasu
i ona stada što
podno planine pasu.

Jovan Đurić

Voleti treba i one vozove
što blistaju s neba
i pušku u ruci
kad zatreba.

Voleti treba i one zvezde
što ka budućnosti jure
i sve reke
što bez razloga žure.

Voleti treba i batu
što se u kolecvi njiše
i devojkju
koja te ne voli više.

Jovan Đurić

Drobne poslovne zanimivosti

Ker je obstoječi objekt stare upravne stavbe ob železniškem mostu in povezovalni trakt z garderobami in sanitarijami v zelo revnem stanju, je sklenjeno, da se pristopi k izdelavi projek- tov za pridobitev gradbenega do- voljenja in potem k izdelavi no- vega nadomestnega objekta. Se- danji tudi zaradi nefunkcional- nosti in slabe izkoriščenosti ter na drugi strani zaradi vse večjih potreb po dodatnih prostorih na- rekuje spremembo namembnosti.

V objekt bo v prvi etaži vklju- čena tudi centralna jedilnica za vse zaposlene, ki sedaj koristijo prostore in usluge restavracije.

Ob jedilnici bodo ustrezni sa- nitarni prostori in garderobe za delavce dodelave papirja.

Zbrala Vida B.

Naš krajan Nace Junkar, operni pevec, katerega glas vedno pogosteje slišimo tudi v zabavni glasbi, se je za domače občinstvo posebej potrudil in bil seveda tudi izredno tople sprejet

Dolgoletna znanka Vevčanov, Marjana Držaj, je dvorano vevškega kulturnega doma tako ogrela, da je bilo kar prevroče

Gostja zabavnoglasbenega večera na Vevčah je bila tudi Meri Avse- nak, ki je ob spremljavi ansambla Bojana Adamiča zapela nekaj prelepih šansonov

In za zaključek še venček narodnih v skupni interpretaciji

Močno povečana menjava z Obirjem omogočila redno oskrbo iz uvoza

Uvozna dejavnost v drugem četrtletju 1984 je še jasneje pokazala našo navezanost na oskrbo iz tistih uvoznih virov, pri katerih nam uspeva dobivati več potrebnih materialov, kot sicer od direktnega izvoza.

Kooperacijska pogodba z Obirjem, maloobmejni promet z Italijo in (presihajoča) kompenzacija s Poljsko so bili pglavitni nosilci oskrbe z uvoznimi materiali, ki jih je tudi v tem četrtletju vendarle uspelo zagotavljati v potrebnih količinah, da proizvodnja ni bila ustavljena ali pa resneje ogrožena.

Uvoz iz sredstev rednega izvoza (razpolagalna pravica samo 45,9%) je v drugem četrtletju še v nadaljnjem upadanju. Še v 1. četrtletju je ta uvoz predstavljal 12% celotnega konvertibilnega uvoza. Večino prispelih prilivov smo namenili za pokrivanje dospelih obveznosti, pa še to predvsem le za poplačilo obresti od zapadlih in odloženih obrokov. Pod prisilo zagroženih sankcij smo delno zmanjšali devizne dolgovne železnice in ladijskim prevoznikom. Obveznosti do tujine nam je v tem kvartalu uspelo poravnati — seveda samo v obsegu spremenjenih, odloženih odplačilnih pogojev.

Bistvena odločitev, ki nam je omogočila redno oskrbo iz uvoza, je bila povečana izvozna dejavnost v okviru kooperacijske po-

godbe z Obirjem. V juniju smo tudi pri teh poslih občutili istovrstni interes ostalih pogodbenih partnerjev iz SOZD Slovenija papir, ki so prav tako izredno povečali svoj izvoz preko Obirja, tako, da je ob 14-dnevnem remontu tovarne Obir izginila nekdanja večna zaloga in smo bili prisiljeni dokupovati sulfatno celulozo od drugih dobaviteljev. Vzdrževanje visokega izvoza preko Obirja nam je omogočilo redno oskrbo tudi z ostalimi materiali, še posebej potem, ko je zaradi obetanih negativnih sprememb — bil konec maja začasno ustavljen uvoz iz maloobmejnega prometa. Sprva nas ta ustavitve ni posebej prizadela, saj na ustreznem računu pri pooblaščenih banki nismo imeli prostih sredstev.

Posebej je treba poudariti, da obeta menjava z Obirjem v letošnjem letu takšen obseg, da bo potrebno povečati pogodbeno določeni limit, sicer se bomo proti koncu leta znašli v nezavidljivem položaju. Prav tako bo prekmalu dosežena omejena vrednost za nabavo ostalih reprodromaterialov (razen celuloze) in rezervnih delov, saj se vse papirnice na veliko poslužujejo teh ugodnosti.

Maloobmejni promet, ki je v 1. četrtletju znašal 12% našega konvertibilnega uvoza, doživlja — na žalost — neugodne spremembe. Konec aprila nam je bila planirana vrednost menjave (po dogo-

voru gospodarskih zbornic Hrvatske in Slovenije) zmanjšana za okoli 35%, kasnejša negotovanja »zavistnežev« iz ostalih republik pa so uvožno dejavnost docela onemogočila. Tipična birokratska odredba ZIS ne nalaga pristojnemu sekretariatu za zunanjo trgovino nikakršnega roka, do kdaj naj pooblaščenim organizacijam izračuna limit za maloobmejni promet, s katerim ne bi ogrožali generalnega izvoza v Italijo. Jasno je, da bo enostavna posledica takšnega neurejenega stanja in negotovosti zmanjšanje izvoza nasploh na to področje — tudi vevškega. Zaenkrat ni mogoče predvideti usode dobroimetja na posebnem računu, ki smo ga že ustvarili z izvozom pred to spremembo, izpad teh sredstev na uvozni plati pa nam bo gotovo zamajal planirano nabavo lateksa, pomožnih sredstev ter materialov za potrebe tozda Veta.

Tudi z učinki kompenzacijske pogodbe s Poljsko za oskrbo s sulfatno celulozo iglavcev se v tem kvartalu ne moremo posebej pohvaliti. Precej krivde za neredno in zapoznelo dobavo nosimo sami, saj nismo pravočasno dobavili papirja, obenem pa nismo rigorozno zahtevali spoštovanja dobavnih rokov. Verjetno bi imeli s samostojno pogodbo (brez posredovanja SOZD) večji in učinkovitejši nadzor nad izvedbo uvozne plati posla. Očividno pa je, da bo sčasoma ta vir sulfatne celuloze usahnil.

Tudi v tem četrtletju smo skušali delno nadoknaditi nekdanje postavljeno nabavo rezervnih delov. Seveda so bile redne devize vse preskromno odmerjene; največ nam je za naročila teh delov pripomoglo soglasje Narodne banke, da v tem letu lahko uvozimo za okoli 7 milijonov šilingov rezervnih delov preko kooperacije Obir.

Lastnih deviz nismo uporabljali niti za primere, kjer so naš domači dobavitelji kemikalij in strojne vprege »privili« za devizno udeležbo pri nabavi njihovih surovin. Pomagali smo si na ta način, da smo iz kooperacije oz. maloobmejnega prometa nabavili ta material in ga preusmerili naprej. Gotovinsko smo nakazali devize za udeležbo le za okrog 8000 dolarjev.

Celuloza iz Sovjetske zveze je praktično edina svetla točka nabave iz uvoza, saj so debave v skladu s pogodbo in dinamika sorazmerno redna. V tem četrtletju smo sprotne devizne obveznosti za prevoz preko Madžarske redno izpolnjevali.

Dobave polnilnega kaolina iz ČSSR in SZ so ob ponovnem zmanjšanju razpoložljivih skladišnih kapacitet še naprej boleča točka, saj nesorazmerno velik dohod povzroča zastoje pri razkladanju ostalih surovin in plačevanju vagonskih stojnin. Kljub vsakoletnim intervencijam pri dobavitelju nam še ni uspelo najti ustreznih ukrepov, s katerimi bi dosegli enakomeren dohod polnilnega kaolina iz Sovjetske zveze. Ob aktiviranju obrata karbonata bo treba preveriti naše potrebe po ruskem polnilnem kaolinu, saj občasni pregledi porabe ne ustrezajo planiranim in pogodbeno določenim količinam.

Marjan Kopecky

Povečali bomo vodočistilno napravo

Papirnica Vevče ima zgrajeno napravo za čiščenje odpadnih vod iz petega papirnega stroja. Postopek čiščenja temelji na klasični koagulaciji, flokulaciji in regulaciji pH z dodatki aluminijevega sulfata in polielektrolitov. Odpadne vode iz vseh ostalih papirnih strojev in odpadnih voda iz priprave in nanosa premaznih disperzij pa otekajo neprečiščene v reko Ljubljanico. Odpadna voda iz priprave in nanosa premaznih disperzij gre sicer pred iztokom v reko Ljubljanico preko dvoprekatnega usedalnika, ki pa le delno zadrži večje in lažje usedlive delce. Z razširitvijo čistilnih naprav želimo v celoti rešiti problem odpadnih tehnoloških vod iz vseh papirnih strojev in iz priprave ter nanosa premaznih disperzij.

Idejni projekt, ki ga je izdal Hidroinženiring, je opredelil osnovne principe tehnoloških postopkov čiščenja in na osnovi teh tudi predvidene nove objekte v okviru razširitve čistilnih naprav. Kasnejše podrobnejše raziskave in pilotski poskusi čiščenja odpadnih vod iz priprave in nanosa premaznih disperzij pa so dali natančnejše parametre za pravilno definiranje tehnoloških postopkov, ki določajo tudi pravo velikost, obliko in kapaciteto objektov.

Zaradi zelo visokih investicijskih vlaganj, ki bodo potrebna za realizacijo celotnega sistema čistilnih naprav, smo se odločili, da pristopimo k reševanju problema s fazno izgradnjo.

Prva faza obsega reševanje problema čiščenja odpadnih vod iz priprave in nanosa premaznih disperzij ter povečavo kapacitet za dehidracijo mulja iz obstoječe čistilne naprave za odpadne vode petega papirnega stroja.

V drugi fazi razširitve čistilnih naprav je zajeto povečanje kapacitet za čiščenje odpadnih vod iz

preostalih papirnih strojev po enaki tehnologiji, kot je sedaj za peti papirni stroj.

Prva faza, ki obsega predčiščenje odpadnih vod, onesnaženih s premaznimi disperzijami, vključuje naslednje postopke: prečrpavanje odpadne vode, egalizacijo, koagulacijo in flokulacijo, sedimentacijo in bistrenje ter zgoščevanje mulja.

Razen tega je predvidena še povečava kapacitete dehidracije mulja na obstoječi čistilni napravi.

Tako obdelane odpadne vode iz priprave in nanosa premaznih disperzij se bodo vključevale še v skupno čiščenje na obstoječi čistilni napravi.

V okviru prve faze bodo zgrajeni oziroma rekonstruirani naslednji objekti: notranja rekonstrukcija stavbe (B), reaktor $V = 250 \text{ m}^3$ (novogradnja) (C), egalizacija $V = 200 \text{ m}^3$ (novogradnja), zgoščevalca $V = 2 \times 40 \text{ m}^3$ (jeklena silosa) (E), črpališče II. (prizidek k obstoječi zgradbi) (F), črpališče I. (prizidek ob premaznem stroju) (G), prostor za dehidracijo mulja — tračni filtri (prizidek k obstoječi zgradbi) (H).

Druga faza izgradnje oziroma razširitve čistilnih naprav bo obsegala le povečavo kapacitete obstoječe čistilne naprave. V ta namen se predvideva izgradnja dodatnega prizidka k obstoječi stavbi (B) približnih dimenzij 21×18 metrov, novega reaktorja bistrilnika kapacitete ca. 3500 m^3 in zgoščevalca kapacitete ca. 300 m^3 .

Navedeni objekti bodo predvidoma postavljeni na prostoru med obstoječo vodočistilno napravo in reko Ljubljanico, njihova točna lokacija in razmestitev pa bo obdelana kasneje.

Stroški izgradnje bodo v I. fazi $48.500.000,00$ din, objekt pa bo zgrajen do junija 1985.

Stane Jalovec

Končno lahko v naši industrijski prodajalni poleg tapet in pribora za polaganje kupimo tudi papir

Poslovanje pri prodaji tapet v letošnjem letu ni bilo podobno normalnemu trženju, saj smo več ali manj razpolagali le z viški izvoznih količin. Ta trditev za prvo četrtletje ne velja, saj smo v tem obdobju kolikor toliko uspeli spremljati naše neposredne in posredne kupce, medtem, ko smo se v drugem četrtletju prilagajali trgu izključno na osnovi izvoznih viškov.

Prvo četrtletje je izkazalo dokaj slab uspeh, kar je pripisati velikim naporom za prodor na zahodno — konvertibilno področje, poleg tega pa v tem obdobju ni bilo realiziranih sovjetskih, dohodkovno uspešnih, izvoznih poslov. Ti rezultati so zaznavni šele v drugem četrtletju.

Za proizvodnjo lahko ugotovimo, da je manjša od zaželene oziroma planirane, vendar so tu objektivni razlogi. V želji, da se pri prodaji tapet ne bi naslanjali na en trg, je naš izvozni oddelek navezal stike z mnogimi potencialnimi partnerji in z njimi tudi zaključil konkretne posle, s tem pa se je proizvodnost po vzorcu drobila. Dobili smo več vrst vzorčnih zbirk (kolekcij) in domača proizvodnja je bila vezana le na prodajo viškov oziroma proizvodnjo strojnih prazin. Deloma smo uspeli manjkajoče količine prodati iz t. i. vrste 300., t. j. cenejših tapet za množično vgradnjo, da bi tako zagotovili obratovanje relativno nezaposlenega starega stroja za klejnjski tisk.

Na cenovnem področju je bilo to obdobje zelo burno. Ne glede na dogajanja pri sorodnih organizacijah v drugih republikah, smo doživljali z zakonom dovoljeni dvig cen, pa zopet nekako »pripočeni« padec cen (odločba sveta

republik in pokrajin, ki sicer ni zakon — Ur. list, 6/84), s tem smo na trgu naredili totalno zmedo, v okviru katere so trgovci zahtevali vračila razlike do znižanih cen, skladno s tem pa popolni zastoj pri odjemu blaga, vendar smo to obdobje nekako prebrodili.

Vsi navedeni elementi in pa dejstvo, da so se papirni proizvodi le uspeli prebiti čez birokratsko zaporo, s čimer pa se je položaj tozda VETA bistveno poslabšal, so bili vzrok, da smo kljub relativno slabemu tržnemu položaju začeli postopek za uveljavitev novih (višjih) cen.

Za finančno slab položaj, kakor je že predhodno omenjeno, je kriv tudi popoln zastoj pri odjemu tapet ob povišanju cen (vse velja seveda za domači trg), zato pri kopičenju zalog, višjih cen nismo uporabili. Še več; v prvem, deloma tudi v drugem četrtletju, smo, da bi domača prodaja sploh tekla dalje, odobrili razliko v ceni trgovcem, ki so neprodano zalogo lahko zapisniško dokazali. Ta poseg je veljal ca. 100 milijonov din (ali 1 staro milijardo), kar v merilih delovne organizacije sicer ni veliko, je pa zelo vplival na rezultat tozda VETA. Ker v drugem četrtletju tovrstnih vplivov v takšni višini ni bilo, so tudi rezultati sorazmerno boljši.

Izvoz v drugem četrtletju (predvsem sovjetski) je bistveno popravil rezultate tozda VETA, ki pa nas ne bi smeli prevarati. Kot že rečeno, sovjetski partner ni te vrste, da bi ga lahko planirali na »dolge proge«, zahodni trg ni tak, da bi nam obetal velike dobičke, na domačem trgu pa tako ali tako vemo (iz pozicije lastnega žepa), da tapeta ni proizvod, ki bi bila nujno potrebna. Glede na podatke

o izvozu strojev v SZ, ki bodo proizvajali tapete, bi bilo nujno določiti ustrezno prodajno politiko tudi doma (kar pa seveda ni izvedljivo preko noči), da se ob naključni izključitvi sovjetskega trga ne bi znašli v zagati.

Poslovanje s fototapetami je bilo v prvem trimesečju še ugodno, čeprav je že bilo opaziti upadanje prodaje nasproti lanskemu letu, v drugem obdobju pa je prodaja glede na lansko v upadanju. Zato smo pričeli razmišljati o prenehanju poslovanja s fototapetami. Vzrok za upadanje prodaje pa so predvsem velike proizvodne serije po posameznih vzorcih in visoke obresti.

Proizvodnja lepila je manjša, kljub temu, da smo lepilo pričeli pakirati strojno. Čeprav je naše lepilo eno najdražjih pri nas, je povpraševanje po njem še vedno veliko.

Promet v naši industrijski prodajalni se je zelo povečal. Poleg raznega materiala, ki ga prodajamo, smo v mesecu februarju pričeli tudi s prodajo papirja v malem formatu po polah ter odpadnega papirja na kilogram.

Lado Vračko

Ne bi bilo neumno, če bi v naši industrijski prodajalni nudili kupcem tudi druge drobne izdelke iz papirja, od zvezkov, beležk, ovitkov, do kock, kar bi iz odpadnega papirja in tapet gotovo lahko v novih prostorih tiskarne izdelovali. O tem, da bi pri tem lahko zaposlili naše delovne invalide, ki jim sicer v tovarni težko najdemo lažje delo, je bilo že večkrat razpravljano, vendar je vedno ostalo več ali manj le pri besedah.

(Opomba urednice)

V zadnjem letu je bilo na objektih delovne organizacije opravljeno veliko prepotrebnih del pri urejanju fasad, namestitvi žlebov, pleskanju oken in drugem. Fasadna dela so bila zaupana tozdu GIVO, ki je nalogo dobro opravil, predvsem pa velja poudariti, da so bila vsa dela izvedena v dogovorjenem roku. Fotografska kamera je zabeležila del tovarne z obnovljeno fasado, na novo pa so tudi označeni prehodi za pešce. Na enem izmed njih prečkajo cesto mali razposajenci VVZ Vevče, ko se sredi lepega popoldneva vračajo iz bazena v vrtec na kosilo.

S problemske konference SOZD

V klubu delegatov v Ljubljani so se 27. junija zbrali predstavniki delovnih organizacij in njihovih osnovnih organizacij ZK, članice SOZD Slovenija papir ter drugi vabljeni na razpravo o poslovanju in razvoju SOZD do leta 2000.

Ker se mora tudi papirna industrija kot vse druge panoge v gospodarstvu prilagoditi spremenjenim pogojem gospodarjenja in spremenjenim gospodarskim razmeram doma in v svetu ter nalogam, ki izhajajo iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, so se tudi komunisti v SOZD Slovenija papir morali dogovoriti o nadaljnjem poslovanju in organiziranju sestavljenih organizacij, predvsem še na področjih plana in razvoja, blagovnega prometa in organiziranja interne banke.

Končno gradivo, ki je bilo na tem zboru delegatov slovenske papirne industrije obravnavano, je bilo predhodno obdelano v vseh delovnih organizacijah, članicah sestavljenih organizacij SOZD Slovenija papir in na osnovi tega so bili oblikovani tudi predlogi sklepov za problemsko konferenco, ki so zajemali: oceno dosedanjega razvoja in stanja SOZD Slovenija papir, — ugotovitev uresničevanja zastavljenih ciljev s samoupravnim sporazumom o združitvi delovnih organizacij v sestavljeno organizacijo, — ugotovitev realnosti uresničevanja sklepov KOS SOZD Slovenija papir v zvezi z analizo ustavne preobrazbe v papirni industriji Slovenije, — ugotovitev bistvenih problemov pri delovanju SOZD, — določitev smernic in predlogov za nadaljnji razvoj in normalno delovanje SOZD, — predlog stališč za spremembe in dopolnitve samoupravnih aktov SOZD.

Predloženo gradivo je zbranim delegatom obrazložil predsednik poslovnega odbora SOZD Slovenija papir tov. Miro Varšek, posamezna področja pa drugi odgovorni delavci SOZD. Razprava je bila obširna in konstruktivna; ob njenem zaključku so bili izoblikovani in sprejeti naslednji sklepi in usmeritve za delovanje komunistov v temeljnih organizacijah članic SOZD:

1. Problemska konferenca ZK SOZD Slovenija papir ocenjuje, da je razvoj SOZD dosegel visok nivo. Še naprej je treba stopnjati napore za uresničevanje že zastavljenih ciljev.

2. Dolžnost komunistov je, da uveljavljajo samoupravne proizvodne odnose in ustavno vlogo delavcev, kar je bistveni pogoj za izboljšanje sedanjih razmer na podlagi boljšega gospodarjenja in vključevanja v mednarodno delitev dela.

3. Intenzivno je treba razvijati SOZD ter kvalitetno dograditi njegovo vlogo in funkcijo tako, da se bo prilagodil spremenjenim gospodarskim razmeram doma in v svetu.

4. Članice SOZD in vsi ostali uporabniki lesne mase naj sklenejo samoupravni sporazum o združevanju sredstev surovinskega fonda za vlaganje v plantaže hitrorastočih iglavcev in listavcev ter pri tem dosežejo ustrezno praznoreditev obstoječe lesne mase.

Nadaljevati je treba s sovlaganji v gozdna gospodarstva in v obrate za mehansko predelavo lesa.

Doseči je treba, da je sovlaganje v intenzivne nasade zadeva posebnega družbenega pomena.

5. V okviru SOZD je treba povečati proizvodnjo vlaknin, da bi se zmanjšala odvisnost od uvoza. Usmeritev v proizvodnjo papirja, kartona in lepenke naj bo izdelava kvalitetnih materialov ter večji obseg in stopnja finalizacije znotraj SOZD.

6. V čim večji meri izkoristiti domačo proizvodnjo polnil, kemikalij, pomožnih sredstev, strojne opreme in rezervnih delov.

7. Obvezno je usklajevanje vseh razvojnih programov in novih investicij na nivoju SOZD.

8. Poglobiti sodelovanje z Inštitutom za celulozo in papir ter proučiti možnost vključitve Inštituta v SOZD Slovenija papir.

9. Strategija izvoza in uvoza se uskladi na nivoju SOZD in je obvezujoča za vse članice SOZD.

10. Ne organizira se delovna organizacija oziroma skupna trgovinska hiša na ravni SOZD, ki bi opravljala celoten nastop na tujih trgih.

11. Iskati možnost, da bodo kanali nastopa na tujih tržiščih isti za vse članice SOZD in si prizadevati, da bo tovarna celuloze Obir čimprej prevzela dejansko funkcijo reeksportera.

12. Pretok surovin znotraj SOZD se opravlja na podlagi materialne bilance, ki se izdelava na nivoju SOZD in določi dinamika ter pogoji pretoka. Pogoji in način uvoza osnovnih surovin se usklajujejo na nivoju SOZD.

13. Odločanje o najetju inozemskih kreditov se usklajujejo na nivoju SOZD.

14. Članice bodo v poslovnem sodelovanju z OZD grafične industrije stremele za organizacijo skupnega izvoza.

15. Na nivoju SOZD se organizira interna banka. Obseg in način dela bo določen v samoupravnem sporazumu o ustanovitvi interne banke.

16. Predsedstvo problemske konference naj stalno spremlja uresničevanje stališč in usmeritev, obvešča o njihovem uresničevanju osnovne organizacije zveze komunistov v posameznih TOZD v okviru SOZD in predsedstvo CK ZK Slovenije ter po potrebi skliče novo sejo konference.

17. Poenotiti nastop na domačem in tujem trgu ter pri tem uporabljati firmo SOZD Slovenija papir.

Izhajajoč iz razprave sta bila sprejeta še dodatna sklepa:

— da mora SOZD Slovenija papir imeti svoj vpliv na to, da se usklajuje poraba lesne mase pri mehanski predelavi in s papirno industrijo;

Drobne poslovne zanimivosti

Kljub temu, da so bile cene uradno zamrznjene do meseca maja, smo morali za surovine že prej na razne načine priznavati številna povišanja cen.

Celulozo letos kupujemo po novem sistemu, po Samoupravnem sporazumu o doseganju in razporejanju skupnega prihodka, ker tako zahteva današnja cenovna politika. Dobavitelja celuloze sta v glavnem izpolnila polletne obveze, Krško jih je celo deloma presejel, Sremska Mitrovica pa bo majhen zaostanek nadoknadila v drugem polletju.

Surovine, ki bazirajo na uvoznih substancah, so zaradi deviznega tečaja in padca dinarja postale izredno drage. Zelo so narasle tudi cene izdelkov, narejenih iz živil, kot sta škrob in kazein. Če ne veste, kilogram kazeina stane 514,55 din, kilogram škroba pa že 215,00 din. Vsaka

O delovanju in bodočem razvoju SOZD Slovenija papir smo se pred problemsko konferenco tudi na Vevčah temeljito pogovorili. Koncept razvoja sozda smo podprli, vendar z določenimi predpostavkami o kompletni izvozi in uvozi strategiji, o usklajenem razvoju surovinske osnove in njene delitve, o dolgoročni možnosti pridobivanja repromaterialov, o blagovno-devizno in finančno usklajenem planu med članicami, o izdelavi predpostavke o interni banki z vsemi elementi in še o drugem. V razgovoru so sodelovali predstavniki SOZD Slovenija papir in Papirnice Vevče od vodilnih in vodstvenih delavcev do predstavnikov samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij

— da bi si SOZD Slovenija papir moral pridobiti pravico dajati soglasje pri inštaliranju novih proizvodnih kapacitet oziroma porabnikov lesne mase v mehanski predelavi.

Naj še omenimo, da je bil samoupravni sporazum o združitvi delovnih organizacij papirne industrije v sestavljeno organizacijo združenega dela »Slovenija papir« sprejet spomladi leta 1975. In poudariti velja tudi, da je bil kvaliteten korak v razvoju in delovanju našega sozda narejen v zadnjih nekaj letih, ko smo ga delavci v osnovnih organizacijah podpisali pri svojem poslovanju čutili. To velja predvsem za sodelovanje na vseh važnejših področjih komercialne politike. Seveda pa bi bilo prav, da bi se takšno sodelovanje odražalo tudi na drugih področjih dela v okviru skupno dogovorjenih ciljev, k čemur bodo prispevali tudi sklepi z razprave na problemski konferenci, če jih bomo seveda realizirali.

Vida B.

Končno novo skladišče

Že kar kronično pomanjkanje skladišč bomo končno vsaj delno rešili še to jesen! Sklep, ki je razveselil predvsem skladiščne delavce v TOZD Blagovni promet.

V srednjeročnem programu razvoja smo si zastavili tudi naloge, da postavimo skladišče za surovine s preko 4000 m² površine. Tako bomo nadomestili prostore, ki smo jih uporabili za razpuščanje lugooodpornega izmeta ter pridobili dodatno še 2000 m² pokritih skladišč.

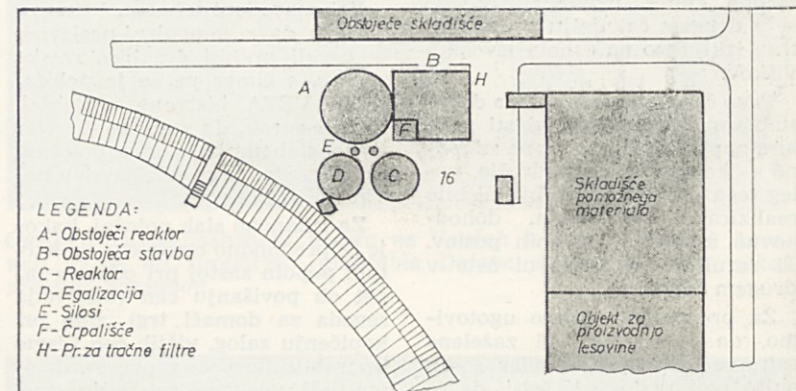
V projektu I. je hala »B« situirana južno od obstoječe hale št. 8 (priprava snovi). Hala je predvidena v velikosti 1692 m².

V novi hali je predvideno skladiščenje celuloze za nadaljnjo

Na osnovi pregledanega projekta smo zbrali ponudbe (SCT, Gradis, VEGRAD, IMOS); komisijske za izbor je izbrala najugodnejšega ponudnika in sicer SCT — TOZD Inženiring. Njihova ponudba obsega: izvedbo hale A in B za vrednost 62.250.000 din, ponudbena cena je fiksna in »ključ v roke«, SCT nudi 40 % kredita, rok izgradnje 3 mesece.

V dneh, ko se je zaključevala redakcija te številke glasila, so potekale vse aktivnosti za pridobitev gradbenega dovoljenja in prijavo investicije ustreznim organom.

Skladišče bo grajeno fazno: v I. fazi bo zgrajen objekt B in del objekta A v izmeri ca. 2000 m²,

predelavo v pripravo snovi. Med novo halo in pripravo snovi je vmesni zvezni trakt, ki je nižji zaradi prehoda plinovoda nad objektom. Transport se bo vršil z viličarji. Na južni strani je predvidena jeklena nadstrešnica za dovoz materiala.

Po projektu II. je hala »A« situirana vzporedno s halo »B« in odmikom proti zahodu od obstoječega objekta št. 8. Hala je predvidena v velikosti 2929 m².

V hali je predvideno skladiščenje več vrst celuloze, lesa, palet, pokrovov, natron papirja v zvitkih.

Hala je odprta nadstrešnica, obzidana na severni in zahodni strani, v njej pa je postavljen pisarniški kontejner Radgona.

v II. fazi (po pridobitvi zemljišč in pridobitvi dovodnega plinovoda) pa bo zgrajena oziroma kompletirana hala A z dodatnimi 900 m². Že danes pa bodo nabavljeni vsi montažni elementi tudi za II. fazo in skladiščeni do priprave zemljišč.

Pripravljalna dela so stekla s precejšnjim angažiranjem transportnega oddelka, ki je moral v zelo kratkem času prestaviti surovine iz prostora bodočih skladišč na druga primerna in manj primerna mesta po in ob tovarni, ki so jih začasno uporabili v skladiščne namene. Le tako bomo v zelo kratkem času — do zime — pridobili prepotrebna pokrita skladišča za surovine.

Stane Jalovec

Stolpič je zagorel, ko je prišlo v kotlovnici do eksplozije. Stanovanci so se takoj umaknili na teraso bloka, nekaj pa je ostalo ranjenih na hodniku

Na kraj požara je v rekordno kratkem času prva prišla enota IGD Papirnice Vevče s kombiniranim vozilom in pričela z gašenjem. Gasilci v ognjevarnih oblekah so z nosili reševali ranjence iz gorečega stanovanjskega bloka

Za prvo pomoč ranjencev je poskrbela enota civilne zaštite KS Vevče-Zg. Kašelj na zelenici v bližini stolpiča

Po končani vaji je bil zbor vseh sodelujočih gasilskih enot pred upravno stavbo Papirnice Vevče. Vaja, ki si jo je ogledalo veliko krajanov, je potekala brezhibno in je bila silno zanimiva. Gasilci so pokazali visoko stopnjo znanja in usposobljenosti, zanimiva pa je bila tudi tehnična opremljenost enot in njihova vozila

Foto- reportaža z velike gasilske vaje, posvečene krajevnemu prazniku Vevč in Zgornjega Kašlja

Trideseta zlata puščica

Strelska zveza Slovenije je 7. aprila organizirala jubilejni XXX. republiški strelski finale za »Zlato puščico« Slovenije 1984. Pokroviteljici prireditve sta bili delovni organizaciji Ljubljanska banka in Plutal, finančno pa je tekmovanje podprlo več drugih OZD, med njimi tudi Papirnica Vevče.

Tekmovanje z zračno puško serijske izdelave je bilo v prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Pravico do nastopa je imelo 102 tekmovalcev z normo 541 krogov in vsi dosednji republiški zmagovalci. Nastopili so 104 tekmovalci, od tega pet iz mednarodnega programa, dve članci, ena mladinka in osem mladincev.

Tekmovalce je pozdravil in ob zaključku tudi podelil priznanja predsednik Strelske zveze Slovenije tov. Kosta Bizjak. Zmagovalec Kolenc Jože iz strelske družine »29. oktober« Grosuplje je prejel prehodno zlato puščico in miniaturno pozlačeno »zlato puščico«, diplomo ter praktično darilo. Diplome in praktične nagrade so prejeli tekmovalci, ki so se uvrstili do 20. mesta.

V vodstvu tekmovanja, točneje v tehnični službi, je sodeloval tudi naš sodelavec, navdušen strellec in sodnik Franc Škrubej.

V. B.

Naši vojaki nam pišejo

To se zgodi sicer izjemno redkokdaj, toda včasih nas v uredništvu kdo tudi s tem razveseli, da nam pošlje kartico s svojim naslovom in željo, da bi mu pošiljali k vojakom naše glasilo.

Aleš, tvojih pozdravov iz Slavenske Požege smo bili zelo veseli in upamo, da ti bo »Naše delo« popestrilo kakšno pusto vojaško urico in te seznanjalo s tem, kaj se medtem, ko te ni med vevškimi papirničarji, tu pri nas v tovarni in okoli nje dogaja. Oglasi se še! Lep pozdrav.

Urednica

Gasilska društva Slape, Kašelj in Šmartno so gasila požar s severne, zahodne in južne strani stanovanjskega bloka. Gasilci iz Slap so z lestvijo reševali ljudi z balkonov

Reševanje ljudi s terase je bilo v rokah sostrških gasilcev. Reševanje s pomočjo prta je bilo zelo uspešno

Poklicna gasilska brigada Ljubljana je gasila požar in reševala ljudi z avto-lestvijo s terase bloka

Srebrni jubilej

25. letne športne igre papirničarjev Slovenije

Organizator jubilejnih »srebrnih« iger papirničarjev Slovenije je bila delovna organizacija »Djuro Salaj« iz Krškega, ki je izredno dobro izpeljala dvodnevno tekmovanje, na katerem je merilo športne moči 318 športnikov, 10 ekip v sedmih disciplinah.

Naša DO se je iger udeležila v vseh disciplinah, tako da je sodelovalo v Krškem kar 48 tekmovalcev in tekmovalk. Po pričakovanju so bili od naših najboljši odbojkaši, prijetno pa so presemetile strelke, ki so zasedle s 417 krogi prvo mesto. Več smo pričakovali od kegljačev in strelcev, saj so nas doslej vsako leto razveselili z dobrimi uvrstitvami. No, obljubili so, da bodo drugo leto v Količevem boljši.

Rezultati:

NAMIZNI TENIS

Moški:

1. KRŠKO
2. KOLIČEVO
3. VEVČE

Ženske:

1. KRŠKO
2. KTL
3. VEVČE

STRELJANJE

Moški:

1. RADEČE
2. KRŠKO
3. VEVČE

Ženske:

1. VEVČE
2. RADEČE
3. SOZD

KEGLJANJE

Moški:

1. RADEČE
2. KRŠKO
5. VEVČE

Ženske:

1. KRŠKO
2. RADEČE
6. VEVČE

ODBOJKA

Moški:

1. KRŠKO
2. VEVČE

Ženske:

1. RADEČE
2. VEVČE
3. KRŠKO

ŠAH

1. KRŠKO
2. KOLIČEVO
4. VEVČE

MALI NOGOMET

1. KRŠKO
2. VEVČE
3. RADEČE

PLAVANJE

Moški:

1. KRŠKO
2. RADEČE
3. VEVČE

Slavo športnikov papirničarjev na železniški postaji Krško (seveda niso vsi na fotografiji) (foto Balazič)

Naša nogometna ekipa, ki je sodelovala na jubilejnih papirniških igrah v Krškem (foto Radoslav Balazič)

Ženske:

1. VEVČE
2. KRŠKO
3. KTL

SKUPNA UVRSTITEV

Moški:

1. KRŠKO

2. VEVČE
3. RADEČE

Ženske:

1. KRŠKO
2. VEVČE
3. RADEČE

Jubilejne igre so izredno uspele tako po športni, organizacijski

kakor tudi družabni strani. Bile so manifestacija prijateljstva delavcev SOZD Slovenija papir; ob športnem merjenju moči papirničarjev različnih krajev slovenske domovine in avstrijske Koroške, kajti iger so se udeležili tudi športniki iz tovarne OBIR, so se utrdile in spletle nove tovariške vezi, ki bodo nedvomno spodbudno vplivale na skupna nadaljnja prizadevanja v razvoju in gospodarjenju.

Povedati velja, da so Krčani za vse udeležence pripravili tudi zanimiv kulturno-zabavni program, ki je bil prvi večer srečanja v njihovem delavskem domu, potem pa je bilo v hotelu Sremič tovariško srečanje. Zaključek iger je bil naslednji dan — v nedeljo — v rekreacijskem središču krške tovarne v Karlčah ob Krki. Nekateri športniki so imeli več, drugi manj športne sreče, vsi pa polno mero dobre volje. Razšli so se zadovoljni, polni lepih vtisov in doživetij ter bogatejši za nekaj novih organizacijskih izkušenj.

Jože Valant

ŠPORTNIKI-REKREATIVCI, PIŠITE NAM!

Bili smo organizatorji veleslalomoma na Vrščiču

V počastitev dneva mladosti je vsako leto na Vrščiču, oziroma točneje na plazu pod Mojstrovko, veleslalomsko tekmovanje petih delovnih organizacij iz naše občine. Letos je bila Papirnica Vevče na vrsti, da izpelje to tekmovanje, ki je bilo 16. junija. Prijavilo se je 88 tekmovalcev iz Saturnusa, Tikija, Totre, Žita in Papirnice Vevče. Tehnično izvedbo tekme smo zaupali novoustanovljenemu klubu SK Veta, ki je po mnenju vseh udeležencev tekmo na dokaj zahtevni veleslalomski progi odlično izpeljal.

Po končanem tekmovanju smo se vsi tekmovalci, planinci PD Vevče in navijači zbrali pri hotelu Erika, kjer je SK Veta pripravil piknik, organizator pa podelil najboljši ekipi pokal in najhitrejšim smučarjem medalje.

Posebna pohvala gre tudi društvu Ljudske tehnike, ki je z izbrano glasbo prispevalo k izredno dobremu razpoloženju vseh, ki so se zbrali pod Vrščičem.

REZULTATI:

Moški A:

1. GOSTINČAR Mitja
2. NOVAK Silvo
3. KOŠIR Dušan

Moški B:

1. MOŽIC Tone
2. HUMERCA Janez
3. TRNIK Janez

Moški C:

1. LAMPIČ Edo
2. JERIHA Miro
3. LJUBELJSEK Mitja

Moški D:

1. DORNIK Ludvik
2. KRALJ Sašo
3. BERNIK Ivan

Ženske:

1. SOVINC Nuša
2. GALIČ Irena
3. BERČIČ Ivanka

Skupna uvrstitev:

1. SATURNUS
2. PAPIRNICA VEVČE
3. TIKI

SATURNUS	50,71
TIKI	54,32
TIKI	57,35

PAPIRNICA VEVČE	53,81
ŽITO	56,07
PAPIRNICA VEVČE	56,49

SATURNUS	53,95
PAPIRNICA VEVČE	55,93
SATURNUS	56,76

SATURNUS	53,53
SATURNUS	55,00
TIKI	55,58

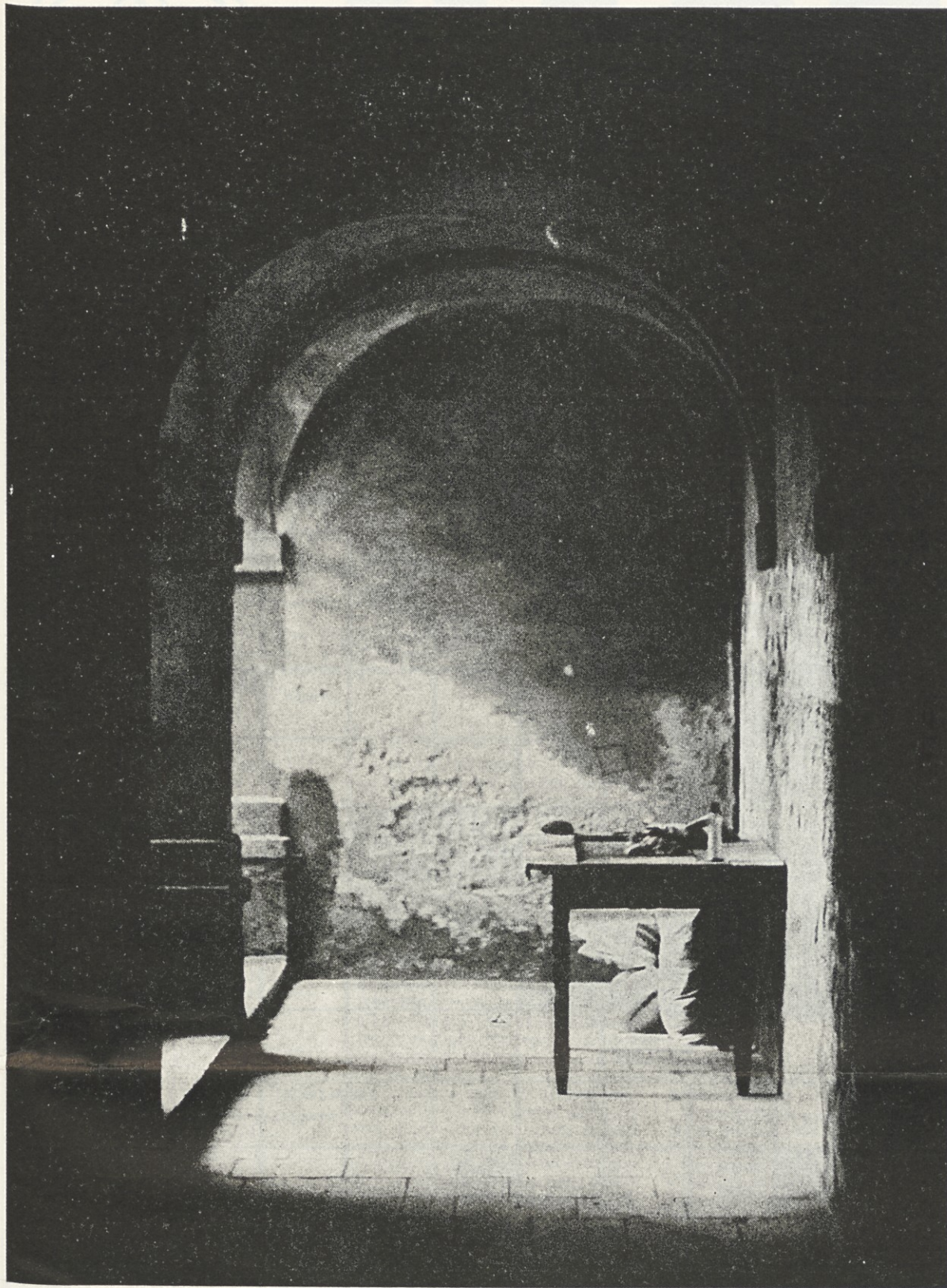
SATURNUS	1.00,37
PAPIRNICA VEVČE	1.04,50
ŽITO	1.15,01

4. ŽITO
5. TOTRA

Jože Valant

Kot kaže, bomo imeli lepo pozno poletje in jesen. Septembrsko sonce greje prijetno toplo in obiskovalci vevškega kopališča so še vedno navdušeni nad kopanjem. Zato bo bazen odprt še do prvega deževja, ki upajmo ne bo prehitelo izida našega glasila

AMBIENT I (1983). Avtor: Primož Lampič, FKK DLT »Papirnica Vevče«

Papirnica Vevče

Največja tovarna v naši bližini je Papirnica Vevče. V petek smo si jo hoteli ogledati. Ker pa smo za ogled tovarne premajhni, so nam v papirnici pripravili ogled filma o proizvodnji papirja.

Najprej smo slišali nekaj o zgodovini Papirnice in zvedeli, da je bil njen prvi lastnik Fidelis Terpinc, ki jo je ustanovil leta 1842. To je bil velik gospodarstvenik, ki je imel v lasti tudi fužinski grad. Za njim je imelo papirnico v lasti še nekaj delodajalcev. Prvi papir je bil v Vevčah izdelan leta 1843.

V nadaljevanju smo videli spomenik osemdesetim padlim papirničarjem, ki so med NOB pomagali partizanom. Ob koncu vojne je postala papirnica družbena last.

Okrog 1300 delavcev danes izdeluje papir na dva načina: ročno in strojno. Ročno izdelan papir je namenjen za vizitke, diplo-

me... Izdelujejo ga po skoraj istem postopku kot nekoč.

Večino papirja izdelajo strojno. Osnova za izdelavo je lesovina. To pripravijo iz olupljenega in zglajenega lesa. V strojih jo zmešajo z vodo, da nastane tekoča masa. To stiskajo v tanke površine, nato pa osušijo. Nastane papir, ki ga zvijejo v velike role.

Precej tršega papirja porabijo za izdelavo tapet. Vzorce zanje jim narišejo slikarji. Tiskajo jih strojno in pakirajo v manjše role.

Po industrijskem tiru ves izdelan papir z vlakom odpeljejo v skladišče. Tudi v skladišču je delo mehanizirano.

Papirnica ima v načrtu nakup nekaterih pomembnih strojev. Upam, da jim gospodarska kriza tega načrta ne bo preprečila.

Martina Hajdinjak
3. a razred OŠ
Leopolda Mačka-Boruta
Novo Polje

Moja spoznanja ob ogledu filma »Od vlaknin do papirja«

Ogledali smo si film o sedanosti in preteklosti Papirnice Vevče, zgrajene 1842. leta. To je bila prva papirnica v Sloveniji in Jugoslaviji. Prvi papir pa so izdelali Kitajci pred 2000 leti.

Prvi gospodar Papirnice Vevče je bil lastnik fužinskega gradu Fidelis Terpinc. Prvi papir pa je bil v papirnici izdelan strojno leta 1843. Za surovino so uporabljali stare krpe. V tovarni je bilo takrat zaposlenih 70 delavcev, kar je bilo za tiste čase veliko. Električni tok iz HE na Fužinah je bil v Papirnico napeljan leta 1897, industrijski tir iz Zaloga pa 1912. leta.

V času kapitalizma so delavci iz tovarne večkrat stavkali. Med NOB je papirnica delala tudi za partizane. Zato je NOB zahtevala med delavci okrog 80 žrtev. Po drugi svetovni vojni pa je Papirnica postala last delavcev.

Danes je v tovarni zaposlenih 1300 delavcev. Izdelujejo tiskarski,

tapetniški, tehniški in pisarniški papir. Papir delajo iz celuloze in lesovine. Najboljši papir je iz bombaža. Zmlet les, celulozo, kaolin, ter druga veziva in polnila zmešajo z vodo in dajo to zmes na rešeto, da voda odteče in ostane kaša. Ta teče po klobučevini čez velje kjer se naredi papir, potem pa se na sušilnih valjih posuši. Na koncu stroja se zvijejo v zvitek. Tapetni papir premašajo s plastjo, da se lahko umiva.

V Papirnici Vevče še zdaj delajo papir za pohvale, diplome in priznanja ročno. Ta papir je najbolj cenjen in je najlepši spomin na čase prejšnjih stoletij.

Meni papir veliko pomeni, zlasti še, ker ga veliko porabim. V šoli star papir zbiraмо in s tem varujemo gozdove.

Tatjana Žle
3. a razred OŠ
Leopolda Mačka-Boruta
Novo Polje

Naši godbeniki popestrili turistično ponudbo Novigrada

Vrsto let že godbeniki Papirniškega pihalnega orkestra Vevče ob zaključku turistične sezone priredijo na terasi našega počitniškega doma v Pineti celovečerni koncert, ki pritegne in razveseli veliko število poslušalcev, dopustnikov, ki so se za dopustovanje odločili koncem glavne sezone oziroma v začetku posezone.

Lani so člani PPO Vevče imeli prvič tudi poznopopoldanski koncert na vrtu hotela Emonia v Novemgradu; s svojo glasbo so razveselili sprehajalce ob rivi, novograjske goste in stanovalce prijetnega istrskega obalnega mesteca, navdušili pa so tudi tamkajšnje turistične delavce. Tako se je porodila ideja in delavci Turističnega društva Novigrad so naše fante povabili na sodelovanje v največji turistični prireditvi — na RIBARSKO VEPRITVI, ki se v Novemgradu odvijajo cel teden pred iztekom glavne sezone. Vrstijo se kulturne, športne in zabavne prireditve, začinjene s kulinaricnimi

specialitetami, ki dosežejo vrhunec zadnji dan tedna; letos je to bilo v soboto, 1. septembra. Glavni trg je ob tej priliki zaprt za promet, na njem pa so stojnice, ki mimoidočim ponujajo raznovrstno blago, širi se vonj po vseh mogočih specialitetah na žaru, ribjih brodetih, pivu in vinu, kar vse privabi množico ljudi, kot ob višku turistične sezone, domačinov in tujcev, željnih prijetnih doživetij. Letošnje temperature koncem avgusta so precej pripomogle k veselemu razpoloženju, ki ga je na vsakem volagu pozibavala glasba, raznovrstna, in povedati velja, da je bilo vmes precej narodno-zabavne slovenske glabe. Med »štanti« je posebej izstopal ribniški s svojo lično suho robo. Poseben pečat tej prireditvi pa so dali prav naši godbeniki v svojih trnovskih narodnih nošah in temperamentno glasbo v promenadnem koraku. Tudi poseben koncert na vrtu hotela Emonia, kjer so se člani papirniškega orkestra predstavili že drugič, je bil atrak-

tiven in ponoven dokaz njihove visoke kvalitete. V čudoviti pajčevini prešernosti prvega septembrskega dne se je glasba kovinskih instrumentov prepredla s kramarji, kuharji, peki jadrnicami, baloni, z dimom nad žari, s pesmijo, smehom, s prijetno toplim vonjem morja, z zvezdami in z reko ljudi...

Tako so naši godbeniki prešli iz ene v drugo delovno sezono, brez zasluženih počitnic. Tudi dva dneva v Pineti, ki naj bi jih člani orkestra preživeli s svojimi družinami počitniško, sta bila delovna. Kajti, petkov večer v našem počitniškem domu je bil tudi koncert in enkratno druženje. In gotovo ga gostje slovenskih domov pričakujejo tudi prihodnja leta.

Ne moremo mimo tega, da vevškim godbenikom ne bi izrekli prisrčnih čestitk k delovnim uspehom z željo, da bi drugo leto, ko praznujejo 85. obletnico obstoja PPO, le-to obeležili nad vse lepo v svoje in naše zadovoljstvo.

Vida B.

Mladi likovni ustvarjalci pod Pohorjem

Od 20. do 25. avgusta je bilo pod Pohorjem štirinajstvo srečanje mladih likovnikov v KOROŠKI LIKOVNI KOLONIJI MLADIH VUZENICA 84. Osnovna šola Vuzenica, ki je bila prvi pobudnik sodelovanja z mladimi rojaki iz zamejstva, je bila tudi tokrat organizator srečanja mladih likovnikov z obeh strani meje ob sodelovanju Slovenske prosvetne zveze Celovec, Zveze kulturnih organizacij Slovenije in kulturne skupnosti občine Radlje ob Dravi. Pokroviteljstvo nad kolonijo je prevzela delovna organizacija GORENJE — MUTA, materialno pa so sodelovale in omogočile dobro izvedbo kolonije nekatere slovenske organizacije združenega dela, med njimi tudi Papirnica Vevče.

Kolonija postaja iz leta v leto vsebinsko bogatejša na vseh področjih likovnega ustvarjanja. Letošnje se je udeležilo 17 Korošcev in trije Porabci poleg domačih likovnih ustvarjalcev, mladih in eminentnih. Povabljeni so bili tudi naši likovni sa-

morastniki, vendar se niso uspeli udeležiti tega likovnega srečanja.

V. B.

Male modrosti velikih mojstrov

— Povej modrec, kako si si pridobil tolikšno znanje?

— Tako, da me ni bilo sram vprašati druge.

(Herder)

Če ti bo kdaj žal, da česa nisi povedal, ti bo stokrat žal, da nisi raje molčal.

(L. N. Tolstoj)

Starejše in izkušene ljudi žalimo najbolj občutljivo, če jih vse skupaj imenujemo »ta stare«. To je slišati, kot bi bolehal zaradi mučne bolezni, katere imena si niti ne upamo povedati. Toda prav vsi bolehamo za to boleznijo. Imenuje se življenje.

(P. H.)

Ni mogoče lotiti se več reči hkrati.

To je tako, kot z bučami v vodi: tačas, ko potopiš prvo, se druga spet dvigne.

(Kitajski pregovor)

Fehimu Suljanoviću za uspomenu

O cvete naš majski, cvete naš prolečni!
S'tobom smo se kitili, s'tobom ponosili;
uvenu nam rano tako svež i rosní,
kada na to nismo ni pomislili.

Prodjoše kraj tebe neke jake sile,
jedanput dolaze, zauvek zaminu;
uzeše te k sebi te nebeske vile,
koga sad da krivimo? Nikog, već sudbinu?.

Kada bujna zora menja se sa mrakom,
na sve strane cveta na hiljade ruža,
ti se zanosiš nekom silom jakom...
Ostani, još jednom šansa ti se pruža!

Proleće je došlo, maj mesec radosti,
miru i večnosti cvet se na put sprema.
Odlaziš zauvek tako pun mladosti,
kada oko tebe drugog cveća nema.

Tek počeš da cvetaš, već si uvenuio.
Zar i tebe može nešto da sprečava;
i svak, ko je čuo, glavom je klonuo,
jer naš cvijet sada u miru nam spava.

Ti ostavljaš dojam cveta među cvećom,
s tobom se oprostimo i nema nam druge;
ruka te je kitila sa pesničkom srećom;
dok drugi cvet gledamo, sećamo se tuge.

Radoslav Banjac

Zahvale

Ob boleći izgubi moža in očeta RADOTA ANŽURJA se lepo zahvaljujeva vsem za izražena sožalja, podarjeno cve-tje in finančno pomoč.

Ivanka in Branka

Ob nenadni, mnogo prerani, nenadomestljivi, boleći izgubi našega ljubljenega sina, brata, strica in svaka JOŽETA GALA se iskreno zahvaljujemo delovni organizaciji Papirnica Vevče, sindikatu in celotnemu kolektivu za takojšnje pomoč in globoko sočustvovanje z nami. Hvala dragim sodelavcem za vso pomoč, še posebej nje-

govi dragi sodelavki Jožici za prelepe ganljive besede ob grobu.

Hvala vsem za darovano cve-tje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hvala vam vsem, iskrena hvala.

Neutolažljiva mama in vsi njegovi

Za izraženo sočustvovanje in cve-tje ob smrti naše hčerke in sestre Barbare se iskreno zahvaljujemo sodelavcem kovinske delavnice Papirnice Vevče.

Družina Adamič

kadrovske novice

ZA MESEC MAJ

Prišli:

Ana Brank — snažilka-obratna — za dol. čas
Marko Grum — pripravljalec tehnol. vode
Bojan Kujavec — pom. vodje zav. stroja formatov
Rudi Gubenšek — pospravlja-lec izmeta
Avrelij Škarabot — paznik pap. stroja
Avgust Simončič — dovažalec
Milan Ločniškar — manipulant
Pavla Doblekar — pom. delav-ka
Stanislav Zavrl — varilec
Franci Črne — ključavničar II — iz JLA
Alojz Malovrh — pom. del. v kov. del. — iz JLA
Aleksander Nemeč — manipu-lant
Milan Premrl — ključavničar II
Stane Jerman — električar III — iz JLA
Milovan Grbič — II. pom. do-del. stroja — iz JLA
Venčeslav Ivanuša — vnašalec

Odšli:

Boris Gašperlin — manipulant
Ivan Oven — devizni referent
Bojan Kujavec — pom. vodje zav. stroja formatov
Natalija Vasiljković — snažilka-obratna
Fehim Suljanović — previjalec papirja — umrl
Jože Gal — obratni laborant — umrl
Franc Cerik — vodja ključavni-čarjev — umrl

Avrelij Škarabot — paznik pap. stroja
Dragan Kojič — razžagovalec lesa

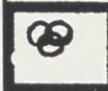

Milovan Karadžić — pripravlja-lec pap. mase
Andrej Klešnik — sušilec v premaznem odd. — umrl
Prokopije Bogičević — voznik villičarja — inv. upokojen
Jože Stembal — vodja skladišča papirja — upokojen
Maksa Dimnik — knjig. terja-tev in obveznosti — upokojena
Gabrijela Trtnik — administra-tor v vzdrževanju — upokojena
Janez Moškrič — razpuščevalc vlaknin na II. in III. PS — upo-kojen
Marija Smrekar — kemotehnik-analitik — upokojena

ZA MESEC JUNIJ

Prišli:

Andreja Skubic — garderober za določen čas
Branko Bratun — brusilec lesa I — prišel iz JLA
Tomaž Peterca — električar III — prišel iz JLA
Janez Zupančič — paznik pap. stroja
Srečko Smrekar — samost. konstruktor za stroj
Igor Marolt — obratni laborant — prišel iz JLA
Darko Bratun — obratni labo-rant
Ivan Petrič — pomoč. vodje vzdolž. rezal. stroja

Dopustniška nagradna križanka

	Sloven-ski kraj	Uroše-vac	Pritek Drine	Avstrija		Gorovje v Aziji	Meške ime	Služba družbene-ga Knji-govodstva
Sestavil: R U J O	Reka na Pelepone, Reka Pad							
Plevlja		Rimška toča Omet						
Organ vida			Reka v Torinu	Kultur-na rastli-na	Hektar Remunija		Meven-ska gora	Šahis-tka Kušmir
	Prebiv. sosednje države							
	Meške ime				Dušik Reka v Londonu	Libanon Ar		
	Angleški raziskov. Milane					Recept	Avtokamp pri Puli	Kraj pri Dubrov-niku
	Mesto v Make-doniji	Italija Vrsta re-čnega dela						
Šabac						Opus Rade Lavrič		
Teder Živkov				Karlovac	Žel. oksid Rt na Ga-halinu			
3 in 5 samoglas-nik		Divji kezel Gl. mesto Norveške						Stane Sever
Plin v. gespe-dinjstvu						Največji sesalec	Island Rusevski	
	Sofia Loren			Kraj pri Opatiji Titan			Švedska Erbij	
	Ušesni zdrav-nik							

Rešitve POLETNE NA-GRADNE KRIZANKE oddajte v oddelek za informiranje do 20. septembra. Izžrebali bomo šest pravilno rešenih in reše-valce nagradili:
Prva nagrada 500 din, dve drugi nagradi po 300 din in tri nagrade po 200 din. Po polet-nem premoru se bo nekaj eni-gmatskega užitka kar prileglo!
Srečno!

Vladimir Marter — pomoč. str. za premaz. naprave
Ljubo Đokič — manipulant

Odšli:

Ivan Stajanko — paznik pap. stroja
Marko Grum — pripravljalec tehnol. vode
Mile Balta — pom. delavec
Zoran Debeljak — pomočnik končne skupine
Radoslav Anžur — telefonist — umrl
Stefanija Kolenc — evidentičar v-VRS — upokojena
Karel Šubelj — atestirani va-rilec — upokojen
Marija Jeriha — glavni bla-gajnik — upokojena
Franciška Zupančič — pregle-dovalka — upokojena

Rodili so se:

Ranku Joliću sin Radivoje
Branislavu Miletiću sin Igor
Martinu Pajku sin Janez
Jožetu Mlakarju hči Joži
Ismetu Čauševiću hči Merima
Ekremu Ljubijankiću sin Damir
Senadu Keriću sin Samir

ČESTITAMO!

Poročili so se:

Mirsad Kerić z Zado Amidžić
ČESTITAMO!

ZA MESEC JULIJ

Prišli:

Jože Petrič — šofer
Mitja Marolt — tiskar
Jože Kozlevčar — pripravnik
Slavojka Vujaković — snažilka
Bojan Stojković — razkladalec surovin
Bojan Miklavčič — vnašalec vlaknin
Martin Dragan — vnašalec
Matej Jager — pripravnik
Mojca Keber — pripravnik
Ana Kastavec — pripravnik
Marija Babnik — pripravnik
Jože Božič — pripravnik

Uroš Pleško — pripravnik
Stanislav Polutnik — pomoč. vodje vzdolž. rez. stroja

Odšli:

Marija Kranjc — kuhar II — upokojena
Verka Pranjič — prebiralka-števka
Agan Kahteran — pripravljalec papirne mase
Sandi Dolžan — II. pom. dodel. stroja
Miroslav Blesić — voznik lesa
Milovan Grbič — II. pom. do-del. stroja
Julijana Jurenc — snažilka-obratna
Sevad Muratović — pomoč. stroja za rezanje in zav. m. f.
Goran Banjac — čistilec lesa — odšel v JLA

Rodili so se:

Venčeslavu Kosmaču sin Gregor
Huseinu Silahiću sin Emin
Srečku Trtniku hči Urška
ČESTITAMO!

Poročili so se:

Stefanija Možina z Janezom Stihjerjem
Vesna Zaman s Francem Cen-karjem
Fuad Osmanagić s Ferido Kadić
ČESTITAMO!